

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದ್ರ ರೂ.25/-

ಜನರಾಜ್ ಖನಡಿ

ಸಂಪುಟ-06 • ಸಂಚಿಕೆ-12 • ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2023

ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ
**ಭಾರತೀಯ
ವಿಕ್ರಮ**

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ಟ್ರೇಗ್ ಭೇಟೆ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅವೃವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕರಿತು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ, ಮೋಗಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರಾದ ಚೆಲುವರಾಯಸ್ವಾಮಿ, ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾದ ಎಣ್ಣ.ಕ.ಪಾಟೀಲ್ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಗೋರು ಉಪಕ್ರಮಿದ್ದರು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೇಟೆ ನೀಡಿದಾಗ ಪಕುಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಲ್ ಕೊರೆತವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹೆಚ್ಚಿಕ್ಕರ್ ಉಪಕ್ರಮಿದ್ದರು

ಜನರಾಜ್

ಸಂಮಬ-06 • ಸಂಚಿಕ-12 • ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2023

06 ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವಾಂಗಿಣಿ ಪ್ರತಿಶಿರಾಲಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದಲ'

- ಸಂಪರಾಕ್ತ. ವಿ.

10 ಜಂಡ್ರನ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ವಿಶ್ವಮುಕ್ತಿಯ ನಾಗೀಕ ಹಾಗೆ

- ನಾಗೀಕ ಹಾಗೆ

13 ಶತ್ರು ಯೋಜನೆ: ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಾಲಿಗೆ ಸಂಜೀವಿಸಿ

- ಯಂಗಡ ಮೇಂದ್ರಾ

ಉದ್ದೇಶ ಸಂಪಾದಕರು
ಮೇಮಂಡ್ ಎಂ ನಿಂಬಾಳ್ರ್, ಬಿ.ಎ.ಎಫ್
ಅಯ್ಯಕ್ಕರು, ವಾತಾರ್ ಮತ್ತು
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಸಲಹೆ
ಪಲ್ಲವಿ ಹೊನ್ನಾಪುರ
ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಸದನಾ ಎಂ.
ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಉಪ ಸಂಪಾದಕರು
ಬಿ. ಬಿ. ಪೂರ್ಣೇಶ್ವರ

ಸ್ಕೂಲಕರು
ಅಯ್ಯಕ್ಕರು
ವಾತಾರ್ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲಾಖೆ
#17, ವಾತಾರ್ ಸ್ಟೋರ್, ಧಗವಾನ
ಮಹಾವಿರ ರಸ್ತೆ, ದೆಂಗಳೂರು - 560 001

Ph : 080 2202023
email : varthajanapada@yahoo.co.in
<https://dipr.karnataka.gov.in>

ಮುದ್ರಕರು

ಉವ್ಯಾ ಮುದ್ರಾ

19, ವಿದ್ಯಾಮೈರ ವ್ಯಾಪಾರ
ಬಸಂತಕೆರ್ಪ 1ನೇ ಯಂತೆ, ದೆಂಗಳೂರು-560

17 ಕರುನಾಡ ಪ್ರವಾಸೋಂದ್ರವಹಕ್ಕೆ
ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ

- ಉಮೇಶ್ ಕೋಲಗೆ

22 ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ
ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅನ್ತಿಮ
ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕ

- ಸಂಧಾರ ಸೋರಬು

24 ಬಸವನಬಾಗೆ ವಾಗಿ ತಾಲೂಕು
ಅಸ್ತ್ರೀಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಶ್ಯದ
ಕಾಯಕಲ್ಲು ಪ್ರಾಳತ್ತಿ
• ಗುರುದಾಸ.ಕಸ್ತುರ್

33 ಸೂರ್ಯ ನಿರ್ಗಳ ಯೋಜನೆ
"ರ್ಯಾಕ್ ಜ್ಯೋತಿ" ಯೋಜನೆಗೆ
ಜಾಲನೆ
• ರದಿ ಮಿರಸ್ತೂ

36 ಅವಿವಾಹಿತೆಗೆ
ನಿಖಲ ದಾತದ ಹಕ್ಕು!
• ಕಾ. ಡಿ. ಹಾಗೆ

38 ಪಲಿನರ ಸ್ವೇಧಿ
ನಿಷೇಳೆ ಮೂತ್ತಿನಿಷ್ಟು
• ಕಿಶನರಾಜ್ ಕುಲಕರ್ನೆ

26 ಪಲಮುಷ್ಟೆ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ತಕ್ಕಿಕಣಿದ ವಿಧಾನಸೌಧದ
ಪುಷ್ಟೆ ಮಾದಲ

28 ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ವರನ್ ಮ್ಯಾನ್‌
• ಮರೀತ ಹರೀಕು

30 ಸೀಲಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಾರಲಗೆ
ಉತ್ತೇಜನ ಸೀಲಪ ಯೋಜನೆ:
'ರ್ಯೂತೆಸಿಲ'

- ಕೆ.ಎಸ್. ರಾಜಮನ್ನಾರ್

42 ಅಣಿಸೀದತ್ತೆ ಲೋಳಿ
ಜಾರ್ದೆಲದ್ವಾರನೆ...
ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು
ಪುರಂದರಿದಾನರು
ರಚಿಸಿದ್ದು ಇಲ್ಲೇ !
• ಡಿ.ಎ. ಮುರಳೀಧರ್

45 ವಣಿ ಹೂತಿ ಹಾನ್ಯ
ಜತ್ತವತ್ತಿಯ
ಶತಮಾನೋಂತ್ರವ ಅಜರಣ
• ಹಾಕಿ. ಮುಖ್ಯಾಮ್

47 ಜಾಲ್ ಮೂಕ್ತ್ ಕೊರೆಯಾ: ದೇಶದ
ಒಬ್ಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಾಸ್ತು ಶೀಲ
• ಕೆ.ಎಸ್. ಸೋಮೇಶ್ವರ

50 ಪದಬಂಧ-45

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ಇದು ಗ್ಯಾರಂಟಿಗಳಿಗೆ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಜೋತೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನುದಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನಮಂತ್ರಿಗೆ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಸ್ಟ್ ಸಂಚಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು ಆಯವ್ಯಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಪೀಠವಾಗಿ ಬೆಳಕು ತೆಗ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರು, ಶ್ರಮಿಕರು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಭಾಷ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

-ತಿಮಾಕುರು, ಯಾದಗಿರಿ

* * *

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಕನಾರ್ಕಪಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಕುರಿತ ಲೇಖನವನ್ನು ಶಫಿ. ಎಸ್ ಅವರು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಕರ್ತೆ ಇಂತಹ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ದಾವಿಲೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ದಾವಿಲಿಸುವುದು ಒಳಿತು.

ಲೇಖನವು ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆದು ಅನ್ನ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಳೆಯ ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಳೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

-ಮೀನಾ, ಮೈಸೂರು

* * *

ಕೇಶವ ಜಿ ರಿಖಂಗಾಡೆ ಅವರ 'ಮಾದರಿ ಬೆಳೆ' ಲೇಖನವು ಬೆಳೆನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿತು. ಇದೂ ಗ್ಯಾರಂಟಿಗಳನ್ನು

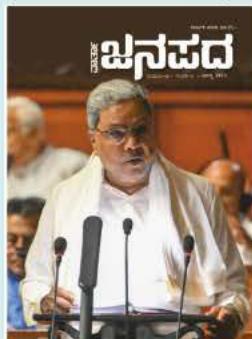
ನೀಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರ ಬೆಳೆ ಮಂಡನೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕ್ಷೇಗನ್ನಡಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಶಫಿ. ಎಸ್ ಅವರು 'ಅಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ದಾವಿಲೆ' ಲೇಖನ ಓದಿ ಸೋಜಿಗ್ವಾ ಆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದಾವಿಲೆಯ ಬೆಳೆನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದ ಏಕೆಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿರಿ ಅವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದು.

-ಸಂತೆಚನ್ನಾರು ಮಂಜಪ್ಪ, ಭದ್ರಾವತೆ

* * *

ಆಗಸ್ಟ್ 2023ರ ಸಂಚಿಯ ಲೇಖನ ಕನಾರ್ಕಪಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬೆಳೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. ಶಕ್ತಿಯೋಜನೆಯ ಸೀಯರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜೆ, ಫಾಸರ್ವೇಶನೆನದ ಸಾರಾಂಶ ಓದುಗರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮಿಳಿ ನೀಡಿದೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಮಂಡಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಇತಿಹಾಸ ದಾವಿಲೆ ಬರೆದ ಲೇಖನ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಬುಡೆಕಟ್ಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದ ಭಾವಣೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬುಡೆಕಟ್ಟಿ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಅನ್ನಭಾಗ್ಯ ಲೇಖನ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಗೃಹಜ್ಞೋತ್ತಿ,

ಗ್ರಹಲಕ್ಷ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಲೇಖನಗಳು ಉಪಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಉತ್ತಮ ಶಾಸಕರ ಪುರಸ್ಕಾರ ಲೇಖನ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಲಂಬಾಕೆ ಜನಾಂಗದ ಕುರಿತೆ ಗ್ರಿಸ್ತಿ ದಾಖಲೆ ಬರೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಉಪಯುಕ್ತ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

-ಡಾ.ಬಿ.ಎ.ರಾಜಸ್ವ ನಿಬಗೂರು, ದಾವಣಿಗೆ

* * *

ಪೇಟಿಂಟ್ ದೂರಕೆರುವ ತುಮಕೂರು ಜಳ್ಳೆಯ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನ ತೆಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ರೈತ ಪರಮೇಶ್ವರ ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನ ಓದಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧ ಹಲಸಿನ ಸಸಿಯನ್ನು ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಶ್ರಯವಾಯಿತು. ಹೇಗೆ ಅಪ್ಪು ಎತ್ತರದ ಸಸಿಯನ್ನು ಕೊರಿಯರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸೋಜಿಗಳಲ್ಲೇ ನಾನು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೊರಿಯರ್ ಮೂಲಕ ತರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಂತೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅವರು ಪ್ರಾಕ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಉಪಯುಕ್ತ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

-ಶಿವಪ್ರಕಾಶ್, ಬೆಂಗಳೂರು

* * *

"ಮಾದರಿ ಬೆಳೆ" (ಕೇಶವ ಜಿ ರಿಖಂಗಾಡೆ) ಲೇಖನವು ಬೆಳೆನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿತು. ಇದೂ ಗ್ಯಾರಂಟಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರ ಬೆಳೆ ಮಂಡನೆ, ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ದೂರದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕ್ಷೇಗನ್ನಡಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಶಫಿ. ಎಸ್ ಅವರು ಅಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ದಾವಿಲೆ" (ಶಫಿ. ಎಸ್) ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನ ಓದಿ ಸೋಜಿಗ್ವಾ ಆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದ ಏಕೆಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿರಿ ಅವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದು.

-ಸಂತೆಚನ್ನಾರು ಮಂಜಪ್ಪ, ಭದ್ರಾವತೆ

ಅಯವ್ಯಯ ಮಂಡಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹ ದಾವಿಲೆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ಹಳೆಯ ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ನನ್ನ ಮನ ಸೂರೆಗೊಳಿಸಿತು. ಕಪ್ಪು ಬಿಳಿಪನ ಅವರಾವದ ಅವರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮುಖಿ ಪುಟ ಕೂಡ ಅತ್ಯಂತ ಚಂದರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

-ಸತೀಶ್ ಸಿ.ಕೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ನಗರ

'ವಾತಾ ಜನಪದ' ಮಾಸಿಕ ಕಾಗ್ಡಿ
www.kanaja.inನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ

ವಾತಾ ಜನಪದ ಮಾಸಿಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂಡಾದಾರಾಗಲು ಬಯಸುವದರೂ ೧೦ ೨೫/- ಅನ್ನ ಪಾಪತ್ವಸಲು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೇವಾಸಂಘವಿನ
<https://sevasindhu.karnataka.gov.in> ಮೂಲಕ ಉನ್ನ ಬ್ರೂನ್ ಅರ್ಜಾಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ವಾತಾ ಜನಪದ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಫ್ಟ್ ಕಾರ್ಡೆಯನ್ನು ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ಉಪಯೋಗಿ ಚಂಡಾದಾರಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸವನ್ನು ೯೪೮೦೪೧೨೧೦ ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನೋಡಬಾಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಂಪಾದಕೀಯ...

ಶ್ರೀ ಬಿದುಗ ಮಿತ್ರೇ,

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರ ನೇತ್ಯತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಗಳೇ ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿದೆ. ಬುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಕೆ ಮಂದ ಫೋಷಿಸಿದ್ದ ಇದು ಗ್ರಾಹಂಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ತಾವು ನೀಡಿದ ಆಶ್ವಸನೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರವು ಈದೇರಿಸಿರುವುದಲ್ಲ.

ಬಡವರು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನ್ಯಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. 'ಶಕ್ತಿ' ಯೋಜನೆಯು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿವೆ. ಕಾಗಳೇ 'ಅನುಭಾಗ್ಯ' ಜಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆಗಸ್ಟ್ 5 ರಂದು ಗೃಹಜ್ಯೋತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕಲುಭರಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ಆಗಸ್ಟ್ 15 ರಂದು ಮಾರ್ಚೆ ಓ ಪರೇಡ್ ಮೃದಾನದಲ್ಲಿ 77 ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಾಳೆಯನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಹಂಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಬೆಳಕು ಬೆಲ್ಲವ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಹಂಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾತಿ, ಮತ, ವರ್ಗ, ವಿಷಯ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಫ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 'ಬ್ರಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಯೋಜನೆಗಳು, ಸೂರಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸೂರು ನೀಡುವುದು, ಶ್ರೀಕಳ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗರ್ಭಿಬಾಧಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ವಜನೆ, ಜಿಡಿ ವೇಗವರ್ಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚನ ಆಧ್ಯತ್ಮ, ಇವೇ ಮುಂತಾದಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು ನಾಡಿನ ಸುಸ್ಥಿರ, ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಕುರಿತು ಜನರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಇಟಿಸಿಲ್ಲೋ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ರಮ ಪರಭಾರೆ ಏರುಧ್ವ ದೂರು ನೀಡಲು ಯಾವುದೇ ಕಾಲಮಿತಿ ಇರುವುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಷ್ಕಳೆಗೊಳಿಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ನಿವಾರಣೆ ಜೊತೆಗೆ, ನಾಡಿನ ನೆಲ, ಜಲ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಕೆಟೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಕಟೆಬಿಧ್ವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾನ್ ಮಹಾನವಾವಾದಿಗಳಾದ ಬುದ್ಧಿ, ಗಾಂಧಿ, ಬಸವಣ್ಣ, ಅಂಬೇದ್ಕರ್, ಕುವೆಂಪು ಮೊದಲಾದವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ತಳಹಡಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿಲ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ವಿನಾಕಾರಣ ದ್ವೇಷ, ಹಿಂಸೆ ಶತ್ರುತ್ವ ಭಾವ, ಅಸಹನೆಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟಾಗಿ ಹಿಮ್ಮಟಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಾಗಲೇ ಸಮಾಜವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಗಸ್ಟ್ 27, 2023 ರಂದು ನೂರು ದಿನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಿಸಿದೆ. ಕೇವಲ ನೂರು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮರು ಹಂಚಿಕೆಯ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಪಂಚ ಗ್ರಾಹಂಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಲವಾರು ಮಾನವೀಯ, ಜನಪರ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾದರಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಸ್ಲೈಮಿಕಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಚಂದ್ರಯನ -3 ಅನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಸಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತಸದ ಮತ್ತು ಹಮ್ಮೆಯ ವಿಜಾರ. ಇದರಿಂದ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಚಂದ್ರನ ದ್ವಿಂದಿ ಘ್ರಾವಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮೊದಲ ದೇಶ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿನಿರ್ದಿಷ್ಟವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಾಹೇಯ ವಾತಾ ಜನಪದ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನೂರು ದಿನ ಪೂರ್ಣಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧನ ಮಾಡಿರುವ ಇಸ್ಲೈಮಿಕಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೇಮಂತ್ ಎಂ ನಿಂಬಾಳ್ರೂ, ಬಿಷಿಎಸ್
ಸ್ರಫಾನ ಸಂಪಾದಕ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವಾಂಗಿಳಿಣ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ **‘ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿ’**

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಹಲವು ಚಕ್ರಗಳು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವುದೆಂದರೆ ಗಡಿಯಾರದ ಯಂತ್ರಮಾಳೆಗೆ ಅಡಕನೊಂಡಿರುವ ಚೆಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ತಿರುಗಣ ಚಕ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಪ್ರಗತಿಯ ತೇರು ಎಳೆಯುವ ಕೆಲಸದಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನೋಗ ಹೊತ್ತಪರಿಗೆ ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸೂಲ (ಮ್ಯಾಕ್ಕೋ), ಸೂಕ್ತ (ಮ್ಯಾಕ್ಕೋ) ಗ್ರೂಪ್‌ಎಂಬ ಅರಿವು ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಏಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಡೊಂದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

**ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
ದಿನಾಚರಣೆಯಿಂದು
ನಾಡಿನ
ಜನತೆಯೊಂದಿಗೆ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು
ಹಂಚಿಕೊಂಡ
ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಮಾದರಿಯ ಬಿಂಬಿತ
ಮುನ್ಮೋಳಣದ ಸಂಖ್ಯಿಕ್ಕ
ಪರಿಜಯ.**

● ನಟರಾಜ. ವಿ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು 77ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಭಾಷಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ ನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಕಾಶೆಯು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವ್ಯ ಭವಿತವ್ಯದ ದಿಕ್ಕಾಳಿಯಾಗಿದೆ. ನಾಡಿನ ಸುಖಿರ, ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಆಶಯವನ್ನಾಗೇ ಅದು ಅನಾವರಣ ಮಾಡದೆ, ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಂಪಾಂಡಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಕ್ರಮಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಅದು ವಿಪ್ರಲವಾಗಿ ನೀಡಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆರಡನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನೂ, ಓಫ್‌ವನ್‌ನು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎಳೆವಳೆಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವಾಂಗಿಳಿಣ ಪ್ರಗತಿಯ ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅವರು ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿ’ ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಂದೆಡೆ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮೂಲ ಆದಾಯ [Universal Basic Income] ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಡಿ ಕ್ಯಾಂಪಾಂಡಿರುವ ಇದು ಗ್ರಾಂಟ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ನಾಡಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕ್ಯಾಂಪಾಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ

ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ
ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಪಷ್ಟಿಸುವುದು ದಾಖಲಿಸಲು
ನಡೆಸಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ಸರಳವಾಗಿ, ಸುರ್ಕಾರ್ವಾಗಿ
ವಿವರಿಸಿದರು. ಭಾಷಣದ ವೇಳೆ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ
ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಗಮನಾರ್ಹ.

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ
ಮತ್ತು ಲಿಂಗತ್ವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಉಚಿತ
ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ 'ಶಕ್ತಿ'
ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ಜಾರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ
ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ
ಸರಾಸರಿ 50 ರಿಂದ 60 ಲಕ್ಷ
ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇದರ
ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈವರೆಗೆ ಈ
ಯೋಜನೆಯಡಿ ನಾಡಿನ ಮಹಿಳೆಯರು
38,58 ಹೊಟೆ ಟ್ರಾಕ್‌ಗಳನ್ನು
ಪೂರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ
ನಾಡಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಗೆ
ಚೆಡ್‌ನೆಸ್‌ವೀಯುತಿದ್ದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-
ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಶಂಸನೆಗೆ
ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು.

ಮುಂದುವರೆದು, ಎರಡನೆಯ
ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಾದ
ಗೃಹಕ್ಷೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು
ಮನೆಗೆ 200 ಯೂನಿಟ್ ವರೆಗೆ ಉಚಿತ
ವಿದ್ಯುತ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈವರೆಗೆ 1.49

ಕೋಟಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಯೋಜನೆಯಡಿ
ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಉಚಿತ
ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ
ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು
ನೀಡಿದರು. ಈ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರಾಜ್ಯ
ಸರ್ಕಾರವು ವಾರ್ಷಿಕ 13,910 ಕೋಟಿ
ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು
ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಆದೇ ರೀತಿ, ಹಸಿವು ಮತ್ತು
ಕನಾರ್ಕಿಕದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು
ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು
ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆ 'ಅನ್ನಭಾಗ್ಯ'ವನ್ನು
ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ
ಅಸಹಾರದ ನಡುವೆಯೂ ರಾಜ್ಯ
ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿ ಘಲಾನುಭವಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವು
ನೀಡುವ 5 ಕೆಜಿ ಅಕ್ಷೀಯೊಂದಿಗೆ
ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 5 ಕೆಜಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ
ನೀಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ
ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಬಂಧ ತೆಂದರೂ
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ 5

ಕೆ.ಜಿ ಅಕ್ಷೀಯ ಬದಲಿಗೆ ಅನ್ನಭಾಗ್ಯ
ಯೋಜನೆಯಡಿ 1.04 ಕೋಟಿ
ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗದು ಸೌಲಭ್ಯ
ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಉಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ
ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಂತ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು
ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವುದಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ
ನೀಡಿದರು.

ಇನ್ನು, ಬದಲನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ನೇರ
ನಗದು ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪರಿಹಾರ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ
ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ
ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ
ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ 'ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿ'
ಯೋಜನೆಯ ಮುಚ್ಚೆನ ಮಾಸಿಕ
ರೂ.2000 ಹಣವನ್ನು ಕುಟುಂಬಗಳ
ಯಜಮಾನಿಯರಿಗೆ
ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುವುದು. ಯೋಜನೆಗೆ
ಆಗಸ್ಟ್ 27ರಂದು ಚಾಲನೆ
ನೀಡಲಾಗುವುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾಗಲೇ
1.08 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳ
ಯಜಮಾನಿಯರು ಯೋಜನೆಯಡಿ
ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು
ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ, ಒದನೆಯ
ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಾದ
ಯುವನಿಧಿಯ ಪದವಿ, ಡಿಪ್ಲೋಮಾ
ಪಡೆದ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಉದ್ಯೋಗ
ದೊರೆಯಿದ್ದರೆ, ನಿರಾಶರಾಗದಂತೆ,
ಅವರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ
ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವ
ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.
ಇದರಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಆರು
ತಿಂಗಳಾದರೂ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯಿದ
ಯುವಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ
ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ಅಭಿವಾ ಗರಿಷ್ಠ

ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯು ನಿಜಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ನೀಡಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಸರಾಸರಿ 50 ರಿಂದ 60 ಲಕ್ಷ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

* * *

ಗೃಹಜ್ಞಾತಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನಗೆ 200 ಯೂನಿಟ್ ವರಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈವರಿಗೆ 1.49 ಕೋಟಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಅನ್ನಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಸ್ತುತ 5 ಕಿ.ಜಾ ಅಕ್ಷಯ ಬದಲಿಗೆ 1.04 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ನಗದು ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಂ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

* * *

ಶೋಚಿತ ವರ್ಗದ ಶ್ರೇಯೋಭವ್ಯಾದಿಗೆ ಪಿಟಿಸಿಲ್ಲಾ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಾತಿ, ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯ ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ರಮ ಪರಭಾರೆ ವಿರುದ್ಧ ದೂರು ನೀಡಲು ಯಾವುದೇ ಕಾಲಮಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

* * *

‘ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಯ’ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖೇನ ಮಾಸಿಕ ರೂ.2000 ಹಣವನ್ನು ಕುಟುಂಬಗಳ ಯಜಮಾನಿಯರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ನೋಂದಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಯೋಜನೆಗೆ ಆಗಾಗ್ಝ್ 30ರಂದು ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಗಾಗ್ಲೇ 1.08 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಯಜಮಾನಿಯರು ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಪದೇಧರಿಗೆ 3000 ರೂ. ಹಾಗೂ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪಡೆದವರಿಗೆ 1500 ರೂ. ನಿರ್ದೋಷ ಭಕ್ತಿ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುವ ಯುವನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯು 2022-23ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡ 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಎರಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ, ಪದೇಧರಿಗೆ 3000 ರೂ. ಹಾಗೂ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪಡೆದವರಿಗೆ 1500 ರೂ. ನಿರ್ದೋಷ ಭಕ್ತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. 2022-23ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡ 6 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಗ್ರಾಹಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೀತನ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸರಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದ ಭಾರತಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ಎರಡೂ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದೆ. ನಾವು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಸಲು ಹೊರಡಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸರಾಸರಿ 1.30 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಕಾಟಿಲ್ಲದೆ ಸವಲತ್ತುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪಲಿವೆ. ಇದರೊಳಗೇ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಸಮಗ್ರ ಮಹಿಳಾ ಸರ್ಕೇಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದೆ. ಇದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾದರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಾಯ್ವಾನವು ಪೂರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನುಡಿದರು.

ಗ್ರಾಹಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಿದ್ದೆ, ಈ ಹಿಂದಿನ ತಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಭಾಗ್ಯ. ಅನುಗ್ರಹ ಯೋಜನೆ, ವಿದ್ಯಾಸ್ವಿರಿ, ಅಲ್ಲಂಬಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಯೋಜನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳ ಮರು ಜಾರಿಗೆ ಕ್ರಮಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಭಾಷಣದ ವೇಳೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶೋಚಿತ ವರ್ಗದ ಶ್ರೇಯೋಭವ್ಯಾದಿಗೆ ಪಿಟಿಸಿಲ್ಲಾ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಾಫಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟಾತಿ, ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಭೂಮಿಯ ಅಕ್ರಮ ಪರಭಾರೆ ಏರುಧ್ವ ದೂರು ನೀಡಲು ಯಾವುದೇ ಕಾಲಮಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿರುವ ಅನುದಾನ ಇತರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ದುರ್ಬಳಿಕೆ ಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅನುಸೂಚಿತಜಾತಿ, ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆ ಕಾಯಿ 2013ರಸಕ್ಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾಫಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಮನಿತ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಜೀತನ್ಯಕ್ಕೆ ಪುಂಬುದ್ದಿ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟಾತಿ/ ಪಂಗಡಗಳ ಜನರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಗುತ್ತಿಗೆ ಮೊತ್ತದ ಮತ್ತಿಯನ್ನು 50 ಲಕ್ಷರೂ.ಗಳಿಂದ 1 ಕೋಟರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಇದಲ್ಲದೆ ತಿಕ್ಕಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಹೃದ್ಯಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕೈತ್ತರ್ಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಒತ್ತು, ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ನೀಡಿದ್ದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೃನುಗಾರರು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಲೇಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 3 ರೂ. ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಹೃನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ ಆ

ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನವಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜನರಭೂತೀಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಉಪನಗರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು. ದೇವನಹಳ್ಳಿ, ನೆಲಮಂಗಲ, ಹೊಸಕೋಟಿ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ, ಮಾಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನಗರ ತೋನೋಶಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲ್ 69.66 ಕಿ.ಮೀ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, 2026ರ ವೇಳಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 175.55 ಕಿ.ಮೀ. ಮೆಟ್ರೋ ಜಾಲ ಕಾರ್ಯಾಚರಕೆ ನಡೆಸಲಿದೆ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು.

ರಾಜ್ಯದ ಜನರೆಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ವಜ್ಞನೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥರಳೆ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ರೈತರ ಆದಾಯ ಹಚ್ಚಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ

ನೆರವಾಗಲಿದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಕನಾರ್ಕಟಿಕವನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದನಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸುಕ್ಕಿರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಮೂಲಕ ವಿವ್ಯಾಪದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲ ಸಾಫ್ಟ್‌ಕೆ ಒಂದು ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ವಲಯವು ಶೇ. 9.3 ರ ದರದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಶೇ. 15-16 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೆನಿಷ್ಟ 1.4 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂ. ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕ ಹಾಗೂ 14 ಲಕ್ಷ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ವಜ್ಞನೆಯಾಗುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಕಳೆದ ಏರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಘಾಸ್‌ಕಾನ್, ಇಂಟಾನ್‌ಫೆನೆಲ್ ಬ್ಯಾಟರಿ ಕಂಪನಿ, ಚಾಟಾ ಚೆಕ್‌ಲಾಜೆಸ್ ಮತ್ತಿತರ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೂಡಿಕ ಆಕ್ರಿಸ್‌ಸಲಾಗಿದೆ. ಹೂಡಿಕ ಆಕ್ರಿಸ್‌ಸಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ದುದೆ ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಎರೋಸ್‌ಸ್ ಮತ್ತು ರಕ್ಕಣೆ, ಆಟೊ ಮೊಬೈಲ್, ವಿದ್ಯುತ್ಪಾದನಗಳು (ಇಗಿ), ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್‌ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾವಲಯ, ಸ್ಟ್ರಾಟಿಕ್‌ಗಳು, ವಿವಿಧ ಸಂಪಣನೆಗಳು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಾಗಿ ನಿರಂತರ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಜಡಿಟಿ ವೇಗವರ್ಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವೈಮಾನಿಕ ಮತ್ತು ಭದ್ರತಾ ವಲಯಗಳ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಭಾಗಗಳು, ಕೋರ್ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವೇರೂ ಹೋಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದರು. ಸೆಮಿಕಂಡಕ್ಟ್ರೂ ಉದ್ದೇಶದ ಸಹಿತ ನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದರು.

ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ನೀಡಿರುವ ಇನ್ನನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಪುನರ್ ರಚನೆಪಡಿಸಿದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವದರ್ಜೆಯ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸೇವಾ ಪೂರ್ಕೆ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹೂಡಿಕ ಉತ್ತೇಜನ

ಸಂಸ್ಕರಣೆ ರೂಪಿಸುವ ವಾಗ್ಣಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರಾರಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ದ್ವಿಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗವಾತ ಸ್ವಜ್ಞನೆ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬದುಕು ರೂಪಿಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡಿರುವುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿವರಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರವು ಮಿಲಿಯನ್ ಪ್ಲಸ್ ನಗರಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಹುಬ್ಬಳಿ- ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಕಲಬುರಿ ಮತ್ತು ಬಳಾರಿ ನಗರಗಳನ್ನು ಉಪನಗರಗಳಾಗಿ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ತೋನೋಶಿಪ್‌ಗಳಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಯಾವುದೇ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯಾಪ್ತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವೇಕು. ಶಾಂತಿ, ಸಹಬಾಳೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಂತರವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿತ್ತು. 'ಮತೀಯ ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ಅಥವಾ ನೈತಿಕ ಪೋಲೀಸ್ ಗಿರಿ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅನೈತಿಕ ದಬ್ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ವಿಂಡಿತ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದರು. ಭೂಪ್ರಾಚಾರವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು, ನಾಡಿನ ನೇಲ, ಜಲ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ತಾವು ಬಧ್ಯ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಸವಾಂಗ್‌ಗೀಣ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ಯಾರಿಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು, ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಸ್ತೃತ ಮುನ್ದೊಟವನ್ನು, ವಿಶಾಲ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ನಾಡಿನ ಜನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಆ ಮೂಲಕ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾಡರಿಯಾಗುವಂತಹ, ತನ್ನ ಅಂತೆ ಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿ 'ಕನಾರ್ಕಟಿಕ ಮಾಡರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಯನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಪಿಸುತ್ತಿರು.

ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ವಿಕ್ರಮ

ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ

23.8.23ರ ಸಂಚಿ ಆರು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ: ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಸ್ಕೋ ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಕೇಂದ್ರದ ಎಲ್ಲ 500 ತಂತ್ರಜ್ಞರೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಕುಚೀರು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಂಡಿನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರೂ ಕುಚೀರು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಆ ಕ್ಷೋಽಖಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು.

5-4-3-2-1- ರುಿಯೋ ! 'ವಿಕ್ರಮ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌' ಎಂಬ ಫೋಟ್ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ ಆ ಎಲ್ಲ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರೂ ಕುಚೀರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಪ್ಪಿ ಜಯಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಇಷ್ಟಾಂದು ಜನರು ಏಕತ್ವವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಜಯಫೋಟ್ ಹಾಕಿದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲಿರಬೇಕು.

ಚಂದ್ರನ ದ್ವಿತೀಯ ಧೂವತದಲ್ಲಿ ನೋಕೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಭಾರತ ದಾವಿಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ನೋಕೆಯನ್ನಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ (ಅಮೆರಿಕ, ರಷ್ಯಾ, ಚೀನಾದ ನಂತರ) ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಾಯಿತು. ತಂತ್ರಜ್ಞನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಮಗಿಂತ ಅದರ್ವೋ ಮುಂದಿರುವ ಜವಾನ್, ದ್ವಿತೀಯ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಕಾಲೂರಲು ಕಳಿದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸಿ, ಎಡವದ್ದವು. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ರಷ್ಯಾ ಕೂಡ, ನಮಗಿಂತ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮೊದಲೇ ತನ್ನ 'ಲೂನಾ25' ಹೆಸರಿನ ನೋಕೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲು ಹೋಗಿ ಎಡವಟ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ನೋಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಇಳಿಯುವ ಬದಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಕಣಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಹಾಗೆ ಭಾರತವು "ಚಂದ್ರಯಾನ2" ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಎಡವಿತಾದರೂ ಮೃಕೊಡವ ಮೇಲೆದ್ದಿತು. ಹಿಂದಿನ ಆ ತಪ್ಪನ್ನೇ ಸೋವಾನವನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು "ಚಂದ್ರಯಾನ3" ರಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮ ಹೆಸರಿನ ಇಳಿಯಂತರವನ್ನು ಹೊವಿನಂತೆ ಅಲ್ಲಿಳಿಸಿ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಮುಂಚೊಣಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಭೇಂಜುವಿದೆ.

ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ, ಕೇವಲ 615 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಪ್ರಮೆ ಅಲ್ಲವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿತು. ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ರಷ್ಯಾ ದೇಶ ಲೂನಾ25' ನೋಕೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲು 2400 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ವಚ್ಚೆ ಮಾಡಿಯೂ ತನ್ನ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಸೋತಿತು. ಹೇಳಿಕೇಳಿ ರಷ್ಯಾ ದೇಶ (ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸೋವಿಯತ್ ಸಂಘ) 1959ರಲ್ಲೇ ತನ್ನ 'ಲೂನಾ2' ನೋಕೆಯ ಮೂಲಕ, ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸಿತ್ತು. 1966ರಲ್ಲಿ 'ಲೂನಾ9' ನೋಕೆಯ ಮೂಲಕ ಹೋಧದಬೀಯೊಂದನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿದ ಅನುಭವ ಆ ದೇಶಕ್ಕಿತ್ತು. 70ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹೆಚ್ಚಿಗಳಪ್ರಮೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಬಲ್ಲ ಗಾಡಿಯನ್ನೂ ಇಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡ ಮಣಿನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ತಂದಿತ್ತು. ಅವೆಲ್ಲ 50 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಡೆ.

ಇಂದಿರಾಗಾಂಡಿ ಅವರು ಇಸ್ಕೋಗೆ ಭೇಂಜಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭ

ಹಾಗಿದ್ದರೆ ‘ಭಾರತದೇನು ಮಹಾ?’
ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಸಹಜ.
ಎರಡನೆ ವಿಶ್ವಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ನಂತರದಲ್ಲಿ
ಅಂದಿನ ಬಲಾಡ್ಯ ದೇಶಗಳನಿಸಿದ
ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ
ತಂತಮ್ಯಲ್ಲಿ ಜಿದಿಗೆ ಬಿಡ್ಡ ಅಳ್ಳಾಸೆಗಳನ್ನು
ಪೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಬಾಹ್ಯಕಾಶದೆಲ್ಲಾ
ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಧನ ಮಾಡಲು
ಪ್ರೋಟೋಟಿಪ್ ನಡೆಸಿದವು. ಅಮೆರಿಕವಂತೂ
ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ಚಂದನ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸಿತು.
1969ರಲ್ಲಿ ‘ಅಪ್ರೋಟೋ 11’ರ ಮೂಲಕ
ನೀಲ್ ಆರ್ಥಿಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಬರ್ಯು
ಆಲ್ರೈನ್ ಎಂಬಿಬ್ರಿಯ ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿದ ನಂತರ
ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಇನ್ನೊಂದು ಹತ್ತು ಗಗನಯಾನಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ
ಇಳಿಸಿತು. ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ
ಯಾರನ್ನೂ ಇಳಿಸಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ 1977ರ
ಸುಮಾರಿಗೆ ಚಂದನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೋಟೋಟಿಪ್
ತಣ್ಣಾಯಿತು.

ಭಾರತ ಸಾಧನೆ ವಿಕಸ್ತು ಮಹತ್ವದ್ದು
ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಂಗ ನೋಡೋಣ: ಬಿಟ್ಟಂತಿರ
ಅಳ್ಳಿಕೆಯಿಂದ ನಲ್ಲಿಗಿ ನಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ್ದ
ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ
ಸಾಕಷ್ಟು ದುರ್ಭಾಲವಾಗಿತ್ತು.
ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಂಧ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಗಳೂ
ಇರಲಿಲ್ಲ; ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸವಲತ್ತುಗಳೂ
ಇರಲಿಲ್ಲ; ಅಷ್ಟೇ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ
ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೂ ದೊಡ್ಡ
ಸಾಂಕೇತಿಕತ್ವ ಆಗಿತ್ತು. ಸಾಲದ್ದುಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷದ
ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿನಿಂದ ಕಿರಿಕಿರಿ. ಆಹಾರ
ಉತ್ಪಾದನೆಗಂಡು ಅಣಕಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ,
ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಿದ್ದ ಕೆಳಿಗೆ, ಸಮಯಿಕ್ಕೆ
ಒದಗಿಸಲೆಂದು ಗೋಗಾರಿಕೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರ
ತಯಾರಿಕೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ
ಉತ್ಪಾದನೆ, ಹಡಗು-ವಿಮಾನಗಳ
ತಯಾರಿಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಸದಾಗಿ
ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕುತ್ತ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂದು
ಒಳಿಟಿಗಳನ್ನು ಅದೇ ತಾನೆ ಸಾಫಿಸುವ

ವಿಕ್ರಮ್ ಲಾಂಡರ್ ಚಂದನ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಚಂದ್ರಯಾನ 3 ಯೋಜನೆ ಭಾರತದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕನಸಾಗಿದೆ. ಇಸ್ಮೇ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿರ ಕನಸನ್ನು ನನಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸೆರವನ್ನು
ನೀಡಿದ್ದ ದೇಶದ ಮೊದಲ ಪ್ರಧಾನಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ಸೆಹರೂ ಅವರನ್ನು ನನಸು
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ ದೇಶದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು
ದಶಕಗಳ ಪರಿಶ್ರಮ ಫಲ ನೀಡಿದೆ.

ಚಂದನ ದಕ್ಷಿಣ ದುರ್ಭಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಯಾನ 3 ಯಿತ್ಸ್ವಿಯಾಗಿ ಇಳಿಯುವ ಮೂಲಕ
ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಪ್ರಾವಿಷಾದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ.
ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿರುಗೂ ಇದು ಹಮ್ಮಿಯ ಕ್ಷಣೆ. ಈ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ
ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಭಾರತವು ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಂಚೂಣಿ ದೇಶಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ
ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿಷ್ಠಾಪಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದೆ.

ಇಸ್ಮೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೂ ಶುಭ
ಹಾರ್ಡ್‌ಸ್ಟ್ರೆನ್ಸೆನೆ.

- ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ವೇಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ
ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಪ್ರೋಟೋಟಿಪ್ ಆರಂಭಭಾಗಿತ್ತು.
ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸೆಹರೂ ಅವರಿಗೆ
ಹೆಗೆಣಣೆಯಾಗಿ ಹೋಮಿ ಭಾಭಾ, ವಿಕ್ರಮ್
ಸಾರಾಭಾಯಿ, ಎಮ್ಮೆಕೆ
ಮೆನ್ನೋ, ಸೀತೀಶ್ ಧವನ್
ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದರು.
ಭಾರತವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ
ಸರಕ್ತಗೊಳಿಸಿ
ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು
ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲು
ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಅದೇನೂ ಸುಲಭದ
ಕೆಲಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಹಣಕಾಸು ಸೆರವು
ಅಂತಿಮ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ
ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಲ್ಲ? ಇಡೀ
ಜಗತ್ತೇ ಏರಡು ಬಣವಾಗಿದ್ದರಿಂದ
ಹುಷಾರಾಗಿ ಯಾವ ಬಣಕ್ಕೂ ಸೇರದೇ
ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಚಾಣಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಎರಡೂ
ಕಡೆಗಳಿಂದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು.
ನಮ್ಮೀಲ್ಲಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು
ಗುರುತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತರಬೇತಿಗೆ
ಯುರೋಪ್, ಅಮೆರಿಕ, ರಷ್ಯಾ, ಜಪಾನ್
ಕಡೆಗೆ ಕೆಳಿಸಿ, ನಂತರ ಅವರಲ್ಲಿ
ನೆರವಿನಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾಲೂರಿ
ನಿಲ್ಲುವಂತಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹೋಮಿ ಭಾಭಾ
ಆರಂಭಿಸಿದ ಅಣುಕ್ರತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೇ
ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಚಿಕ್ಕ
ಕೆಲಸವೂ ಆರಂಭಭಾಗಿತ್ತು. ಕೇರಳದ

‘ತುಂಬಾ’ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದ ಹಳೇ ಚೆಚ್ಚೆ ಒಂದರ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ರಾಕೆಟ್ ನಿಮಾರ್ಫಣ ಶುರುವಾಯಿತು. ಸಾಗರತೀರಕ್ಕೆ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ರಸ್ತೆ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೆಪ್ಲೋ ಮೇಲೆ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದೇ ಒಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಈ ನಡುವೆ ಹೋಮಿ ಭಾಭಾ ಅದಾಗಲೇ ವಿಮಾನ ದುರ್ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ್ದರು. ವಿಕ್ರಮ್ ಸಾರಾಭಾಯಿ ನಿಗೂಢ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹತಾತ್ ನಿಧನರಾದರು. ಅವರ ಸಾನ್ಕೇತಿಕ ಧವನ್ ಬಂದರು. ನೆರವು ಯುಗ ಮುಗಿದು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಯು. ಆರ್ ರಾವ್, ಎಪಿಜೆ ಅಬ್ಜುಲ್ ಕಲಾಂ, ನಂಬಿ ನಾರಾಯಣ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಇಸ್ಲೋ ರಥವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದರು.

ಅಮೆರಿಕ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ ವರ್ಷವೇ (1969) ‘ಇಸ್ಲೋ’ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷಿಯಾಯಿತು. ರಾಕೆಟ್ ನಿಮಾರ್ಫಣ ಮತ್ತು ಉಪಗ್ರಹಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಣಿತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ವರದರಿಂದಲೂ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ ನೆರವಿಗೆ ಬಂತು. ಅಮೆರಿಕದ (ನಾಸಾ ನಿರ್ಮಿತ) ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆಯಾಫಟ, ಆವಲ್ ಹೆಸರಿನ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳು ಕ್ಷೇಗೇರಿದವು. ರಷ್ಯಾದ ನೆರವಿನಿಂದ ರೋಹಿಣಿ, ಭಾಸ್ರರ ಕ್ಷೇಗೇರಿದವು. ರಷ್ಯಾದ ನೋಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ರಾಕೆಟ್ ಶರ್ಮಾ ಭೂಕ್ಷೇಪಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಸುತ್ತಿ ಬಂದರು (ಕ್ಷೇಗೇರಿದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಅವರು “ಹೇಗೆ ಕಾಳಿತ್ತಿದೆ ಭಾರತ ಅಲ್ಲಿಂದ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಶರ್ಮಾ “ಸಾರಾ ಜಹಾಂಸೇ ಅಚ್ಚು” ಎಂದಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದಾವಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಳ್ಳಿಯದೆ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು).

ಎರಡೂ ಶಕ್ರಾಂತಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅರಂಭಿಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದರು ನಿಜ. ಅದರೆ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟುದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರ ಸ್ವಂತ ಶ್ರಮದ ಸಾಧನಗಳು ಫಲಕೊಡಲು ಅರಂಭಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ವಿದೇಶೀ ನೆರವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಕೆಟ್ ಉಡಾವಹಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಾಂಕನಿಕೆ ಎಂಜನ್‌ನ್ನು ನೀಡಲು

ಅಮೆರಿಕ ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ನೀಡದಂತೆ ರಷ್ಯಾದ ಮೇಲೂ ಅದು ಒತ್ತಡ ಹೇರಿತು. ಆಗ ಧೃತಿಗೆದದೆ ಇಸ್ಲೋ ತಾನೇ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಯಿತು. ಭಾರತದ್ದೀರ್ಘ ಅಲ್ಲದೆ ಬ್ರಿಟನ್, ಕೆನಡಾ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ವಿದೇಶೀ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಜೀವಸೋಲೊವಿ ಪಿಎಸೋಲೊವಿ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಗೆ ಏರಿಸಬೇಕಿತು.

ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ‘ಇಸ್ಲೋ’ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತ ಬಂದರು. 1990ರ ದಶಕದಲ್ಲೇ ಕನ್ಸುಡಿಗ್ ಯು.ಆರ್. ರಾವ್ ಅವರ ನಿದೇಶನದಲ್ಲಿ ಜಂದ್ರ, ಮಂಗಳನ ನೋಕೆಗಳನ್ನು ಹಾರಿಬಿಡುವ ನೀಲನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜಂದ್ರನು ಭೇಟಿಗೆ ‘ಸೋಮಯಾನ್’ ಎಂದಿದ್ದ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಧಾನಿ ಅಟಲ್ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿಯವರು 1999ರಲ್ಲಿ ‘ಚಂದ್ರಯಾನ್’ ಎಂದು ಬದಲಿಸಿದರು. ‘ರಾಕೆಟ್ ವಿಜ್ಞಾನ್’ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಎಪಿಜೆ ಅಬ್ಜುಲ್ ಕಲಾಮ್ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಚುನಾಯಿತಾರಾದ ಮೇಲೆ ‘ಇಸ್ಲೋ’ ದ ಕನಸುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಸುವು ಬಂತು. ಇತ್ತೀಚೆನಾ ಕೂಡಾ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದತ್ತ ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡುತ್ತ ಹೋದಂತೆ, ಭಾರತವೂ ಆ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡುತ್ತ ಬಂತು.

ಮುಂದಿನ ಸಾಹಸಗಾಳೆಗಳೆಲ್ಲ ಇತ್ತಿಚೆನವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಗೂಡೇ ಇದೆ. 2009ರಲ್ಲಿ ‘ಚಂದ್ರಯಾನ್’ ಗಗನನಾಕೆ ಭೂಕ್ಷೇಪಿಗೆ ಏರಿ, ಭೂಮಿಯ ಗುರುತ್ವ ಬಲದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಜಂದ್ರನ ಗುರುತ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸೇರಿ ಜಂದ್ರನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾಕಿತು. ಜಂದ್ರನಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪಸೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ನಂತರದ ಹೆಚ್ಚೆಯಾಗಿ 2014ರಲ್ಲಿ ‘ಮಂಗಳಯಾನ್’ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಹದ ಕ್ಷೇಗೆ ಯತ್ಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ನೋಕೆ ಸೇರಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಲೀಮು ಬೇಕು. ಅದರೆ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಬೇಕಿತು. ಈ ನಡುವೆ 2019ರಲ್ಲಿ ಜಂದ್ರನ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲೆಂದು “ಚಂದ್ರಯಾನ್ 2” ಸಕಲ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿತು.

ಯತ್ಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅದು ಚಂದ್ರನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸೇರಿ ತನ್ನಿಂದಿಗಿನ ವಿಕ್ರಮ್ ಲ್ಯಾಂಡರ್ (ಇಂಡಿಯಂಟ್)ವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿತು. ಆದರೆ ಚಂದ್ರನ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಇಂದಿಯಾಯ ಬದಲು ಹತಾತ್ತಿ ಧೂಮುಕಿ ನಾವತ್ತೆಯಾಯಿತು. ನಾವ್ಯೇ ಅಲ್ಲ, ಅಮೆರಿಕ, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ಕೂಡ ಇಂಥ ಪ್ರಾರಂಭದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಿಂದ ಪಾತ ಕಲಿತಿವೆ. ನಾವೂ ಕಲಿತೆವೆ ಎಂಬುದು ಈಗಿನ “ಚಂದ್ರಯಾನ್ 3”ರ ಯತ್ಸ್ವಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ.

ಯತ್ಸ್ವಿಯಾಗಿ ವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಹೂವಿನಂತೆ ಚಂದ್ರ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಂದಿಗೆ ನೀಡಿ. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞಾನ್ ತೆವಳುಬಂಡಿ ಕೂಡ ಹೊರಬಂದು ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಓದಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಣ ಮರಳನ್ನು ಮೂಸುತ್ತ, ಬಿನಿಜಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತ, ಚಂದ್ರಕಂಪನಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತ ಅದು ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಸರಿ, ಆ ಬರಡು ನೆಲದ ಅನ್ನೇಷಣೆಯಿಂದ ನಮಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನಿ?

ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಗೆ ಉತ್ತರ ಸರಳವಾಗಿದೆ: ಇಷ್ಟ ಅಲ್ಲವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತಲುಪಬಹುದಾದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಲು ‘ಇಸ್ಲೋ’ ದ ನೆರವನ್ನು ಕೋರಬಹುದು. ನಮಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಇತರ ದೇಶಗಳಾಗಿ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಸ್ಟೋಪ್ ಇಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ನಿಷ್ಕಳ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಕ್ತುಗಳು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಬೇರೆ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ನೋಕೆಗಳನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಏಕೆಂದರೆ ಚಂದ್ರನಲಲ್ಲಿ ಗುರುತ್ವ ಇಲ್ಲಾಗೆ ತಲುಪಿದೆ. ಇದೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪರಿಸರಸ್ವೇಷಿ ಶಕ್ತಿಪೂರ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಇಂಥ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅವಾಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತರೆಯಲಿದೆ.

ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಅತಿ ವಿಶ್ವ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ- ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತಲುಪಲಿದೆ. ನಾಳಿನ ಪೀಠಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಪರ್ಯಾಟನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಲಿದೆ.

ಅದಲ್ಲವೆ ಅಸಲೀ ಲಾಭ?

ಖರಚದ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಸಂಚೇವನಿ...

**ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯು
ಘೂರಂಭವಾಗಿ ಎರಡು
ತಿಂಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದು,
ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ
ಯೋಜನೆಯು
ನಂಜಳಬಿಸಿಯಾಗಿ
ಪರಿಣಬಿಸಿದೆ.**

ಯಗಚ್ ಮೋಹನ್

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಡಾ. ಜ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ
ಅವರು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ರೀತಿ
ಇದು. ಹೆಣ್ಣ ಸಂಸಾರದ ಕಣ್ಣ, ಆಕೆ
ಹರಿಯುವ ನದಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ
ಭಾರ ಹೊತ್ತೆವಳು, ಮಾತ್ರ ಹೃದಯ
ವಂದೆಲ್ಲ ವರ್ಣನೆಗಳು ಇವೆ. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ
ಹೆಣ್ಣೇ ಆಧಾರ. ಆಕೆ ತ್ಯಾಗಮಯಿ.
ಸಂಸಾರದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು
ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಾಗೆ-ಹೀಗೆ
ಬಂದು ಹೋಗುವ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲ.
ಹೆಣ್ಣಂದರ ಬದುಕು.

ಹೀಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜ
ನಿರ್ಮಾಣವಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಪಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದ್ದು.
ಇದನ್ನು ಕಂಡೇ ಕನ್ನಡದ ರಸ ಮತ್ತು
ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹೆಣ್ಣನ್ನು
ಒಂದ್ದೆ ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಬದಲಾದಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನವೂ
ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಹೆಣ್ಣು ಬರೀ
ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ, ಸಂಸಾರದ ನೊಗ

ಹೊರಲೆಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ
ಮೇಲಸೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹಾರಿ
ಸಾದನ ಮರೆದಿದ್ದುಳ್ಳೇ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ
ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡ ಸಾಧಿಸುವವರೆ
ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕೆಲವು
ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ
ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಇನ್ನೂ
ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿಲ್ಲ.
ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕಟ್ಟಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು
ಇನ್ನೂ ಹೊರ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ
ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ
ಕೆಲಸುವ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯು
ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತಂದು
ಮರುಪರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ
ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊಸ
ಕನಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ
ನೂತನ ಸರ್ಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಗ್ರ
ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ

ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕ್ರಮೀಕರಣ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೊಂಡು ಈಗ ಏರಡು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಉತ್ತೇಜನಾಯಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇ ಒಂದು ಅಡ್ಡತ.

ಕನಾರ್ಕಟ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ ನಿಗಮಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ನಿಗಮದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಸ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಟಿಕೆಟ್‌ ಪಡೆಯಲು ಮಹಿಳೆಯರು ಈಗ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಉಚಿತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಯಾಣಿಸಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಸ್ಸಿಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಣೆ ಆಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಸಿಲಿಕನ್ ಸಿಟಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಡೆಗೂ ಪಾತ್ರವಾದ ಬೆಂಗಳೂರುನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆ ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಸಂಚೇವಿ

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಜಾರಿಯಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಸಾರದ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಗಳಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರು ಈಗ ಗೂಡಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸ್ವಚಂದ್ರ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸಿಗಳಿಗೆ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ರಾಜ್ಯದ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇದು ವಾರ್ಷಿಕ್ ಚಟುವಟಿಕೆ ಗರಿಗೆದರಲು ಅವಕಾಶ ಬಂದೊದಗಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಮೀಕರಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ತರುವ ತರೀಕಿರಿಸಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೂರನೇ ತರದಿಟ್ಟದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವರ ಮುಖಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋವಿನ ಗೆರಗಳಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪೋಷ, ಸಂಭೂತಿ ಮೂಡಿದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅವರು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ದಿನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯರೆಗೆ ಕೋಟಿಯಾಂತರ

ಮಹಿಳೆಯರು ಬಸ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರವಾಸಿ ಸ್ವಳಿಗಳು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ವರದಾನವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಪರಿಣಾಮ ದೇವಾಲಯಗಳ ಮಂಡಿಗಳಿಗೆ ಕೋಟಿಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣ ಕಾಣಿಕೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳ ಮಂಡಿಗೆ ಬರುವ ಕಾಣಿಕೆ ರೂಪದ ಹಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಕೆ ಆಗಲಿರುವುದರ ಜಂತೆಗೇ ಸರ್ಕಾರದ ಬೋಕ್ಕಸಕ್ಕೂ ಆದಾಯ ಹರಿದು ಬರಲಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರಿ ಆಗಲಿದೆ.

ಆರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಫೋಣಿಸಿದಾಗ ಟೀಕೆಗಳೂ ಎದುರಾದವು. ಈಗಾಗಲೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕ್ಷಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಹೊರೆ ಆಗಲಿದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು ನಷ್ಟದ ಹಾದಿಗೆ ತಳ್ಳಿಲ್ಲದುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಆಝ್ಯೆವೆಕೆಗಳೂ ಎದುರಾದವು. ಅದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಜಂತೆಗೇ ನೀಡಿದ ವರಜನ ಪಾಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಡೃಢ ಹೆಚ್ಚು ಇಡುವ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಿಸಿದ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೂ ಮುನ್ನಡಿ ಬರೆದಿದೆ.

ದೇಶ ಸುತ್ತು ಕೋಶ ಓದು ಎಂಬುದು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಳ್ವಳಿ. ಶ್ರೀ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಉಚಿತ ಪ್ರವಾಸದಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಸ ಸ್ವಳಿಗಳ ದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇತಿಹಾಸ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಪರಿಚಯ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಒಂದು ಕಡೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಯಾಣ ಸಂಪೋಷ ನೀಡಿದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಬೆಳಕು ಮೂಡಲು ಸಹಕಾರಿ ಆಗಿದೆ. ಕನಾರ್ಕಟ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬೀದು, ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ನಾಡು, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಸ್ವರ್ಗ. ಈಗೇಗೆ ಜಿಧ್ಯಾಮಿಕ ಹಾಗೂ ವಾರ್ಷಿಕ್ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಇದೀಗ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಪುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಹಂಡಿಗಳಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಹಣವನ್ನು ಸ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ರೂಪದರಿಂದ ದೇವಾಲಯದ ಮಂಡಿಗಳು ಭರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಸ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯ

ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಸ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲ್ಮೈಯಾದ ರಾಜ ಹಂಸ ಮಾದರಿಯ ಬಸ್ಸಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪ್ರೋಲೆನ್ಸ್, ಅಂಬಾರಿ ಬಸ್ಸಿಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಿತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಯೂ ದೊರಕಿದೆ. ರಾಜ ಹಂಸ, ಪ್ರೋಲೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಬಸ್ಸಿಗಳ ಪ್ರಯಾಣಿದ ಚಿಕೆಟ್‌ ದರ ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಸ್ಸಿಗಳ ಚಿಕೆಟ್‌ ದರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕೊಂಡ ಹೆಚ್ಚು.

ಸಾಮಾನ್ಯರು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲದವರು ಈ ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಬಸ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣವಿದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ಮೇಲ್ಮೈಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಬಸ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ
ಉಚಿತ ಪ್ರಯಾಣದ ಸೌಲಭ್ಯ
ಅರ್ಥಕವಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿವಂತರಾದವರಿಗೆ
ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ದುಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟೆ
ಪ್ರಯಾಣಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೊಂದು ಶಕ್ತಿ
ಯೋಜನೆ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು
ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಾಲಿಗೊಳಿಸಿರುವ
ಯೋಜನೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ
ಉಚಿತ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲ.
ಹಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಷ್ಟದ ಬಾಬತ್ತೇ ಇಲ್ಲ.

ಸರ್ಕಾರದ ನೇರವು:

ಉಚಿತ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ
ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಅರ್ಥಕ
ಕೊರತಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ
ಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ
ಉತ್ತರವೂ ಇದೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ
ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನ
ಸಂಸ್ಥೆ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ
ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ
ವರ್ಷ ಅನುದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಅರ್ಥಕ ಸಂಕಷ್ಟದ
ನನ್ನವೇಶವೇ ಒದಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ತಾಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಮಕ್ಕೆ
ಎರಡು ಕಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 200 ಹೊಳೆ
ರೂ. ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ
ಅನುದಾನ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ
ವೇತನ, ಬಸ್ಟಿಗಳ ನಿರ್ವಹಕ ಸೇರಿದಂತೆ
ಇತರೆ ಅಗತ್ಯಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆ ಆಗಲಿದೆ.
ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ
ಅಗತ್ಯ ಇರುವ ಪೂರ್ಣ ಅನುದಾನ
ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ
ಅರ್ಥಕ ಸಂಕಷ್ಟದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ
ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ಈಗ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ
ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಆದಾಯ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರವಾಸಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ
ದಿಕ್ಕೆಷ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಪ್ರವಾಸ
ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದು, ಇದು
ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚು ಆದಾಯ ತರುವ
ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ
ಸೇರಿದಂತೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ
ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ
ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಏವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿರೀದಿ
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
ಗ್ರಾಹಕರು ವಿರೀದಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿಗೆ
ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ
ವಿರೀದಿ, ಮಾರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ
ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ತೆರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ
ಖಿಜಾನೆ ಸೇರಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಜಟಿವಟಕೆಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕೆ ಪ್ರಮಾಣ
ಹೆಚ್ಚಾದಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಖಿಜಾನೆ
ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ
ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ
ಎನಿಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ತೆರಿಗೆ

ಹಣದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ
ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ
ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಷ್ಟದ
ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶವುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಧನೆಗೆ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವ:

ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ
ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿಕಾದರೆ ಸಮರ್ಥ
ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಇಜ್ಞಾ ಶಕ್ತಿ ಖಂಡಿತಾ
ಅಗತ್ಯ. ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದಂತಹ ಬ್ಯಾಹತ್
ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಕ ಸುಳಭ
ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ
ವ್ಯತಾಸ ಆದರೆ ಅದರ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟುವುದು
ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚವರಿಗೆ. ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು
ಮುಜರಾಯಿ ಖಾತೆ ಸಚವರಾಗಿರುವ
ರಾಮಲಿಂಗಾರಜಿಯವರು ಶಕ್ತಿ
ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು
ಯಶಸ್ವಿ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ
ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸುದೀರ್ಘ
ಅನುಭವ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳ ಪಾಲಿಗೆ
ವರವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿದೆ.

ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ

ನನ್ನಾದ ನಿಂಬ ಕನಕು

ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರ ಚಿಂತನೆಯ ಕೂಸು. ಸಾಮಾಜಿಕ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ಇರಬಾರದು. ಸಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಬೇಕು
ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಿಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ
ಪ್ರವಾಸದಿಂದ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಚಯ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಕನಸಾಗಿತ್ತು.
ಅದರ ಒಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಯಾಪವೇ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ.

ಇದು ಲಾಭದ ಹಾದಿ:

ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಾದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದ ಮೊದಲ ಗುರಿ ಪ್ರಯಾಳಿಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವುದು. ಬರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ್ಯ-ವ್ಯವಹಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಸೇವೆ ಅದರ ಮೊದಲ ಗುರಿ, ಲಾಭದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿನಿಧ್ಯರೂ ನಂತರದ ಸಾಫ್ತೆನ್. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮ ಉತ್ತಮ ಫೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜನತಂತ್ರ ವೈವ್ಯಾಸ್ಯಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಜನಪರವಾಗಿ ಜಿಂಟಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯೂ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ.

ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮೊನ್ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ,

ಮಹಿಳಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾರ್ವಲಂಬನೆಗೆ ಮನ್ಯುಡಿ ಬರೆದಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ವರದಾನವಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಿತ ಮನ್ಯುದಿಯಂದ ಹೊರಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮನೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಿದ್ಧೆ ಉಡುಪು ಕಾರ್ಬಾನೆ, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಉದ್ಯೋಗ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶಕ್ತಿವಂತರಲ್ಲದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕರುಣಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಕುಟುಂಬದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದುಡಿಯೆಲ್ಲೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಸಂಖ್ಯೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ.

ಹಿಗಿರುವಾಗ ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೂರದ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ದಿನ ನಿತ್ಯದ ದಿನಚರಿ. ಆದರೆ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅಲ್ಲ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೇ ಒಂದಪ್ಪು ಹಣ ವಿಚಾರಗುತ್ತಿತ್ತೆ. ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ದೂರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಹಣ ತರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾಣ ಉಚಿತ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕಿಂದೇ ವಿಚಾರಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಣವೂ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಧಾರಂತ ಕಿಡಿಮೆಯಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮೆದಿಯ ನಗೆ ಮೂಡಿದೆ. ಇಂಥದ್ದೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಮನದುಂಬಿ ಹಾರ್ಡ್‌ಸುತ್ತಾರೆ.

ಬರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ಮೂಡಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕ್ರೂ, ಸೇರಿದಂತೆ ನಾನಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ತರಳುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬಸ್ಸು ಪ್ರಯಾಣದ ವಿಚ್ಯು ಉಳಿಯಿತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಜೋಡಿಸಾವಾಗಿಟ್ಟು, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಂಡವಾಳವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ

ಆದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ಆಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಮಹಿಳಾ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬುದು ಬರಿಗೆ ಹೋಷಣೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯದೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೂ ನರವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂತಿ-ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಆಸ್ತೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಶೇ.65 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಯಾನ್ಡರೆ, ಅಮರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಶೇ.57 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಯಾನ್ಲಿವಿಕೆ ಇದೆ. ಚೆನ್ನಾದಲ್ಲಿ ಶೇ.54 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಗೀದಾರರಾದರೆ, ನೆರಿಯ ಬಾಂಗ್ಲಾದ್ದೆಶದಲ್ಲಿ ಶೇ.38 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲ್ಯಾನ್ಲಿವಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೇವಲ ಶೇ.24 ರಷ್ಟಿದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗೇತು ಎಂಬ ಮಹತೆ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ "ಶಕ್ತಿ" ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೊಂಡಿದೆ.

ಉಳಿತಾಯದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸುವ, ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಇಂತಹ ನಾನಾ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ, ಹಲವಾರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿದೆ. ಮಾಲ್ಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಓಡಾಟ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ತೇ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಸಮಾನತೆ ತರಲು ಸಹಕಾರಿ ಆಗಿದೆ. ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸುಧಾರಣೆ, ಬಡತನ ತೀವ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಕಡು ಬಡವರು, ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತಿಗೆ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು, ಸಾಲ ಪಾವತಿ, ಏಮೆ ಕಂತು ಕಟ್ಟುವ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಕ ಸಮ್ಮಾನ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರ್ವಕಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ದೇಶಿತಿಲ್ಲ, ಕೂತಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆ ನೀರೆರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಕರುನಾಡ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಚ್ಚು ಜೀವಜ್ಯೇತನ್

ಉಮೇಶ ಕೊಲಗೆರೆ

ಗಂಧದ ನಾಡು, ಒಂದದ ನೆಲೆವಿಡಾದ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞನ, ಕೃಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷ್ಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆಯಷ್ಟೇ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಶ್ವದ ಅತಿಸುಂದರ 50 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಏಳನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಕನಾಟಕ ದೇಶಿಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಸಳೆಯುವ ಮೂರನೇ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿರುವ ದೇಶದ ಹತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರುನಾಡು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರ ಮೋಹ, ಮಸ್ತಿ ಎಂಬ ಕಾಲವೇಂದಿತ್ತು. ಬದಲಾದ ಕಾಲಮಾನದ ಜೀವನ ತ್ಯಾಲಿ, ಒತ್ತಡ, ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಬದುಕಿನ

ಜಂಜಾಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅವ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮುದ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ, ಬೋಕ್ಕನದ ಆದಾಯ ಮೂಲವು ಆಗಿದೆ.

**ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನೆಷ್ಟೆಂಬರ್ 27ನ್ನು
ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ
ದಿನವನ್ನಾಗಿ
ಅಜರ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ
ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಮೇಲೆ
ಬೀಳಕು ಜೆಲ್ಲಲಾಗಿದೆ.**

ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ವಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಗಾರಿಕೆ, ಸೇವಾ ವಲಯ ನಂತರದ ಸಾಫ್ ಪದೆದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಜಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪಾಲು ತೇ.15ನ್ನು ದಾಟರುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ವಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಅಪಾರ ವನ್ಯ ಸಂಪತ್ತು, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಪಕ್ಷಿಮಘಟ್ಟ, ಮನೋಹಕ ಜೋಗ್ ಜಲಪಾತ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾವಿರಾರು ತಾಣಗಳನ್ನು

ಇಘನಪದ

Downloaded From:www.kpscvaani.com

ಹೊಂದಿದೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಂಪಿ, ಪಟ್ಟದಕ್ಕಲ್ಲು, ಪಶ್ಚಿಮಫಟ್ಟಗಳು ಯುನೆಸ್ಕೋ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದು ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಐಹೋಳಿ-ಬಾದಾಮಿ, ಕಲಬುರಿಗೆ ಜೀದರ್-ವಿಜಯಪುರ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಬೇಲೂರು-ಹಳೆಬೀದು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಶ್ವ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 35 ವನ್ನೆ ಜೀವ ಅಭಯಾರಾಣಗಳು, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, 17 ಗಿರಿಧಾಮಗಳು, 320 ಕೋಟಿ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಸಮುದ್ರ ತೀರ, 40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖ ಜಲಪಾತಗಳು ಕನಾಂಟಕದಲ್ಲಿವೆ. ಕದಂಬ, ಚಾಳುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಹೊಯ್ಸಳ, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಒಡೆಯರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ಅರಮನೆಗಳು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸುರುಹಗಳು ಹಾಗೂ 840ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವರೂಪದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮರಾಠತ್ವ ಇಲಾಖೆ 600ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸ್ವರ್ಗವೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಕರುನಾಡು ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇರಿ ಇದು ರಾಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಗಡಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕರಾವಳಿ, ಪಶ್ಚಿಮಫಟ್ಟ, ಮಲೆನಾಡಿನಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತ ಪೂರ್ಕಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಪಿ,

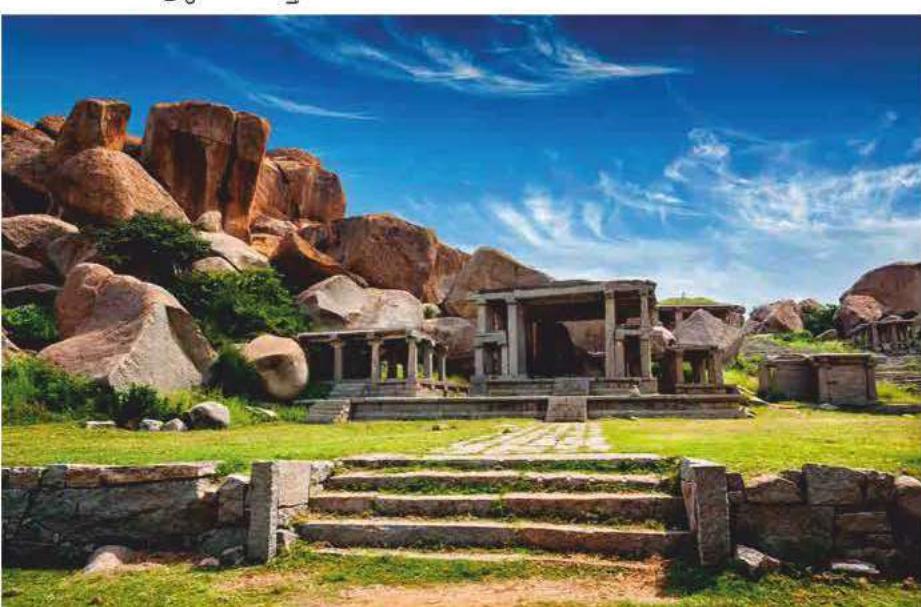
ಪಟ್ಟದಕ್ಕಲ್ಲು, ಬಾದಾಮಿಯಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾಂವು ತಾಣಗಳಿಗರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಕನಾಂಟಕದ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಪಾರಂಪರಿಕ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ, ನಿಸರ್ಗದತ್ವವಾದ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

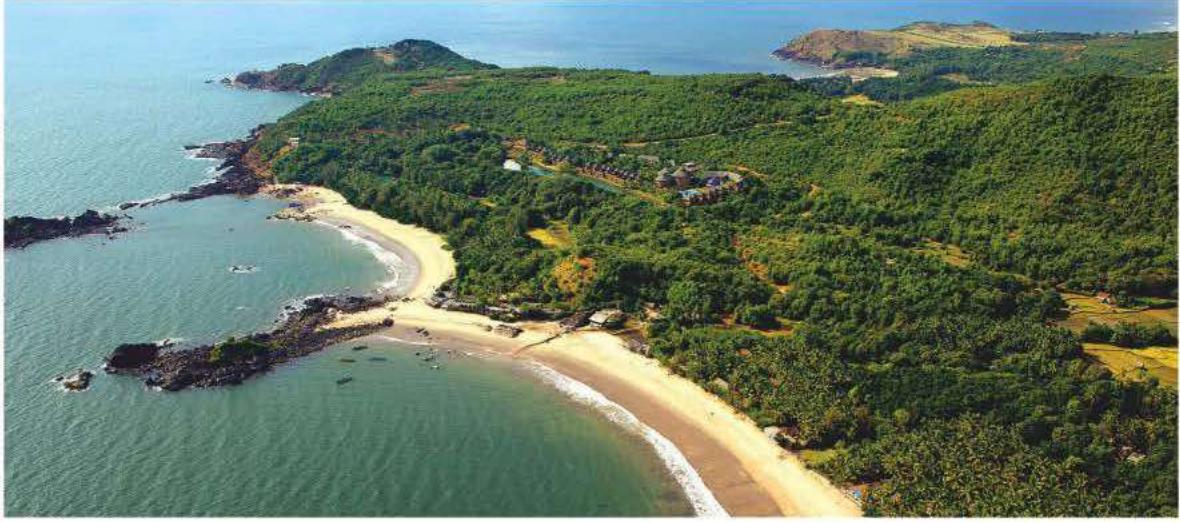
ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳ ವಿಜಾನಿಕರು ಕರುನಾಡು:

ಕರುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೆಗ್ಡುರುತುಗಳು,

ಅತ್ಯ ಮೈಸೂರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಗರವೆಂದು ಹೆಗ್ಡಿಕೆ ಗೊಂಡಿದ್ದು, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅರಮನೆಗಳು, ನಾಡಿನ ಪರಂಪರೆಯ ದಸರಾ. ಚಾಮುಂಡಿ ಬೆಟ್ಟ, ಸೇಂಟ್ ಫಿಲೋಮೆನಾ ಚಚೋರ್, ಬೃಂದಾವನ ಉದ್ಯಾನ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಆಕಾರಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಿಲ್ಕ್ ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಜ್ಞಯಾದ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿನ ಕೆತನೆಗಳು ಅಚ್ಚಿ ಮಟ್ಟಸುತ್ತವೆ. ಚಾಲುಕ್ಯರ ರಾಜಧಾನೀಯಾಗಿದ್ದ ಬಾದಾಮಿ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಸಮೀಪದ ಐಹೋಳಿ-

ಮತ್ತು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಠನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಯುನೆಸ್ಕೋ ಏಶ್ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ.

ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಡಲತೀರಗಳನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಸ್ವಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗೋಕ್ಕರ್, ಒಂ ಬೀಜ್ ಮತ್ತು ಕುಡ್ಲಿ ಬೀಜ್ ಜನಾಧಿಯ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಮುರುಡೆಶ್ವರ ಭಗವಾನ್ ಶಿವನ ಎತ್ತರದ ಪ್ರತಿಮೆ ಮತ್ತು ರಮೇಶ್ಯ ಕಡಲತೀರದ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಿಮಾಪಟ್ಟದ ದಾಂಡೇಲಿ ವಸ್ತುಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ರಿವರ್ ರಾಘಿಂಗ್, ಶ್ರೀಕೃಂಗ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಾಹಸ ಚಂಡವಟೆಗಳು ಪ್ರಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿವೆ. ಶಾಂತವಾದ ಕಡಲತೀರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರವಾರ ಜಲ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಿದ ಗೋಮಟೇಶ್ವರ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ ಪ್ರತಿಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಯೇಂದ್ರ ಯಾತ್ರಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸೇರಿ ಹಲವ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳಗಳು, ಶಿವನನಿಮುದ್ರದ ಗಗನಚುಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಭರಚುಕ್ಕೆಯ ಅವಳಿ ಜಲಪಾತಗಳು, ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾಶೀರವಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸ್ಯಂದರ್ರೂಪದ ಹೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚನ್ನು ಪ್ರಾಸಿ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು, ಹಕ್ಕೆ ಹಸರಿನ ಮತ್ತು ಮಂಜಿನ ಭೂ ದೃಶ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಸರುವಾಸಿಯಾದ ಗಿರಿಧಾಮ, ಅಭ್ಯಾಸ ಜಲಪಾತ ಮತ್ತು ರಾಜಾ ಆಸನಗಳು,

ವನ್ಯ ಜೀವಿಧಾಮ, ಆನೆ ತಿಬಿರ ದುಬಾರೆ, ಕಾವೇರಿಯ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನ ಭಾಗಮಂಡಲ ಸೇರಿದಂತೆ ನೋಡಲೇಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳಗಳ ಪಟ್ಟಿ ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ ಶಿಯರಿಗೆ ಬಂಡಿಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ದ್ಯಾನವನ ವಸ್ತುಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ, ನಾಗರಹೊಳೆ ಹೂಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶ ಕಬಿನಿ ವಸ್ತುಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರಾಸಾದ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಶಿವಮೌರ್ಗ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಾಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮುತುಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಖಾದಕರ ವಾತಾವರಣದ ಮೂಲಕ ಸದಾ ಕಾಲ ಪ್ರಾಸಾದಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಿಂಗ್ ಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕಾಫಿ ಪ್ರಾಂಟಗಳು, ಪ್ರಶಾಂತ ನಿಸರ್ಗ ಸಂಪತ್ತು, ಮುಳ್ಳಿಯ್ಯನಗಿರಿ ಶಿವಿರ, ಜಲಪಾತಗಳು, ಶಿವಮೌರ್ಗದ ಜೋಗ್ ಜಲಪಾತ, ಸಿಂಹಧಾಮ, ಆನೆ ತಿಬಿರ ಮತ್ತಿರ ಪ್ರಾಸಾದಿನಗಳು ಕೊನ್ನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಉದುಹಿಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಸಾಂಪುರ ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

ಕುಂದಾಪುರ ತನ್ನ ಭಾಷ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತೀಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದ ನಾಡಿನ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ.

ವಿಜಯಪುರದ ಗೋಲ್ ಗುಂಬಜ್ ತನ್ನದೆ ಆದ ವೈಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಬಿಸಿಲಾನಾಡು ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿನ ಗುಲ್ಬಾರ್ ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಜಾ ಬಂದೆ ನವಾಜ್ ದಗರ್ದಂತಹ ಹೆಗ್ಗರುತುಗಳು ನಾಡಿನ ಭಾವೆಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ಯೆಲುಬಾಗಿವೆ. ಗಡಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತಗಳು, ಯಾತ್ರಸ್ಥಳಗಳು, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ

ನಂದಿಬೆಟ್ಟ, ಮಂಡ್ಯದ ಕೆಆರ್‌ಎಸ್ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಸಿ ತಾಣಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ.

ಪ್ರಾಸಾದ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಚೀತೋಹಾರಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕನಾರ್ಕಿಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ಕೇವಾಟಿಡಿಸಿ)ದ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಸಾದಗಳು ಆಕ್ರಿಂಗ್ ಸಲು ಹಲವಾರು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾರಸ ಪ್ರಾಸೋದ್ಯಮ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ, ಕಾರವಾನ್, ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಬೀಜ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಪಾರಂಪರಿಕ, ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಹಾರ, ಒಳಾಡಿನ ಜಲ, ಕಡಲು, ವ್ಯಾಪಾರ, ಗಳಿಗಾರಿಕೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಕ್ರೀಡೆ, ರೇಷ್ಯೆ ಸೇರಿ 18 ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಾಸೋದ್ಯಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಚೀತೋಹಾರಿ ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕ್ರೂರು ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮೆ ಅರಮನೆ, ಸಂಗೋಳಿ ರಾಯನ್ನಿರ ಜನ್ಮ ಹಾಗೂ ಮಣಿಭೂಮಿ, ರಾಣಿಅಭಿಕ್ಕ ಅರಮನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಷಟಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಮನುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪರಂಪರೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆಯಿಂದಿಗೆ ಷಟಿಹಾಸಿಕ ಸಾರ್ಕಾರಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿಸಬಾಗಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಬ್ರಾಂಡ್

ಮೈಸೂರು ಮಾದರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೋಜನೆಯ ರೂಪೂರ್ವಪ್ರೇಗಳು ಚರ್ಚೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ. ಸ್ವದೇಶಿ ದರ್ಕಣೆ 2.0 ಅಭಿಯಾಸದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಡ ಮೈಸೂರು ಕ್ಲ್ಯಾನ್ಸ್‌ಯೊ ಕುರಿತು ಸ್ವರ್ದ್ರಗಳನ್ನು ಅಯೋಜಿಸಿದೆ.

ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರಾಯಾ ಜಂಟಿಂಗ್ ಅನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಂಗಿ ಜಂಪೋನಂತಹ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಯುವ ಹಾಗೂ ಸಾಹಸಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಸೇಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಯೋಜಿಸಲು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಾತಾವರಣವೂ ಇದೆ.

ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದ ಬೆಂದೂರಿನ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಬೀಳೆನಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮರೀನಾ ಎನ್ನು ದೋಷ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಹಾರ ನೋಕಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣದೋಷಿಗಳಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗುವ ಈ ಮನೋರಂಜನಾ ಪ್ರದೇಶ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಿದೆ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಗಿರಿಧಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕ್ಕಿಂಗ್, ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿನ ರಾಘ್ವಿಂಗ್, ದೋಣಿವಿಹಾರ, ವಸ್ತೇ ಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳ ಸಫಾರಿಯಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಟಿಕೆಟ್‌ ವಿರೀದಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಏಮಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರೀನೋಳ್ಳಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾಂಡೇಲಿಯ ವಸ್ತೇ ವಿಧಾಮದಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಮೇಲುಸೇತುವ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಂದಿಬೆಟ್ಟ ಗಿರಿಧಾಮದಲ್ಲಿ 2.93 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ ರೂಪಾವೇ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮೂಲಸೋಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆಧ್ಯತ್ಮ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ, ಸಾರಿಗೆ, ವಸತಿ ಸೋಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು ದೇಶಿಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಗುರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹುಬ್ಬಳಿ ಬೆಳಗಾವಿ, ಮೈಸೂರು, ಕಲಬುರಿಗಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ತೀವ್ರವೇ

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವೂ ಶುರುವಾಗಿಲ್ಲದೆ. ಕಳೆದ ಬದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೊಂದೇ 1700 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಅಧಿಕ ಅನುದಾನವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ನಬಾಂದ್ರ ನೆರವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುವರೆ ಸಾರೀರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮೂಲಸೋಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಿವರ್ ರಾಘ್ವಿಂಗ್, ಪ್ರಕ್ಕಿಂಗ್, ರಾಕ್ ಶೈಂಬಿಂಗ್ ನಂತಹ ಸಾಹಸ ಶೈಡೆಗಳ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾಯಂತ ವಿವಿಧ ರಮೇಶೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕ್ಕತಿ ಆಸಕರನ್ನು ಮತ್ತು ವಸ್ತೇ ಜೀವಿ ಭಾಯಾಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಆಕ್ಷಿಸಲು ರಾಘ್ವಿಯ ಉದ್ದಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತೇ ಜೀವಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗೋಕರ್ನ, ಕಾರವಾರ ಮತ್ತು ಉದುಹಿಯಂತಹ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗಗಳ ಕಡಲತೀರಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳೆ ಷಾರಿಸಂಗಾಗಿ ಜಲ ಕ್ರೀಡೆಗಳು, ಸಮುದ್ರ ವಿಹಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಿತ್ತದ ಬಹಳಪ್ಪು ಮುಂದುವರೆದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಭಾರತದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ ಹಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ 78ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇಶಗಳಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಚಕ್ಕಣಿ ಪಡೆಯಲು ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹ್ಯಾದ್ರೋಗ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಿಮಾನ್ಸೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಗಿ ಆಗಮಿಸುವವರ ದಾವಿಲಾತಿಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಿದೆ.

ಅನ್ನರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಶಿ ಯಾತ್ರೆಗೆ ತೆರಳಲು ಸಬ್ಡಿ ಸಹಿತ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಿಸಲು ಕನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಕೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸುಲಭ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಕೇಜ್‌ಗಳ

ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ನಿಗಮದಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಗೂ ನಿಲುಕುವ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪನ್ನ ದರ್ಜೆಯ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಹಳ್ಳಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋಮ್ಸ್‌ಸ್ಟೈ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವರ್ವಫ್ಸ್‌ಯಿನ್‌ನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವೆಚ್‌ಸ್ಟೋಗಳು, ಅಳಿಕೇಶನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಡಿಜಿಟಲ್ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಸತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಹಂಡಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕ್ಲೀಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನಯನ ಮನೋಹರ ತಾಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸು ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಮಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಪಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಕ್ಯಾಂಪರ್ಯಕ್ಷು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೋಸ ನೀತಿ:

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ 2023–24 ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಹಲವು ಜಗತ್ತು' ಎಂಬ ಫೋಟೋವಾಕ್ಯಾದಂತೆ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ವಾ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ರಾ ಪ್ಲಾನ್‌ ರೂಪಿಸುವುದಾಗಿ ಫೋಟೋಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೇವದಲ್ಲೇ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮೂಲ ಆದಾಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಡಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಪಂಚಭಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಶಕ್ತಿ

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಇದು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ

ಹಿಂದುಳಿದವರೂ ಪ್ರವಾಸದ ಅನುಭೂತಿ ಸವಿಯಲು ಹೋಸ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದೆ. 2026ರ ಬಳಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವ ನೂತನ ಪ್ರವಾಸ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವುದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವರಾದ ಹೆಚ್.ಕೆ.ಪಾಟೇಲ್ ಅವರು ಫೋಟೋಸಿದ್ದಾರೆ. ನೂತನ ನೀತಿಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೋಸ ತಯಾರಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ ಭಾಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಾದ ಹಂಪಿ, ಮೈಲಾರ, ಗಳಿಗಾಮರ, ಸನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಮಳಬೇಡ, ಬೀದರ್, ರಾಯಚೂರು, ಕಲಬುರಿ ಕೋಟಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಿತ್ತೂರು ಕನಾರ್ಚಿಕ್ ಭಾಗದ ಸವದತ್ತಿ ಯಲ್ಲಿಮ್ಮನಗುಢ್, ದೇವರಗುಢ್, ಕಪ್ತನಗುಢ್, ಬಾದಾಮಿ, ಬನಶಂಕರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಂದಿ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗಡಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿ ಪಕ್ಕಿಧಾಮವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಫೋಟೆನ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಲ ತೀರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಪಡೆ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಡಲ ತೀರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಸಿಹಿತ್ತು ಕಡಲ ತೀರವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಫಿರಂಗ ತಾಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಿ ನಿವಾಸಗಳ ಮಾಡರಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾ ಮಂಟಪ ನಿರ್ಮಾಪಕರಿಗೆ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ತಯಾರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ ಹೋಸ ಪ್ರದರ್ಶನ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ

ಅವರಣವನ್ನು ದೇಹಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಮೈದಾನದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚೆಗೇರಿಸುವುದು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ 16 ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಆರ್ಕಫ್ ಮತ್ತು ಸಂವಾದಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಿ, ಗದಗ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಅನಂದ ಮಹಲ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಅನುದಾನ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಮುಂಡಿ ವಿಹಾರ ಶ್ರೀದಾಂಗಣದ ಬಳಿ ಎರಡೂವರೆ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಅಗ್ನಾಮೆಂಟಿದ್ದೀ ರಿಯಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ವಚನವರ್ಲ ರಿಯಾಲಿಟಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ ಮುರಾತ್ಪ್ರ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಕಲಾಗ್ರಾಲರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ವಾರ್ಥಕಳಾದ ಹಂಪಿಯ ವಿಜಯವಿರಲ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೀದರ್ ಕೋಟಿ, ನಂದಿಬೆಟ್ಟದ ಶ್ರೀ ಚೋಗ ನಂದಿಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ, ವಿಜಯಪುರದ ಗೋಲಗುಂಬಜ್ಜ್, ಕಿತ್ತೂರು ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆಗಳ ಬಳಿ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕನಾರ್ಚಿಕ್ ರಾಜ್ಯದ ಕಲೆ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು 3ಡಿ ಮೊಜೆಕ್ಷನ್, ಮಲ್ವಿಮೀಡಿಯಾ, ಸೌಂಡ್ ಮತ್ತು ಲೈಟ್ ಹೋಸ ಆಯೋಜನೆಸುವುದಾಗಿ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸದ್ರಭಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಸ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರದ ನಿರ್ಮಿಕೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಣಾಕುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕ

ಇವರು ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಸ್ನೇ... ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೂ ಸ್ನೇ... ಎನ್ನುವ ಶಿಕ್ಷಕರು. ಬಳಾರ್ಥಿಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಬಾಣಾಪುರದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವವರೇ ದೇವರಾಜ ಅವರು. ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದ ಕನಸು ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಂತೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಆಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿಷಯದಿಂದ ಅದು ಕೂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಸ್ತೋದಂತಹ ಮೇರು ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ.

ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕನಸು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ದೇವರಾಜ ಕೆ. ಮೂಲತೆ ಈಗಿನ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (ಆಗಿನ ಬಳಾರ್ಥಿ)ಯ ಕೂಟಿಗಿ ಶಾಲಾಕಿನ ಬಂದೆವಸಾಪುರ ತಾಂಡಾದವರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಬಡತನದ ಬೇಗುದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕನಸು ಕಂಡವರು. ಸದಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳ ಆಸಕ್ತಿ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ

ವಾಂಭೆ. ಆದರೇನು ಮಾಡುವುದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಕೂಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಆ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜರ ಕನಸು ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು.

ಕೆ ದೇವರಾಜರಂತಹ ಮಾದರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಸೂಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕಿಯೇ. ಅದು “ಸಿದ್ಧಮೈ” ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಕ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದವರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಮುದುಗ ದೇವರಾಜ ಅವರು ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತ ಪಡದುದನ್ನು ಕಂಡ ಸಿದ್ಧಮೈ ಶಿಕ್ಷಕರು ದೇವರಾಜರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ಬಿಎಡ್ ಪಡಯಿವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಷಿಸಿದರು.

ವಿಜ್ಞಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳ ಓದಿಸಲ್ಪಿಯೂ ಮುಂದಿದ್ದ ದೇವರಾಜ ಅವರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಶಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೊರಾಜ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬಾಣಾಪುರದ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಣಾಪುರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುವ ಮಂದಿಯೇ ಪ್ರಥಾನ. ಇಂತಹದರಲ್ಲಿ

“ಶಿಕ್ಷಣ ದಿನಾಂಕದ ನಿಖಿಲ”
ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೊಂದಿಗೆ
ಸಂಖಾದ ಬಹುಡಿನುವ
ಮೂಲತ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ
ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿರುವ
ಶಿಕ್ಷಕರೆಂಬುರನ್ನು
ಪರಿಜ್ಞಾನಲಾಗಿದೆ

ಸಂಘಾ ಸೇರಬ

ಮತ್ತಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ತಿಕ್ಷೇಣ ಕೊಡಿಸುವುದಿರಲಿ, ಪ್ರಾಥಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಮತ್ತಳ ತಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ಕೂಲಿಯ ಆಸೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮತ್ತಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನವಿರಲಿ ಜೇರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮನಸ್ಸಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನದತ್ತ ಆಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯನ್ನು ಮೌಖಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹೊರತಂದವರು:

ಹೀಗೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ 8ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ ಎನ್ನುವ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಿಲಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅದರ ಕಳಕೆ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಕಾರಣ ಗಂಟುಕಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು, ಭಂಡಾರ ಕುಂಪು ಬಳಿದ ಮುಖ, ಕ್ಯಾರ್ಬನ್ ಹಸಿರು-ಕೆಂಪು ಗಾಜಿನ ಬಳಿಗಳು. ಇತರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುಡುಗಿಯಂತರದ ಕಳಕೆ ಬಹಳ ಮುಗ್ಧಿ ಈ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ದೇವರಾಜರಿಗೆ ಕುಶಳವಾಗುತ್ತದೆ. (ಉತ್ತರ ಕನಾಡಾಟ ಭಾಗದ ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಬರುವುದು ಈಗಲೂ ಸಹಜ) ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಆಕೆಯ ಪೋಡಕರು ಆಕೆಯನ್ನು ಉರಿನ ಮಲಿಗೆಮ್ಮೆ ದೇವಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಗಂಟು ಕೂದಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಘಂಗಸ್ ಇಂಫ್ರಾ ಇಂಫ್ರಾ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅರಿಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಜನರು ದೇವರ ಮಗ/ಮಗಳಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಅದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಅರಿತ ದೇವರಾಜ ಅವರು ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿಯ ವೇಡಭಾಷಣವು ಸೂಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನ ಇತರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬ ಮುಂದಾಯೋಚನೆಯಿಂದ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮದ್ದೆ ಈ ಮುಡುಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ತರಹ ಕೂದಲಿನ ಗಂಟೆಗೆ ನೈಜ ಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮನಮುಟ್ಟಿವಂತೆ ಪೋಡಕರಿಗೆ ಅರಿವು ಮಾಡಿಸಿ, ಆಕೆಯ ಕೇಶಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇತರೆ ಮತ್ತಳಿಂತ ಶಾಲಾ ಸಮವಸ್ತು ಧರಿಸುವಂತೆ

ಮಾಡಿ, ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಈಗ ಸಿರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೆ ದೇವರಾಜರ ವಿಜ್ಞಾನ ತಿಕ್ಷೇಪ ವ್ಯತೀಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಚಾರಗೊಳಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯಿಯಾಗುವಂತೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖಿಂಡರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಇಸ್ಮೋ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೇ ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನೇರ ಸಂವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಈ ಕಾರ್ಯದೊಂದ ಪ್ರೇರಣಗೊಂದು ವಲ್ಲ್‌ ವಿಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸಂಸ್ಟೀ 1 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮೌಲ್ಯದ ವಿಜ್ಞಾನೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ದೇಶಿಗೆ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಯೋನ್ವಿವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿ ಶಾಲೆಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ 2 ಲಕ್ಷದ 75,000 ಸಾರಿರ ರೂ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದೇಶಿಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಶ್ವಿಂತ ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಂತ ವಿಚೀರಣಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾದರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣಸ್ಥಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಿಂಡರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಂತ ವಿಚೀರಣಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲೂಕಿನ ಮತ್ತೆ ಜಿಲ್ಲಾಯಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಶಾಲ್ ದಿನಾಚರಣೆಯ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೌಧನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರೋನ್-ಇನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅವರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರಂಬಿಕೆಗಳು, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಪದ್ತಿಗಳಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನಿಸ್ಪರ್ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೌಧನೆಯ ಮೂಲಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಫಲಿತಾಂಶೆ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸನ್ಗಾರ್ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗದ ವತ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಪರಿಕ್ಷೇಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೇ ಶಾಲೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಏರಿಸಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಮತ್ತಳ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಚಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಸುರೂಪಡಿಸಿ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರತಿಸ್ತಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರತಿಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲೆಮೆರೆ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದ ಮತ್ತಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ದೇವರಾಜರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ನಿರ್ಮಿತ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೇವರಾಜ ಅವರಂತೆ ಮತ್ತಳ ಬಾಳಿಗೆ ದೀಪವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಾತಾ ಜನಪದ ಬಳಗದ ಪರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಮುಖ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ.

ಬಸ್‌ವನಿಂಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀಗೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕಾಯಕಲ್ಪಪ್ರಶ್ನೆ

**ಸ್ವಭಾವಿತ ಶುಳಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು
ರುಣಮಟ್ಟದ
ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನೀಡುವ
ಮೂಲಕ
ಬಸ್‌ವನಿಂಬಾಗೇವಾಡಿ
ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀಯು
ಕಾಯಕಲ್ಪ
ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಡೆದಿದೆ.**

● ಗುರುರಾಜ.ಕನ್ನಾರ

ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ತ್ರೀಗಳಿಂದರೆ ದೂರ ಉಳಿಯವ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸೋಂಕು ರಹಿತ ಸೇವೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ 2021-22 ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸ್‌ವನಿಂಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ದಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ನಿಜಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ತ್ರೀಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಆಸ್ತ್ರೀಯೇ ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ 176 ತಾಲೂಕಾ ಆಸ್ತ್ರೀಯು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಸಾಫ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಭಾಜನವಾದ ರಾಜ್ಯದ ಎರಡನೇ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ ಈ ಬಸ್‌ವನಿಂಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀ.

ಆಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಕೆಲ್ಲ ಹಾಯಿಸಿದಲೆಲ್ಲಾ ಹಸಿರು ಲೋಕವೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದ ಅನಾವರಣಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂ. ಬಹುಮಾನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ 174 ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬಸ್‌ವನಿಂಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೀಯು ಭಾಜನವಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ದು ಹೇಗೆ?

ದಾವಿಲಾತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ, ಒಳ ಹಾಗೂ ಹೊರ ಯೋಗಿ ವಾಡ್‌ಗಳ ಸ್ವಚ್ಚತೆ, ಪ್ರಸೂತಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಪರಿಸರ, ರೋಗಿಗಳ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಲಭ್ಯತೆ, ಹೊರಾಂಗಣ ವಾತಾವರಣ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರ್ಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

“ಸ್ವಚ್ಚತೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ” ಎನ್ನುವ ಧ್ಯೇಯ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸೇವೆ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಚ್ಚತೆ, ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಚತೆ, ಶಿಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಅಭಿಮತ.

ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ:

ಈ ಆಸ್ತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 60 ಖಾಯಂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಷ್ಟು 40 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಹೊರ ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಚ್ಚತೆ ಕಾಪಾಡಲು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ವಾಡ್‌ಗಳ, ಹೊರಾಂಗಣ ವ್ಯಾಂಗಣ, ಆಸ್ತ್ರೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಚತೆ ಕಾಪಾಡಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವಾರ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

1957 ರಲ್ಲೀ 6 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವ ಈ ಆಸ್ತ್ರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 100 ಹಾಸಿಗೆಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೇ ಖಾಸಗಿ ಡೇಟ್‌ಕೋ ಆಸ್ತ್ರೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ, ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು ಅಲ್ಲದೇ ನೇರೆ ತಾಲೂಕಿನ ವಿವಿಧ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ನಿತ್ಯ ಆಗಮಿಸುವ ಏಳುನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ರೋಗಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಧನ್ಯಂತರಿಯಂತೆ

ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಆಸ್ತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 2 ದಯಾಲಿಸನ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸುಸ್ವಿತ ವಿಭಾಗ, 4 ಯಂತ್ರ ಬಳಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ತೀವ್ರ ನಿಗಾ ಫಟಕ, 17 ಹಾಸಿಗೆಯ ವಯಸ್ಸು ರೋಗಿಗಳ ತೀವ್ರ ನಿಗಾ ಫಟಕ, 1 ಸುಸ್ವಿತ ಶಸ್ತರಿಕಿತಾ ಕೊರಡಿ, ಎದೆ ಹಾಲುಕೆಸುವ ಸ್ಥಳ, ಜೀವಧಿಯ ಸಸ್ಯಗಳ ವನ, ಬಟ್ಟಿ ತೊಳಿಯುವ ಸ್ಥಳ, ಪುರುಷ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಫಟಕ, ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ನಂದಿನಿ ಮಳಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂತಾನಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕೊರಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ತಾಲೂಕು ಆಸ್ತ್ರೆಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಸುಮಾರು 50 ಜನರು ಬಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಬಂದರೆ 700 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹೊರರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 10 ರಿಂದ 15 ಸಿಜರೀನ್ ಹರಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 23 ಸಾವಿರ ಹೊರರೋಗಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

-ಡಾ. ಸಾಬರ್.ಡಿ. ಪಟೇಲ್,
ವೃದ್ಧಾದಿಕಾರಿಗಳು,
ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು

ಸೇವೆ ಬದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಡ್‌ಗಳ ಸ್ವಚ್ಚತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಕರ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬಂದು ಹೋಗುವ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ನೀರು, ಹಾಸಿಗೆ, ಕೆಲವು ಬಡ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಬಡದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಆಸ್ತ್ರೆಯ ಜನಸ್ವೇಷಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳ ಸಹಾಯಕರುಗಳಾಗಿಯೇ ಬಂದು ಏಶ್ವರಿಕಿ ಧಾಮವು

2021-22ನೇ ಸಾಲಿನ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ಲಾಸ್ಟೀರಿಯನ್ನು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಗಳ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಆದ್ದಿತ ವೃದ್ಧಾದಿಕಾರಿಗಳಾದ ಡಾ. ಸಾಬರ್ ಡಿ. ಪಟೇಲ್ ರಾಜ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಅಂತರ್ಕಾರಾದ ರಣಾರ್ಥಿ ಸಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ರಾಜಕುಮಾರ್ ಅವರಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೊತ್ತ 10 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಸ್ತ್ರೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವೃದ್ಧಾದಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಳೆಕಟ್ಟಿದ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಪುಟ್ಟ ಮಾದರಿ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಲಾಲೊಬಾಗಾನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಯೋಜನೆಯ ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತ್ಯ ಅವರ ಸೃಜನಾರ್ಥ ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 140 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ಲಾಲೊಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಅವರು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಿಯಾಗಿ 100 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಲಾಲೊಬಾಗ್ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಮತ್ತಪ್ಪೆ ಕಳೆಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿದರಲ್ಲದೆ. ಲಾಲೊಬಾಗ್ ಸುತ್ತ ರಕ್ಷಣಾ ಗೋಡೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿ, ಅತಿಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಳ ಹಾಕಿದರು.

ಹಾಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಅವರ ನೇನಂತಿಗಾಗಿ ಅವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಅವರು ಲಾಲೊಬಾಗಾನಲ್ಲಿ ಗಿಡ ನಡುತ್ತಿರುವುದು, ಅವರು ರೈಲ್ವೇ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ, ಕನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡ ಸಂದರ್ಭ, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಪಾರಂಭಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾದ ಅವರ ಅಪರೂಪದ ಭಾಯಾಃತ್ರೇಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಪುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸುಮಾರು 7.3 ಲಕ್ಷ ವಿವಿಧ ತಳಿಯ ಪುಟ್ಟಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮಾದರಿಯ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಧಾನಸೌಧ ಮಾದರಿಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದ್ದ 14 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಪ್ರತಿಮೆಯಂತೂ ಎಲ್ಲರ ಮನ ಸೂರೆಗೊಳಿಸಿತು. ಇದವರೇಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಉದ್ಯಾನ ಕಲಾ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 213 ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಅವರ ಸೃಜನಾರ್ಥ ಅಯೋಜನೆಯಿಂದ ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನವು 214ನೇ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿದ್ದು. ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಹನ್ನರದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಈ ಬಾರಿಯ ಫಲಪುಷ್ಟ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು 8.26 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಏಕ್ಕಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ರೂ ಲಕ್ಷ ರೂ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮೊತ್ತವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯಗಳಿಸಿದ ಸಾಧನೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭವೃದ್ಧಿ
ಪಂಚಾಯತ್ರೋ ರಾಜ್ಯ
ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ
ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈಗ
ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ
ಬರನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಎಂಬ
ತೀರ್ತಿನೆಗೆ
ಹಾತ್ರೂರಾಗಿದ್ದಾರೆ

● ಸುರೇಶ ಹೆರೇಮತ

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬರನ್ ಮ್ಯಾನ್

ಜುಲೈ 2ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಕಜಬಿಸ್ಥಾನ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ಆಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರನ್ ಮ್ಯಾನ್ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ 4.2 ಕಿ.ಮೀ ಶಾಳಿ, 180 ಕಿ.ಮೀ ಷಟ್ಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಹಾಗೂ 42 ಕಿ.ಮೀ ಟಿಂಗಲ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಿದ್ದಾರೆ.

62 ದೇಶಗಳಿಂದ 1200 ಸ್ಪರ್ಧಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಈ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೊದಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂಬ ಬ್ರಾತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲು ತ್ರೀದೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಇವರು ಡಿವೇಲ್ಸ್‌ಪಿ ಆಗಿದ್ದ ದಿವಗಂತ ಹಣಿಮಂತಪ್ಪನಿ ಅಮೃತಾಪ್ರ ಅವರ ಪ್ರತ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆಯಂತೆ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಸ್ತಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

2010 ರಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ರೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಳ್ಗಾವಿ ಚಿಕ್ಕಾಯ ಸವದತ್ತಿಯ ಕಗದಾಳ, ಇನಾಮಹೊಂಗಲ್, ಉಗರಗೋಳ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ರೋನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ, “ಗಾಂಧಿ ಗ್ರಾಮ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ” ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 2018 ರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರ (ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ) ಮುದ್ದೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಹೊಂದಿದ ಇವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಯಕರಿಗಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರತ್ಯಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಿಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತ್ರೀಡಾ ಸೂರ್ಯಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಓಟ ಮತ್ತು ಸೈಕಲ್ ಮೂಲಕ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತರಳಿ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಯುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಸದಾನಂದ ಮಂಜುಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲಸದ ಒತ್ತೆಡದ ಮುದ್ದೆಯೂ ದೇಹದ ಶಾಕವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್ ಇಂದು ಈ ಸಾಧನೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಬೆಳಸಿದೆ. ಬಿಡುವಿನ ಮತ್ತು ರಜಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜುಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡದ ಸೈಕ್ಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಗಾಗ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್, ಓಟ ಇಂದು

ಅವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು
ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಹವ್ಯಾಸದಿಂದ ಕನಸನ್ನು
ನನಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸದಾನಂದರವರ ಸತತ
ಪರಿಶ್ರಮ ಭಲ, ತಾಳ್ಳು ಯುವಕರಿಗೆ
ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ದಿನದ ಅಂಗವಾಗಿ
ನಡೆದೆ ಯುವ ಜನ್ಮಾತ್ಮವ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದೇಸಿ ಶ್ರೀದೇಗಳ
ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಿರುತ್ತಾಗಿ
ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಿ ಮುಚ್ಚಿಗೆ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಗ್ರಾಮೀಣ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 8 ಹೆಚ್‌
ಆಡಳಿತ ಮೃದಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವಕ್ಕೆ
ಸೂತ್ರಿಕರ್ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನಾಟಕ ವಿಕಾಸ
ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಹಾಯಕ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಪರಿಗ್ರಾಮ ಇವರ ಧರ್ಮಪತ್ರಿ
ಮುಕ್ತಾ ಕೆ. ಅವರು, ಇವರ ಸಾಧನೆಗೆ
ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡುವಿನ
ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ
ಮುಕ್ತಾಗೆ ಶ್ರೀದಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ
ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸನಲ್ಲಿ
ಭಾರತಿಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್ ವರ್ತಿಯಿಂದ 2017 ರಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ “ಎಮ್‌ಟಿ.ಬಿ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಟಿಪ್” ನಲ್ಲಿ 8 ನೇ ಸ್ಥಾನ.
- ಗೋವಾದಲ್ಲಿ 2017 ರ ಅಕ್ಷ್ಯೋಬರಾನಲ್ಲಿ ನಡೆದ “ಬಫ್ ಮಾರ್ಚ್” ಪ್ರಾಂಗಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- 2018 ರಲ್ಲಿ ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಥಿಟ್ಟೆಸ್ ಕ್ಲಬ್‌ನಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಿದ “ದ್ಯುವಾತ್ಮನ್”ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ.
- 2019 ರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 100,200,300,400 ಮತ್ತು 600 ಕೆ.ಮೀ ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ‘ಸೂಪರ್ ರಾಂಡನರ್’ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.
- 2019 ರಲ್ಲಿಯ ಕೊಲ್ಲುಪೂರುದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಣಯಲ್ಲಿ “ಶೋಕ ಪುರುಷ” ಆಗಿದ್ದಾರೆ.
- 2020 ರ ಬೆಬ್ಲುವರಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದ್ಯುವಾತ್ಮನ್‌ನಲ್ಲಿ “ಟ್ರೇಕ್ ಮಾರ್ಚ್” ಆಗಿದ್ದಾರೆ.
- 2021 ರಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ಸಾರದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕೋಲಿಯನ್ ಟ್ರೇಯೊತ್ತಾನ್ ಪ್ರಾಂಗಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- ಅಪ್ರೋಬರ್ 2021 ರಲ್ಲಿ “ಆಜಾದಿ ಕಾ ಅಮೃತ ಮಹಂತ್ಸವ್” ಅಂಗವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಸನ ಮುಕ್ತ ಭಾರತದ ಜಾಗ್ತಿಗಾಗಿ 3800 ಕೆ.ಮೀ ಕಾಶೀರದಿಂದ ಕನ್ನುಕುಮಾರಿ ವರಗೆ 14 ದಿನ 14 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕ್ರಮಿಸಿ ಪ್ರಾಂಗಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
- 2022 ರಲ್ಲಿ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಆಫ್ ಐರನ್ ಮಾನ್ ಪ್ರಾಂಗಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವಕಾಶಗೇರಿಯವರಿಂದ ತರಬೇತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಕನಸನ್ನು ಬಿಜ್ಞಿಪುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಡೇಗೆ ಸದಾನಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಗ್ರಾಮವಾದ ಹಾವೇರಿಯ ಇಂಜಿನಿಯಲ್ಲಿ ತಂದೆಯವರ ಪ್ರಣಿಸ್ಯರನ್ ಅಂಗವಾಗಿ “ಮುಕ್ತ ಕುಸ್ತಿ” ಪಂದ್ಯಾವಳಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ದೇಶದ ನೂರಾರು ಜನ ಕುಸ್ತಿ ಪಟುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀದಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ

ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಸ್ವರೂಪ ಟಿ.ಕೆ. ಅವರು ಸದಾನಂದ ಅವರನ್ನು ಸನ್ನಾನಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಸದಾನಂದ ಅಮರಾಪುರ್ ಅವರು ಶ್ರೀದೇಹಿಯಲ್ಲಿ ಆಸತ್ತಿ ಉಳಳುವರು ಆಗಿದ್ದು, ಯುವಕರಿಗೆ ಸೂತ್ರಿಕರ್ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಇನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿನ ಸಾಧನ ಮಾಡಲಿ, ಈ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಜೀಲ್ಲೆಯ ಕೆರೆ ಹಚ್ಚಿದೆ. ಜೀಲ್ಲೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಪರವಾಗಿ ಹೃತ್ಯುವರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ ಅಧಕಾರಿ ಗಂಗಾಧರ ಕಂದಕೂರ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ಸದಾನಂದ ಅಮರಾಪುರ್ ಅವರು ಕಥೇರಿ ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧನ ಮಾಡಿರುವುದು ನಮಗೆ ಮತ್ತು ಮುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರು, ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕಿನ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿ ಸದಾನಂದ ಅಮರಾಪುರ ಎಲ್.ಕೆ. ಅತೀಕೆ ಸರ್ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗ, ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್ ಬೆಂಬಲ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸತತ ಕರಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ತಾಳ್ಳುಯಿಂದ ಬಹುದಿನದ ಕನಸನ್ನು ನನಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ
ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ
ಯೋಜನೆ:

‘ರೈತಸಿರಿ’

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗ್ರಿತ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮೆನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ (ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ಸಜ್ಜೆ ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಗದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಎರಡು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗುವಂತೆ ನೇರ ಸೌಲಭ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದನ ಜಮೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ 17 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶ, ನವಕ್ಕೆ, ಹಾರಕ, ಕೊರಲೆ, ಸಾಮೆ, ಮತ್ತು ಬರಗು ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಆಗರ. ಇತರ ವಿಕದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಸಾರಜನಕ (ಪ್ರೋಟೀನ್), ನಾರಿನಾಂಶ (ಫ್ಯಾಬರ್), ಸುಣಿ (ಕ್ಷಾಲೀಯಂ) ಮತ್ತು ಖನಿಜಾಂಶ

(ಮನರಲ್)ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಕ್ಯಾರ್ಬಿಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಕರಗಳು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಣಿನ ಘಲವತ್ತೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ, ತುಷ್ಟಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ‘ರೈತಸಿರಿ’ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

● ಕೆ.ಎಸ್. ರಾಜಮನ್ನಾರ್

ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನಾಡಕವೇ ಮಂಚೋಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ಅಂಕಿ-ಅಂತಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದ್ರಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾਬ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತದ ಮನವ ಮೇರೆಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ 2023 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ವರ್ಷವೆಂದು ಖೋಷಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ನೃಜೀವಿಯಾ, ಚೀನಾ, ಮಾಲೀ, ಇಥಿಯೋಪ್ರಿಯಾ, ಸನೆಗಾಲ್, ರಷ್ಯಾ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ಇತರ ದೇಶಗಳು.

ರೈತಸಿರಿ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.
- ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಣೆ.
- ಪೌಷ್ಟಿಕಭರಿತ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಕಡಿಮೆ ಘಲವತ್ತೆಯಿಲ್ಲ ಜಮೀನಿನ ಸದ್ರೇಷ್ಟಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯಕರ್ತಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.

ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹೇಗೆ?

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ 'ರೈತಸಿರಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆ ಪ್ರಾರ್ಥಕೆ ಕ್ರೇಗೋಳ್ಯಲ್ಲಿ ತೇಕಡ 60 ರಷ್ಟು ಅನುದಾನ ಭರಿಸಲಾಗುವುದು. ಉಳಿದ ತೇಕಡ 40 ರಷ್ಟನ್ನು ರಾಜ್ಯವಲಯ ರೈತಸಿರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಭರಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಅನುದಾನ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯವಲಯದಡಿಯೇ ಮಾರ್ಫೆ ತೇಕಡ 100 ರಷ್ಟು ಅನುದಾನ ಭರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ರೈತಸಿರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೂ. 4000/- ಗಳ ಅನುದಾನವನ್ನು ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯ ಧಾರ್ಯಾಚಿತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುದಾನ ಹಾವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಜಲಾಳಾವಾರು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಭಾಂತಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯನ್ನಾಗು ಈ ಅನುದಾನ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ರೈತಸಿರಿ ಯೋಜನೆಯ ಘಳಾನುಭವಿಗಳ ಅಂಶಗಳೆ

- ಘಳಾನುಭವಿಗಳು ರೈತರಾಗಿದ್ದ ಜಮೀನು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಜಂಟಿ ಖಾತೆಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಖಾತೆದಾರರ ಒಷ್ಟಿಗೆ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗಿರಿಂದ ದ್ವಿತೀಯಕರಿಸಿ, ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಒಷ್ಟಿಗೆ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಜ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಮೀನು ಮಹಿಳೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಪುರುಷ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಜ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಜ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಘಳಾನುಭವ ರೈತರು ಉದಳು, ನವಾರ್ಥ, ಹಾರಕ, ಕೊರಲೆ, ಸಾಮೆ ಮತ್ತು ಬರಗು ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು.
- ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ (FRUITS ID) ಯೋಂದಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀಡಿರುವ ಗದುವಿನೊಳಗೆ ಅಜ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ರೈತಸಿರಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

- ಜಲ್ಲೆಯ ಜಂಟಿ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ಆಯ್ದಾ ಜಲ್ಲೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ಗುರಿಯನ್ನಾಗು ಶಾಲ್ಲಿಕುವಾರು ಗುರಿ ನಿಗದಿ.
- ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದಕೆ ರೈತರ ಹೆಸರುಗಳ ನೋಂದಣಿ.
- ರೈತರಿಂದ ಪಹಣಿ, ರೈತರ ಬಾಂಕ ಪಾಸ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾಗೂ ಆಧಾರ ಕಾರ್ಡ್, ಜಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ರೈತರಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ) ದಾಖಲೆ ಪಡೆಯುವುದು.
- ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದ ಕೃಷಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರೈತರ ಜಮೀನಿಗೆ ಭೇಟಿ, ಜಮೀನು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜಾಡೆ ಆಧಾರಿತ ಥಾಯಾಚಿತ್ರದ ದಾಖಲೆ ಪಡೆಯುವುದು.
- ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತ ರೈತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೆಳೆಯ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕ್ರೇಗೋಳ್ಯಿಸುವುದು.
- ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬಂಡವಾಳ ಸ್ನೇಸೆರ್ವಿಕ್ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದಾಯ ಸಹಾಯಕ (ಸಿಎ) ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಸಿಆರ್ಪಿ) ಇವರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಜಾಡೆ ಆಧಾರಿತ ಥಾಯಾಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ದಾಖಲಿಸುವುದು.

- ಬಿತ್ತನೆ ಅವಧಿ ಪ್ರೋಫೆಸ್‌ಗೊಂದ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಹ ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿನ ಪಾವತಿಸಲು ಬಿಲ್ಲ ತಯಾರಿಸಿ ಸಹಾಯಕ ಕ್ಯಾಷ್ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು.
- ಘಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿನ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಅನುದಾನವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ನೇರ ನಗದು ವರ್ಗಾವಳೆ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾತೀಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿನ ಜಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಬೆಳೆಯ ಕಟ್ಟಾವಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಿ.ಎ, ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ ಸರ್ಕಾರೋಗೊಂದಿಗೆ ವರದನೇ ಬಾರಿಗೆ ಬಿ.ಎ.ಎಸ್ ಆಧಾರಿತ ಭಾಯಾಚಿತ್ರ ಸಹಿತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು.

ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೂ ನೇರವು:

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ರೈತನಿರ್ಮಿತ ಯೋಜನೆಯಿಡಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ, ವರ್ಗೀಕರಣ, ಪ್ರಾಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಫಟಕಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಿಧನ ನೀಡಲು ಸಹ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ತೇಕದ 50 ರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಗರಿಷ್ಟ ರೂ.10 ಲಕ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಹಾಯಿಧನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತರು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಹಿತ ಅರ್ಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ರೂ.5 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ, ನೇರವು ಕೋರುವ ಅರ್ಜೆದಾರರು ಫಟಕ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರಬೇಕು.
- ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ರೂ.5 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನೇರವು ಕೋರುವ ಅರ್ಜೆದಾರರು ಫಟಕ ಸಾಫ್ಟ್ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಫಟಕಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.
- ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಐಎಸ್/ಬಿಎಸ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಮಾನಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಖರೀದಿಗೆ ಅವಕಾಶ.

- 2021 ಏಪ್ರಿಲ್ 1 ರ ನಂತರ ಖರೀದಿಸಿದ ಫಟಕಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಹಾಯಿಧನ.
- ಅರ್ಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅಗತ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು:
  - ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆಯ ಅರ್ಜೆ
  - ಫಟಕದ ವಿಳಾಸದ ದಾಖಲೆ
  - ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ
  - ಉದ್ದೇಶ್ ಆಧಾರ್ ನೋಂದಾಣಿ (ಇಡ್ಲಿ)
  - ಕಟ್ಟಡದ ನೀಲನಕ್ಕೆ
  - ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಡೆದ ಪರವಾನಗಿ ಪತ್ರ
  - ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಪಡೆದ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪತ್ರ
  - ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕೂಟಿಷ್ಟನ್ ಇನ್‌ವಾಯರ್ಸ್
  - ಕನಿಷ್ಠ 3 ವರ್ಷಗಳು ಫಟಕದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಾತಿಕೆ ಪತ್ರ, ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರಳ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಿತ ಸಹಾಯಿಧನ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕು
  - ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ / ಪ್ರಾನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪತ್ರ
  - ಪರಿಶೀಲಿತ ಜಾತಿ/ಪಂಗಡದ ಘಲಾನುಭವಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ
  - ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂದ ಫಟಕಗಳ ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣಾ ವರದಿ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದಿರುವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ 2022-23ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ ಎಫ್ ಎನ್ ಎಮ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ಪ್ರಾತ್ಯಾಕ್ಷರ್ಯ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು ರೈತಸಿರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿನ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲು ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ತರಲು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದೆ.

ಮೂಲ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ಗೃಹ ಜೀವೋತ್ತಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಾಲನೆ

**ಅರ್ಥಕ ಕರ್ತೃಲನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ
ಬೀಳುತ್ತಿಸಿದ್ದ
ಹೊಂಗಲಾಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ
ಗೃಹಜೀವೋತ್ತಮ ಯೋಜನೆಗೆ
ಸರ್ಕಾರ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲ
ಬಾಲನೆ ನೀಡಿತು.**

● ರವೀ ಮಿರಸ್ಕ್ರೋ

ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಜರುಗಿದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಚುನಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಬಹುಮತದೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ನೇತ್ಯತ್ವದ ಸರ್ಕಾರದ ಪಂಚ ಗೌರಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 200 ಯೂನಿಟ್ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸುವ “ಉಚಿತ ಬೆಳಕು, ಸುಸ್ಥಿರ ಬದುಕು” ಎಂಬ ಧೈಯವಾಕ್ಯದ “ಗೃಹ ಜೀವೋತ್ತಮ” ಯೋಜನೆಗೆ ಕಲ್ಪಿತ ಆಗಸ್ಟ್ 5 ರಂದು ಕಲ್ಕಾ ಕನಾಟಕದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಸೂರ್ಯ ನಗರಿ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅರ್ಥಕ ಕರ್ತೃತ್ವದ ಸುಸ್ಥಿರ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಪರಿಗಣಿತ ಪರಿಷತ್ ಏಂಬುದು ಎಂದೇ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ “ಗೃಹ ಜೀವೋತ್ತಮ” ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾದ ಕಾರ್ಯಾ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸುಮಾರು 15-20 ಸಾವಿರ ಜನಸ್ಥಾನ ಕಲಬುರಗಿ ನಗರದ ಬಿಹಾಸಿಕ ಎನ್.ಎ. ಮೃದಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮಳಗಾಲ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ಪ್ರೂಫ್ ಜರ್ಮನ್ ಟೆಂಪ್ ಅಳವಡಿಸಿ, ಬೃಹತ್ ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಆಸನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಬಂದಂತಹ ಜನರನ್ನು ರಂಜಿಸಲು ಸ್ಕೋರ್ಯಾಯ ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಹ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವೇದಿಕೆ ಮೂಲೆ ಕೃತಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಮನೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಬಳಿಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿದೀಪ ಉರಿಸುವ ಮೂಲಕ “ಗೃಹ ಜೀವೋತ್ತಮ” ಯೋಜನೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ವವಾಗಿ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ.ಶಿವಕುಮಾರ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೀಪದ ಬಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಜನರತ್ತೆ ತಿರಿಗಿಸಿದ್ದಾಗ ಇದು ಉಚಿತ ಬೆಳಕು, ಸುಸ್ಥಿರ ಬದುಕು ಎಂದು ತೋರಿಸುವಂತಿತ್ತು. ನಂತರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ 10 ಜನ ಘಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದರದ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಿಲ್ಲು ನೀಡಿ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ

ಅಧಿಕೃತ ಬಿಲ್ಲು ವಿತರಣೆಗೆ ಚಾಲನೆ ಹೊಟ್ಟು. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರವಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ವಿಪಕ್ಷ ನಾಯಕರಾದ ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ್ ವಿಗೆ, ಇಂಥನ ಸಚಿವರಾದ ಕೆ.ಜೆ.ಜಾಜ್ರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಲ್ಯಾಂ ಕನಾರ್ಟಕ ಭಾಗದ ಪಂಚ ಸಚಿವರು, ಶಾಸಕರು, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣರು, ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್, ಗ್ಯಾಸ್, ತರಕಾರಿ, ದಿನಸಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕ್, ರೂಪಾಯಿ ಅಮಾನ್ಯಕರಣ, ಜ.ಎಸ್.ಎ. ತೆರಿಗ್, ಹಣದುಭೂರದಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ದ್ಯಂಡನೆ ಜೀವನ ದುಸ್ಕರವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಸಕ್ತ 2023-24ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಹೋಟೆಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ “ಶಕ್ತಿ”, “ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ”, “ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ”, “ಗೃಹ ಲಕ್ಷ್ಯ” ಹಾಗೂ “ಯುವ ನಿಧಿ” ಈಗಾಗಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಬೆಳಕು ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ “ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ” ಬೆಳಕು ಮೂಡಲಿದೆ. ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ನಡೆಯಲಿವೆ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕ ಸ್ಥಾವರಗಳ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ, ಯವಕ-ಯುವತ್ತಿಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಶಾಕರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 60 ಸಾರ್ವಿಕ ರೂ. ವರ್ಗ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಲಾಭ ಸಿಗಲಿದೆ. ಇನ್ನೂ “ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ” ಯೋಜನೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 2 ಕೋಟಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 14 ಸಾರ್ವಿಕ ರೂ. ವಿಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಕನಾರ್ಟಕ ಮಾಡರಿ ಆಡಳಿತ:
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ
ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ
ಮಾತನಾಡಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ

ಹಾರ-ಸ್ಕೆರಣಿಕೆ ಹಣ ಪ್ರಸ್ತರೆ ವಿರೀದಿಗೆ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ಹಾರ ತುರಾಯಿ, ಸ್ಕೆರಣಿಕೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ದುಂಡು ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಡವಾಣ ಹಾಕುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಾದ “ಅರಿವು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ” ಮತ್ತು ಜಾಲ್ವಾಜನಿಕನೆಯ ಸ್ಥಾವರತ್ತಕ ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿರೀದಿಗೆ ಜಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಿ.ಇ.ಎ ಭಂವರ್ ಸಿಂಗ್ ಮೀನಾ ಅವರಿಗೆ 26 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಚೆಕ್ ಅನ್ನು ಸಂಪಾಟಕಿರಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಖೇನ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು, ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಅಂಬೇಧರ, ಗಾಂಧಿ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಆಶಯ ಮತ್ತೆ ಅದರಾಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಗತಿಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮತ್ತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ “ಸರ್ವೋದಯ ಸಮಾಜ” ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಪಂಚ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದುವೇ ಕನಾರ್ಟಕ ಮಾಡರಿ ಆಡಳಿತ ಎಂದು ಬಳ್ಳಿಸಿದರು.

ಮಾತು ಮುಂದುವರೆಸಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯೂರೋಪ್ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮೂಲ ಆದಾಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿಯೇ “ಶಕ್ತಿ”, “ಅನ್ನ ಭಾಗ್ಯ”, “ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ”, “ಗೃಹ ಲಕ್ಷ್ಯ” ಹಾಗೂ “ಯುವ ನಿಧಿ” ಈ 5 ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಬೆಳಕು ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ “ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ” ಬೆಳಕು ಮೂಡಲಿದೆ. ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಣೆಗೆ ನಡೆಯಲಿವೆ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಜಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ದಿವಾಳಿಯಾಗಲ್ಲ, ಬಡಲಾಗಿ ಜನರ ಅಧಿಕ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಲಿದೆ. ಆ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಡಿ, ಅಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿಡಜನರ ಬದುಕಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಶೇಷಿಸಿದರು.

ಭರವಸೆಯ ಬೆಳಕು: ರಾಜ್ಯದ ಉಪ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ.ಕೆ.ಬಿ.ವಿಪಕುಮಾರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪಂಚ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಡವರ ದ್ವಿನಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಬಿಡುಕು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ. “ದೇವರು ವರನ್ನು

ಕೊಡಲ್ಲ, ಶಾಪನು ಕೊಡಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅವಕಾಶ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಮಾರ್ಫಿಕವಾಗಿ ನುಡಿದ ಅವರು, ಸಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನತಾ ಜನಾರ್ಥನ ನೀಡಿದ ತೀರ್ಮಾನಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟಗೆ ಅನ್ನ, ಉಚಿತ ವಿದ್ಯುತ್, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಯಾಣ, ಮಹಿಳಾ ಸಬ್ಲೇಕ್ ರೆಣ್ಣ 2,000 ರೂ. ಅಧಿಕ ಸಹಾಯ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯವಕ-ಯವತಿಯಿರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ ಭಕ್ತಿ ಬಡಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳು ಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಸದ್ಧು: ರಾಜ್ಯಸಭೆ ವಿಪಕ್ಷ ನಾಯಕರಾದ ಡಾ. ಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ್ ವಿಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆ ಇಡೀಗ ಚಚೆಯ ವಿಯಾವಾಗಿದೆ. ಇತರೆ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರಾದ ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗೆಲ್ಲ ಕನಾರ್ಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಪಂಚ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಡಜನರ ಸೋವ್-ನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲವರು, ಸರ್ವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಿಂತಕರು, ಸರ್ವ ಜನಾಗಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಏಳಿಗೆ ಬಯಸುವವರು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕನಾರ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಜನಪರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದಿರುವೆ. ಕಲ್ಯಾಂ ಕನಾರ್ಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 371 ಜಿತ್ಯುವದಿ ಫೋಟೋಸಿದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂದು “ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿ” ಯೋಜನೆಗೆ ಚಾಲನೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸ. ಗೃಹ ಜ್ಯೋತಿಯ ಈ ಬೆಳಕು ನಾಡಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊಸ ಕಿರಣವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆಲಿದೆ ಎಂದು ಅಂಸಿದ ಅವರು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೆ.ಆರ್.ಡಿ.ಬಿ. ಮಂಡಳಿಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತ 2023-24ನೇ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಫೋಟೋಸಿರುವ 5,000 ಕೋಟಿ ರೂ. ಅನುದಾನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಚು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ದಿಪಂಬರಿದ ಆರ್ಥ ಪಥಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮೈಜೇಎರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಆಡಳಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಂಕಣಿಬದ್ಧರಾಗಬೇಕು ಎಂದರು.

ಇದು ಉಚಿತವಲ್ಲ, ಖಚಿತ
ಯೋಗನೆಗಳು: ರಾಜ್ಯದ ಇಂಥನ ಸಚಿವ
ಕೆ.ಜಿ. ಜಾರ್ಜ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ದಿಕ್ಕಾಚಿ
ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಲ್ಲೆ 25
ರೋಳಗೆ 1.42 ಕೋಟಿ ಜನ “ಗೃಹ
ಜ್ಯೋತಿ” ಯೋಗನೆಯಡಿ ನೋಂದಣಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗನ್ನ
ಮಾಹೆಯ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗಲಿದೆ.
ನೋಂದಣಿ ಪಕ್ಷಿಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರಲಿದೆ.
ಪಂಚ ಗ್ಯಾರಂಟಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ಉಚಿತ
ಅಂತಾರೆ, ಆದರೆ ಇದು ಉಚಿತ ಅಲ್ಲ
ಜನರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸುಸ್ಥಿರ ತರುವ ಖಚಿತ
ಯೋಗನೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದರು.

ముందు పరికి: రాజుడ వ్యవస్థాయి తీక్ష్ణం, కొలాట్యాభివ్యధి, ఉద్యమశీలత కాగు జీవనోపాయి సచివరాద డా. తరణప్రకాశ పాటిల అవస్త ప్రస్తావికవాగి మాతనాడి, బునావటా పూచ్ నిఇది వాగునదంతే 3 తింగళోళగ “తక్కి”, “అన్వభాగ్”, కాగు “గృహ జ్యోతి” ప్రముఖ మారు గ్యారంటి యోజనగణన్న జారిగి తందిద్దేవ. 2013-18 అవధియల్లి నమ్మి సకార ఇద్దుగలు సక నావు జనరిగి నిఇది భరవసేయన్న ఈడెరిసిద్దేవ. అదే భరవసే మేరెగి జనరు నమగె ఆకీవాద నిఇద్దు, నుడిదంత నజెయువ సంపదాయి ఈగలూ ముందుపరేసిద్దేవ ఎందరు.

ಉಂಟದಲ್ಲಿ ಖಚಿತಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ:
 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ
 ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ
 ಉಂಟಕ್ಕೆ ಲಡ್ಡು, ಪಲಾಪ್, ಸಾಂಭಾರ
 ಹಾಗೂ ಮುದ್ದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
 ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಖಚಿತಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ
 ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಜನಸಂದರ್ಭ ಆಗದಂತೆ
 ಹತ್ತಾರು ಕೌಂಟರ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಜನರನ್ನು
 ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ
 ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
 ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಹೊರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ
 ಸ್ವಚ್ಛತಾ ವಾಹಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ
 ಅವರಣಿದ ಸ್ತರ ಬಿಡಾರ ಹೂಡಿ
 ನಿರಂತರ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ
 ತೊಡಗಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂತು. ಪ್ರತಿ
 ಕೌಂಟರ್ ನಲ್ಲಿ ಜೆಸ್ಯಾಂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
 ಮೇಲುಸುವಾರಿ ವಹಿಸಿ ಉಂಟಕ್ಕೆ

ಗೊಂದಲವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು.

ಅಳ್ವಿಕಟ್ಟಿ ಸಂಪರ್ಕನೆ, ಜೆಸ್ಯೂಂ
ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಾರ್ಯ ಶಾಖೆನೇ: "ಗೃಹ
ಚೋತಿ" ಚಾಲನೆಯು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ
ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕಲಬುರಗಿ
ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರಾಗಿರುವ
ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭವಧಿ ಮತ್ತು
ಪಂಚಾಯತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ
ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಚಿವರಾದ ಯಿತ್ಯಾಂಕೆ ಎಗೆ
ಅವರು 2-3 ದಿನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧತೆ,
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯೆಶಸ್ವಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ
ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ
ಆಯುಕ್ತ ಕ್ಷಣ ಬಾಜಾರೇಯಿ

ನಿದೇಶನದಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ
ಬಿ.ಫೋಜಿಯ್ ತರನ್ನು ಮ್ಹಾ ಅವರು
ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಳಗೊಂಡ 14 ತಂಡಗಳನ್ನು
ರಚಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಂಚಿದ್ದರು. ಇಂಥನ
ಇಲಾಖೆಯ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದಂಡೇ
ಕಲಬುರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಂಥನ
ಇಲಾಖೆಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುವ್ವು
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಗೌರವ್ ಗುಪ್ತ
ಮತ್ತು ಕನಾಂಟಿಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣ
ನಿಗಮದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿದೇಶಕರು
ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಪಂಕಜ್ ಕುಮಾರ
ಪಾಂಡೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪ
ರೆಂಡ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಜಿಸ್ಕಾಂನ
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ ನಿದೇಶಕರಾದ ರಾಹುಲ
ಪಾಂಡ್ಯ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
ಆಯುಕರಾದ ಭುವನೇಶ ಪಾಟೀಲ
ದೇವಿದಾಸ್ ಆದಿಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು 15
ದಿನದಿಂದ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನುದೆ
ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು.
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಿಸ್ಕಾಂನ ಅಧಿಕಾರಿ-

ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು, ತ್ಯಾಗಮನಗಳು ತಮ್ಮ
ಮನಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂಬಂತೆ
ಷಡಾಡಿದರು. ಈಶಾನ್ಯ ವಲಯದ
ಪೋಲೀಸ್ ಮಹಾನಿರ್ದೇಶಕ ಅನುಪಮ್ಮಾ
ಅಗ್ರವಾಲ್, ಕಲಬುರಿಗಳ ನಗರ ಪೋಲೀಸ್
ಆಯುಕ್ತ ಚೇತನ ಆರ್., ಡಿ.ಸಿ.ಪಿ.
ಅಡ್ಡಾರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು ಅವರು
ಅವರಣದ ಸುತ್ತ ಮತ್ತು ಗೊರ್ಕ ಸೂಕ್ತ
ಮೊಲೀಸ್ ಬಂದೊಬಸ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ
ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಅಷ್ಟುಕಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಣೆ ಗಮನಿಸಿದ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ಇಂಥನ
ಸಚಿವ ಕೆ.ಜೆ.ಜಾಜರ್ ಆದಿಯಾಗಿ
ಸಚಿವರು, ಶಾಸಕರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ
ಅಧಿಕಾರಿ-ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಶಾಫ್ತಿಸಿದರು.

గైరు భాగి: కలబురగి దక్షణ
తాసక అల్లమప్పు పాటిల అవర
అధ్యక్షతెయల్లి నడేద కాయిక్రమదల్లి
పొరాడలిత సచివరాద రహిం
ఖానో, అరణ్య, పరిసర హగూ
జీవశాస్త సచివరాద ఈశ్వర ఖండ్రు,
స్నాన్ శ్వారాశి మత్తు సావజనిక
ఉద్దిష్టమగళ సచివరాద తరణబసమ్మ
దక్షనాపూర, ముఖ్యమంత్రిగళ
రాజకీయ కాయిక్రమాల దశిక్రిగళాద
గోవిందరాజు, తాసకరుగళాద
ఎం.ప్యాటిల, బి.ఆర్.పాటిల,
కనీజో ఘాతిమా, చెన్నారెడ్డి
కున్నార్, రాజు వెంకటప్ప నాయక్,
ఏధాన్ పరిషత్త తాసకరుగళాద
డా. జంద్రథేవర పాటిల
కుమనాదాద, అరవింద అరణ్ల,
తిప్పక్కిప్ప కమక్కనార సేరిదంతే
అనేక ఈ భాగద జనప్రతినిధిగళు
బాగియాగిదరు.

ಅವಿವಾಹಿತೆಗೂ ಗಭ್ರಪಾತದ ಹಕ್ಕು!

**ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ
ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು
ಯಾರು, ಯಾವ
ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು
ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು
ತಂತ್ರ ಲೇಖನವು
ನೀಡಲಾಗೆ.**

ಡಾ. ಡಿ. ಎಂ. ಹೆಚ್

ಗಭ್ರಪಾತವು ಅಪರಾಧವೆ? ಯಾರು ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆ ಮಾತ್ರ ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಗಂಡನಿಂದ ಅತ್ಯಾಚಾರಕೊಳ್ಳಬಾಗಿ, ಗಭ್ರಣಿಯಾದ ಮಹಿಳೆಯು ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆ? ಅವಿವಾಹಿತೆಯು ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆ? ಸಹಮತದಿಂದ ಗಭ್ರಧರಿಸಿದ ಅವಿವಾಹಿತೆಗೆ ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೆ? ಗಭ್ರಧರಿಸಿದ ನಂತರ ಎಪ್ಪಾರಗಳೊಳಗೆ ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯು ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಇತ್ಯಾದಿ ನೂರಂಬಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ.

ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಯಾರು, ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಬದಲಾಗುತ್ತ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರೋವರಚ್ಚೆ ನಾಯಾಲಯವು ಮಹತ್ವದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಸೊಟಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಫನತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ.

ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಭೂರಿಕ್ಕೆ 24 ವಾರ ತುಂಬುಪ್ಪಡೆಂಬಾಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸುಖೀಂ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯು ಗಭ್ರಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮೃತಿ
ಇಲ್ಲದ ನಡೆಯುವ ಲೈಂಗಿಕ
ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಗಭರ್ಪಾತದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ
ಸೀಮಿತವಾಗಿ, ಅತ್ಯಾಚಾರವೆಂದು
ಪರಿಗಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕೂಡ
ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋಟ್‌ ಹೇಳಿದೆ. ಇದೊಂದು
ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ಆದೇಶವಾಗಿದೆ
ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸ
ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಪುರದಲ್ಲಿ ಓವರ್ ಅವಿವಾಹಿತರೆ
ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು
ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಆಕೆ ಸುಪ್ರೀಂ
ಕೋಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಿಸಿದ್ದರು. ಆಕೆಯು
ತಾನಾಗಿಯೇ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿ, ಒಷ್ಟಿತ
ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಗಭರ್ಪಾತನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು.
ಆಕೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಿಸಲಾಗಿದ್ದು
ಅರ್ಜಿಯ ವಿಚಾರಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯಾರ್ಥವು ವಿಷಮ
ಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗುವ ಬಲವಂತರ
ಗಭರ್ಪಾತರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ
ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಪವಾಗಿ
ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು.

ಮಹಿಳೆನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೋ
ಬೇದವೋ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು
ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಗೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ
ವಿವರಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಗೆ ಇರುವ
ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕಗಳು, ಅವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಗೂ
ಇವೆ ಎಂದು ನ್ಯಾಯ ಹೀರವು ಹೇಳಿದೆ.
ವ್ಯಾಧೀಯ ಗಭರ್ಪಾತ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು
ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಖಲ್ಲೇಶಿಸಿ
ನ್ಯಾಯಾರ್ಥವು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟಿದೆ.

ಮಹಿಳೆನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೋ
ಬೇದವೋ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು
ಮಹಿಳೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ
ಆದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆನ್ನು
ಹೊಂದಬೇಕೋ ಬೇದವೋ ಎಂದು
ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವಿವರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯು
ತನ್ನ ಪುರುಷ ಸಂಗಾತಿಯ
ಸಮೃತಿಯನ್ನಾಗಲೀ, ಸಲಹೆಯನ್ನಾಗಲೀ,
ಆದೇಶವನ್ನಾಗಲೀ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ
ವಿವರಿಸಿದ ಆಕೆಯ ಗಂಡನಿಗೆ ಅಧವಾ
ಪುರುಷ ಸಂಗಾತಿಗೆ ವಿನಮ್ಮು ಹೇಳುವ
ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿವರಿಸಿದಲ್ಲಿಯೂ
ಮಹಿಳೆಯು ತನ್ನ ಪುರುಷ ಸಂಗಾತಿಯ
ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಆಕೆಗೆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ
ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ
ಹೊಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ
ಎಂದು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ
ಡಿ. ವೈ. ಚಂದ್ರಚೋಡಾ ನೇತೃತ್ವದ ಹೀರವು
ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯ ಒಷ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಅವಳ
ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅದು
ಅಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿದವರು ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.
*Kaltaria v/s. State of
Madhya Pradesh (2001)(4)
MPHT20CG* ಕೇಸಿನ ತೀರ್ಥಿಕೆನಲ್ಲಿ
ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ಮಹಿಳೆಯ ಒಷ್ಟಿಗೆ
ಇಲ್ಲದೇ ಅವಳ ಗಭರ್ಪಾತನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಿದ
ಅವಳ ಅತ್ಯ, ಮಾವ, ಗಂಡ ಹಾಗೂ
ವ್ಯಾಧರನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕೇಸನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
ತೀರ್ಥಿತಾಗ, ನ್ಯಾಯಾಲಯವು
ಮಹಿಳೆಯ ತಾಯಿಯ ಒಷ್ಟಿಗೆಯನ್ನು
ಪಡೆಯಿದೇ ಅವಳ ಗಭರ್ಪಾತನ್ನು
ತೆಗೆಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳ ಗಂಡನಮನೆಯ
ಎಲ್ಲರನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಂದು ಶಿಕ್ಷಿಸಿದೆ.
ಆದಿ. NishaMalaviya and anr v/s
State of Madhya Pradesh (2000)
Cri LJ 671).

ಹೆಂಡತಿಯ ಸಮೃತಿ ಇಲ್ಲದ ಲೈಂಗಿಕ
ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಅಷ್ಟರೆಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ
ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸಿದಾಗಲೀ,
ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಹಿಳೆಗೆ
ನೀಡಿರುವುದಾಗಲೀ ಭಾರತೀಯ

ಮಹಿಳೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪುನರುಜ್ಞರಿಸಲಾಗಿದೆ
ಎಂದು ಓವರ್ ಮಹಿಳಾಪರ
ಹೋರಾಟಗಾತ್ರ ಸಂತೋಷವನ್ನು
ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದು ಈ
ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯ
ಹೀರವು, ಅವಿವಾಹಿತಯರು
ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ,
ಅತ್ಯಾಚಾರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಎಫ್.ಎ.ಆರ್
ದಾವಿಲಾಗಿರಬೇಕು ಅಥವಾ ಅತ್ಯಾಚಾರ
ನಡೆದಿರುವುದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ
ಸಾಬೀತಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ
ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ
ಎ. ಎಸ್. ಬೋಪಣ್ಣ ಹಾಗೂ
ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಜ. ಬಿ. ಪಾದೀವಾಲಾ
ಅವರೂ ಇದ್ದ ಹೀರವು ಹೇಳಿದೆ.

ಗಂಡನಿಂದಲೇ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾಗಿ
ಮಹಿಳೆಯು ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು
ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಂಬಲಾಗಿದೆ
ಸಂಗತಿಯೇನಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ
ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಲೈಂಗಿಕ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು
ಸಮೃತಿಯ ಸ್ಥರವಾದಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಘನತೆಯ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ
ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ವಿವರಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು
ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿ ಮಹಿಳೆಯ
ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವೂ
ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹೀಗೆ ಗಭರ್ಪಾತವನ್ನು
ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರವೂ
ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀವಣದ ಸದಗರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬಗಳ ಸರಮಾಲೆ. ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬ ಭಾರತೀಯರ ಜೀವನಾಡಿ. ಅವನಾಭಾವ ಭಾವ್ಯಕ್ತತೆ ಬೆಳೆಸಿ ಬದುಕಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಗೌರಿಯ ಮಾನಸ ಮತ್ತುನಾದ ಗಣೇಶನನ್ನು ಗೌರಿಯ ಸ್ವಾನಕ್ತೆ ಹೋಗುವ ಮುಂಚೆ ತನ್ನ ಮೈಕೊಲಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಸ್ಥ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವ ನೀಡಿ, ತನಗೆ ಕಾವಲಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಗಣೇಶನನ ಮಟ್ಟನ ಬಗ್ಗೆ ಮರಾಟ ಕಢಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಹಲ್ಲು-ಗರಿಕೆ, ಹೂವಿನಿಂದ ಸರಳ ಪೂಜೆ ಬಯಸುವ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಲಂಕಾರ. ಬರಗಾಲವೇ ಇರಲಿ, ಸುವಿದ ಕಾಲವೇ ಇರಲಿ, ಭಕ್ತರು ಧಾರ್ಮ... ಧಾರ್ಮ... ಎಂದು ಚೌತಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಗಣೇಶ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷ ಸರ್ವದ ವಿವರವನ್ನು ಮೀರಿಸುವಪ್ಪು ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಆತನ ಮೃಗೆ ಬಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆರೆ, ಬಾವಿ, ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ವಣನೆಯಾಗುವಾಗ ಈ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ನೀರನ್ನು ಕಲುಹಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರೀ ತೂಕದ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ವಣಸುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಯಿತಟ್ಟಿ ಎಷ್ಟೋ ಭಕ್ತರು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹುಬ್ಬಿ-ಧಾರವಾಡ ಕಲಾವಿದರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವನಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಧಿ ಗಣೇಶನ ಮೂರ್ತಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆ ಹಿಂದೆ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ:

ಕಡಿಮೆ ಮ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾಡಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರುವ ಧಾರವಾಡದ ಕಲಾವಿದ ಮಂಜುನಾಥ ಹಿರೇಮತ ಅವರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಆಕರ್ಷಣಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಜಗಾತ್ರದ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಸೊಂಬಾಳಿನಲ್ಲಿ, ಕೈಯಿಲ್ಲಿರುವ ಕಡುಬಿನಲ್ಲಿ, ಕಿರಿಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗೆ ವಿವಿಧ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿ ವಿಸರ್ವಣನೆಯಾದ ನಂತರ ಈ ಮಣಿನ್ನು ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿಯೋ, ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ಅವರಾಂದಯ್ಯೋ ಹಾಕಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಮಯಿ ತರಕಾರಿ ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಘಲ ನೀಡಲಿ ಎಂಬುದು ಮಂಜುನಾಥ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರ್ತಿಯ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಣಿನ ಉಂಡಿಗಳನ್ನು

ಪರಿಸರ ಸೈಂಹಿಕ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳು

ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಪರಿಸರ ಸೈಂಹಿಕ ಗಣೇಶನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ಕಲಾವಿದರೂಬ್ಬರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ..
ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ... ವಿಸರ್ವನೆ ಮಾಡಿದರೂ
ಕ್ರಮೇಣ ಗಣೇಶಮೂರ್ತಿ ಕರಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ
ಉಂಡಿಗಳು ತೇಲಿ, ಹರಿದು ಮುಂದೆ
ದಂಡಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಉಂಡಿಗಳು
ಒಡೆದು ವಿವಿಧ ಮರಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ
ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಬೃಹತ್ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ
ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಂಬನಾಥ ಅವರು
ಜೋವಾನವಾಗಿ ರಸ್ತೆಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. “ನನೇ
ಆಗಲಿ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ಹುದುಗಿಸಿದ್ದ ಮಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಈ ಬೀಜ
ಎಂದಾದರೂಂದು ದಿನ ಅದು ಹೊರ
ಬರುತ್ತದೆ. ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ..
ಹೇಲೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ
ಬೀಜಗಳು ಹೊಳತು, ಮರವಾಗಿ ಹೊ-
ಹಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ
ನನಗಿದೆ” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ
ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ಹತ್ತಾರು
ಬೀಜದುಂಡೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು
ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ತಾವೂ ಅಂತಹ
ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ
ಆಸ್ತರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಅಂತಹ
ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿಯೂ
ನೀಡಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಮೂರ್ತಿ
ವಿಸರ್ವನೆಯಾದ ನಂತರ ಆ ಮಣಿನ್ನು
ಅವರಣಿದ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ
ವಿವಿಧ ತರಕಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯಲು
ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಮಂಬನಾಥ ಅವರು
ಸೇರಿದಂತೆ ಇಂತಹ ಗಣೇಶ
ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ಭಕ್ತರು

ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಒಲಿದಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು

“ನಾನೊಬ್ಬ ಮೂಲತಃ ಕಲಾವಿದ. ಆದಾಗ್ಯಾ ಈ ಮೊದಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ
ಮುಕ್ಯೆಯಿಂದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಈಗ ನಾನೇ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ನನಗಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಸಣ್ಣ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಸದ್ಯ ನನ್ನ ಮೂರ್ತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಸೇರಿದಂತೆ 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಬ್ಬಳಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಿಸುವ ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಶೇರ್ಡಾಗಳು ಇವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಗಣೇಶನಿಗೆ ಒಲಿದಿರುವ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಾಖಿ ನೀಡಿದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಗಣೇಶ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ನೋಡ್ತಾ ಇರಿ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಧಾರವಾಡ-ಮಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಣಿದ ಗಣೇಶನಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳುವ ದಿನಗಳು ದೂರವಿಲ್ಲ”.

—ವೀರೇಶ ಚಕ್ರಸಾಲಿ, ಮಬ್ಬಳಿಯ ಕಲಾವಿದ.

ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಆ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಬೀನ್ಸ್, ಸೌತೆ, ಹಾಗಲಕಾಯಿ, ಚೊಮ್ಮಾಟೊ, ಹೀರೆಕಾಯಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು
ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬೀಜ ನುಂಗುವ ಗಣೇಶ:

ಹಸಿ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಬೆಂಿನ
ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂದ್ರವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿ ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಾದ
ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀಜದುಂಡೆಗಳನ್ನು
ಸೇರಿಸುವುದಕಾಗಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯ,
ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ, ಹಾಗೂ ಹೊವಿನ
ಬಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು
ಉಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಒಂದೊಂದು ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಇಂತಹ ನಾಲ್ಕಾರು ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ
ಗಣೇಶನ ಹೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀಜದ
ಉಂಡೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ
ರಂದ್ರವನ್ನು ಬಂದ್ರ ಮಾಡಿ ನೈಸ್‌ಗ್ರಿಕ
ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಲೇಪನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಮಂಬನಾಥ ಅವರು ಕಡಿಮೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ
ತಿಳುವಾದ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿದ
ನಂತರ, ಮೂರ್ತಿ ಬೇಗೆ ಕರಿಗಿ ಬೀಜದ
ಉಂಡೆಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆರೆ,
ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗಳು
ವಿಸರ್ವನೆಯಾದಾಗ ಈ ಉಂಡೆಗಳು.

ತೇಲೆ ನದಿಗಂಬ ಇಲ್ಲವೆ ಕೆರೆಯ ಅಕ್ಕ-
ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ
ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. “ಒಂದು
ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಮರಗಳು,
ನಾಲ್ಕಾರು ತರಕಾರಿ ಸಸಿಗಳು, ಒಂದರು
ಹೂಳಿಗಳು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನಮಗೆ
ಸೂಕ್ತಿ” ಎಂದು ಮಂಬನಾಥ ಅವರ
ಧರ್ಮಪತ್ರಿ ನಿಮ್ಮಲಾ ಹಿರೇಮರ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನೂರಾರು ಬೀಜ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಸಿದ್ಧ:

ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಇವರು
ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ
ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೋಹಗೊಂಡಿರುವ
ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ಈ ಬಾರಿ
ಬೀಜದುಂಡೆಯ ಗಣೇಶನಿಗಾಗಿ ಈಗ
ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಈ
ಬಾರಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬೀಜದುಂಡೆ
ನುಂಗಿದ ಗಣೇಶನ ಮೂರ್ತಿಗಳು
ಸಿದ್ಧಾಗಿವೆ ನೋಡಿ ಎಂದು
ಮಂಬನಾಥ ಅವರು ಸಾಲಾಗಿ
ನಿಂತಿರುವ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು
ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲಾಗದಲ್ಲಿ
ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉರಿಸುವ ಕಾರಣ
ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ
ಸಸಿಯಾಡಿರುವ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳು
ತಂಬಾ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣಿಸ್ತಿರುವುದು

ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದಪ್ಪು ತರಕಾರಿ ಬೀಜಗಳ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಣ್ಣಿನ ಗಳೇಶನ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಏವಿಧ ತರಕಾರಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಲ, ಮೂರ್ತಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಿಮೀ, ಕೀರೀಟ, ಕೈ, ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರ ಕುಟುಂಬ ಏವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಎದಡಾಕಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಏವಿಧ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮೊದಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜದುಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಉಂಡಗಳ ಮೇಲಾಗ್ಗ ಒಣಿಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಣಿಗಿರುವ ಬೀಜಗಳು ಕಳೆಯದಂತೆ ಘೃವ್ಯಾತವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವೆಂದು ಮಂಜುನಾಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಡಶಕದ ಹಿಂದೆ ಹುಬ್ಬಳಿಯ ದುರ್ಗದಬೀಲ್, ಚನ್ನಮ್ಮು ವೃತ್ತ, ಜವಳಿಸಾಲು, ಮರಾರ ಗಲ್ಲಿ, ಬಮ್ಮಾಪೂರ ಓರ್ನೆ, ಅಕ್ಕಿಹೊಂಡ, ರಾಫ್ ವೇಂದ್ರಮರ, ಡಾಕಪ್ಪ ಸರ್ಕಾರ, ದಿವಟೆಗಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಕುಯಾಕ್ರಾಗಳಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಭಕ್ತರಂತೂ ಇಂತಹ ಗಳೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳ ವಿರೀದಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲಾವಿದರು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ 'ಇಕೋ ಪ್ರೈಂಸ್ ಗ್ಲೋಬ್' ಎಂಬ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಡೀ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಂದ್ರಿ ಗಳೇಶನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅವಳ ನಗರದಲ್ಲಿಗೆ 40 ಸಾಂಪರ್ಕಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಂದ್ರಿ ಗಳೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ.

ಕಲಾವಿದರು ಉದ್ಯೋಗ ಕಂಡು ಕೊಂಡರು:

ಬಹುತೇಕ ಕಲಾವಿದರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಿಸುವ ಕಲೆ ಇದ್ದರೂ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆದೆಯಿಂದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಣಿಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರ್ಕಿಸ್ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಮಿಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಹಣ ಮಾತ್ರ ಇವರಿಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವಾಗ ತಾವೇ ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಂದ್ರಿ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರೂ, ಆಮದಾಗುತ್ತಿರುವ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಅಂತಹ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ

ಕೈತುಂಬ ಕೆಲಸವೂ ದೊರೆಯಿತು.

ಸೀಮೆ ಸುಳಿದ ಪ್ರದಿ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಕಡಿಮೆ ತೂಕವಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಮೂರ್ತಿ ಬಿರುಕು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳಿಯ ಗೋಪನಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿನ ಕಲಾವಿದ ಅರುಣ ಯಾದವ್ ಎಂಬುವರು ವಿಗ್ರಹ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಕೋ ಪ್ರೈಂಡ್ ಗಳೇಶಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಬೇಡಿಕೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಯಾಗಿದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರ್ಕಿಸ್ ಗಳೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳ ವಿಸರ್ವನೆಯಿಂದ ಕೆರೆ, ನದಿ, ಸರೋವರಗಳ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರವಾದ ಹಾನಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲೆಂದೇ ಬಹುತೇಕ ಕಲಾವಿದರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಂದ್ರಿ ಗಳೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾರಿಗೋಲ್ಲು ಗಳೇಶ, ತುಳಿ ಗಳೇಶ, ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ಗಳೇಶ ಮತ್ತು ಸನ್ ಪ್ಲಾಟ್ ಗಳೇಶ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಳೇಶನನ್ನು ಜೂಟ್ ಪಾಟ್, ಕೋಕೋಬಾ ಪಾಟ್, ಸೀಡ್ಬ್ಲಾಲ್ ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪಾಟನಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ವನೆ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟ ಪದದವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಗಳೇಶ ವಿಸರ್ವನೆ ಮಾಡಿ ಗಿಡ ಬೆಳ್ಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಕೋ ಪ್ರೈಂಡ್ ಥಿಎಮಾನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಇಂತಹ ಸಾರ್ವಿರಾ ಸೀಡ್ ಗಳೇಶನ ಮೂರ್ತಿಗಳು 6 ರಿಂದ 12 ಇಂಚೆಗಳನ್ನು ಇಡ್ಯು ನೋಡಲು ಚಿಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಸ್ವೇಂದ್ರಿತರು, ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಉದುಗೋರೆಯಾಗಿ ನೀಡಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರ್ಕಿಸ್ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಗಳಿಗಳು ನೆಲ, ಜಲ, ಗಾಳಿ, ಜಲಚರಣಗಳಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿ, ಕೆರೆ-ಕಟ್ಟಿ, ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತಿರುವ ಧಾರವಾಡಿಗರು ಈ ವಿವರಿಯಾಗಿ ದನಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಉದರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂಕಲನವಿನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಪರಿಸರದ ಬೀಜದುಂಡೆ ಗಳೇಶ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನ ಈಗ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿರುವ ಹಿಂಣಿ ಗಳೇಶನಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ಹುಬ್ಬಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಅವಳಿ ನಗರದಲ್ಲಿ 950 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗಳೇಶಮೂರ್ತಿಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೊಂಡರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 800ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡುವರೆ ಲಕ್ಷದವ್ಯು ಗಳೇಶಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಳದ ಒಂದು ದಶಕದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಆಫ್ ಪ್ಯಾರ್ಕಿಸ್ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದಶಕಗಳೇ ಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಕೆ:

ಕಲಾವಿದ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರು ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಂದ್ರಿ ಗಳೇಶ

ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಿಸಲು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿ ವನಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆತರು, ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ದೂರದಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮುಡಿ ಮಾಡಿ ಕುದಿಸಿ ಹೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಕೇವಲ ಮುಡಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಕೆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅರೆದು ಗಂಧಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಸಿರುವಾಗಲೇ ಕುದಿಸಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಣಿಗಿದ ನಂತರ ಕುದಿಸಿ-ಹೋಡಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬಣ್ಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಕೊಂಡ ನಂತರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೃತಕವಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದಿಟ್ಟು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲಬೇವಿನ ಎಲ್ಲ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ ರಕ್ತದಂತ ಚಂದನ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಗಂಧ, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಚಾಕೆಂಬ್ರೋ ಕಲ್ರೋಗಾಗಿ ಮುಲ್ಲಾಗಟ್ಟಿ, ಹಲವಾರು ಬಣ್ಣಗಳ ಸಮತೋಲನಕ್ಕಾಗಿ ಹಳದಿ, ಕೇಸರಿ, ವಿಭೂತಿ ಹಾಗೂ ಅಂಟಿನ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕುದಿಸಿದ ನಂತರ ತೇಲುವ ಕ್ಲೊರೋಫಿಲ್‌ನಿಂದ ಕಡುಹಸಿರು ವರ್ಣಕ್ಕಾಗಿ, ಸುಣಿ, ಕತ್ತಾ, ಅಷ್ಟಗಂಧ, ಅರಿಷಣ, ಕುಂಪಮ, ಕಸ್ತೂರಿ ಅರಿಷಣ, ಲೊಳೀಸರ, ಗರಿಕೆ, ದಾಸವಾಳ ಹೂ... ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ತರಹದ ವನಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಹತ್ತಾರು ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಡಿಮೆ ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮೂರ್ತಿಗಳು:

ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಿಸುವವರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮೋಚಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡ-ಹುಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಕೇಳಿದ ಎತ್ತರ, ಗಾತ್ರ, ಆಕಾರದಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿರ್ಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನೋಡಲು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಗಣೇಶಮೂರ್ತಿ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ, ಎಪ್ಪು ತೂಕ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ

ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ತಂಗಿನ ನಾರು, ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಮಿಶ್ರಣಗೊಂಡಿರುವ ಹದವಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದಾದ ಮತ್ತೆ ಅಧವಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ತಾವು ಎಪ್ಪು ಎತ್ತರದ ಗಣೇಶನನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತಾರೂ ಅಪ್ಪು ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಗಲವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಾಫಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ 5 ಎಂ.ಎಂ ಅಳತೆಯ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಣ್ಣನಿಂದ ಗೋಡೆ ತರಹ ಮೂರ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೊಟ್ಟಿಯ ಅಧರ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತಿ ತಯಾರಾದ ನಂತರ ಅದರೊಳಗೆ ನಿಂತು ರೊಟ್ಟಿ ತಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಒಳ ಹೊರ ಭಾಗವನ್ನು ತಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಒಳಗೆ ಇದ್ದಕೊಂಡೆ ತಮ್ಮ ಎದೆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿರುವವರೆಗೆ ರಚಿಸಿ ನಂತರ ಒಳಗಡೆ ಸ್ವಾಲ್ ಇಟ್ಟಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಗಣೇಶನ ಹೊಟ್ಟಿ ಒಳಗಡೆ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿರುತ್ತೇ ಖಾಲಿ- ಖಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸೂಂಡಿ. ಕ್ರೈ-ಕಾಲು, ತಲೆ, ಕಿರಿಟ ಹೀಗೆ ಹೊಳವೆ ತರಹ ಮಣ್ಣನ ಲೇಪನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಭಾಗದ ವಾತಾವರಣ ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಬೇಗನೆ ಒಣಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ತಳುವಾದ ಆ ಕವಚ ಗಟ್ಟಿನ ಹೊಂದಲಿ ಎಂದು ಮೂರ್ತಿಯ ಹೊಟ್ಟಿಯ ಒಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಂಗಿನ ಬಿಪ್ಪು, ಇದ್ದಿಲಿನಂತಹ ವಸುಗಳಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಮಾಡಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಒಳ ಭಾಗವನ್ನು ಕಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕುಂಬಾರ ತನ್ನ ಹಸಿ ಮಡಿಕೆ ಕಾಯಿಸಿದಂತೆಯೇ. ಅದರೆ ಕುಂಬಾರನ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇಗನೇ ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಜುನಾಥ ತಯಾರಿಸುವ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಶಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬೇಗನೆ ಕರಗುತ್ತವೆ ಅಪ್ಪೆ 'ಮೂರ್ತಿಯ ಒಳಗಡೆ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ ಗಣೇಶಮೂರ್ತಿ ಭಾರವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಳು ಹೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣು ವ್ಯಧರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ರೀತಿಯ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಮಂಜುನಾಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವು

ನೋಡಲು ಹೊಟ್ಟೆ ಗಣಪನಾಗಿದ್ದರೂ ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಟೊಳ್ಳು ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ವಿಸರ್ವಣನೆಗೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ಘ್ಯವಣಿ:

ಕೆಲಗೇರಿಯ ಗಣೇಶೋತ್ಸವ ಮಹಾಮಂಡಳದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಕರೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೆಲ್ಪಿತ್ತರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಟಾಪಾಲೀನ್ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಸಿ ಕೃತಕ ಕೆರೆಯೊಂದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ವಿಸರ್ವಣನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗಣಪತಿಗಳು ಹಾಗೂ 500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾದ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳ ವಿಸರ್ವಣನೆಗೆ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತೇ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆಲಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಯನ್ನು ವಿಸರ್ವಣಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಕೃತಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಮೂರ್ತಿ ವಿಸರ್ವಣಸಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಖಾರ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 2-3 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರಗುವುದರಿಂದ, ಆ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸುತ್ತಲಿನ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮನೆ-ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಪೂಜೆಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೆಕ್ಕಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ನೀರು ತುಂಬಿಸಿ ವಿಸರ್ವಣಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮನೆ ಅಂಗಳದ ತಂಗಿನ ಮರ ಅಧವಾ ಹೂ ಕುಂಡಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೇಂಜರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಎಂ.ಜಿ. ಹಿರೇಮರ, ವನ್ಸ್ಟೇಜಿ ಗೌರವ ದ್ವೀಪ ಪಾಲಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರೈ.ಗಂಗಾಧರ ಕಲ್ಲುರ, ಶ್ರೀಯಾತೀಲ ಗೆಳೆಯರ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹ್ಯಾನ್‌ಗ್ರಾಫಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಶಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬೇಗನೆ ಕರಗುತ್ತವೆ ಅಪ್ಪೆ 'ಮೂರ್ತಿಯ ಒಳಗಡೆ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ ಗಣೇಶಮೂರ್ತಿ ಭಾರವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಳು ಹೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣು ವ್ಯಧರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ರೀತಿಯ ಗಣೇಶ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಮಂಜುನಾಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದಿಸಿದಳೆಕ್ಕೊಂಡಾ ಜಗದೊಂದಾರನ...

ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು
ಪುರಂದರದಾಸರು
ರಚಿಸಿದ್ದು ಇಲ್ಲೇ !

ಅಗಸದಲ್ಲಿ ತಾರೆಗಳ ಕಂಡಾಗ ಆಹ್ವಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇಬ್ಬನಿಯ ಹನಿ ಇರುವ ಕುಸುಮವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸು ಮೃದುವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೃದಯ ಹಗುರಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಶ್ಚಯ ವಾತಾವರಣದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಳಿಗುವ ಎಳೆಯ ಮಗುವಿನ ಕಿಲ ಕಿಲ ನೆಗೆ ರೋಮಾಂಚನ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೌದು! ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾದ ಮೂಡಿಸುವ, ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೃದುಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳಿಸುವ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿ ಕೇವಲ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ.

ದೇಶಗಳ ಗಡಿ ಇಲ್ಲ, ಜಾತಿ-ಧರ್ಮಗಳ ಬಂಧನಗಳಿಲ್ಲ, ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲ, ದೇಶಾತೀತ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಭಾಷಾತೀತ ಸಂಗೀತ, ಕಾಲಾತೀತವೂ ಹೌದು. ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾದ ವಿಷಯವೇ ಈ ಜಗದೊಳ್ಳ. ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಪಾಠತ್ವದೆ ಇದೆ. ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಭಾವನೆಗಳಿವೆ.

ರಾಗ-ತಾಳ-ಪಲ್ಲವಿಗಳಿಂದ ಸುಶ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಸುಮಧುರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಲಯಬದ್ಧ ಮಾಧುರ್ಯ-ಭರಿತ ಸಂಗೀತ ಶೋಕ್ತಗಳ ಮನ ಮುಟ್ಟಡೆ, ಹೃದಯ ತಟ್ಟತ್ತದೆ.

ಡಿ.ಎಂ. ಮುರಳೀಧರ್

ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುವ ಗಾಯಕರು, ಸಂಗೀತವನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಕಲಾವಿದರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಪೂರ್ಣ ಕೃತಿ ರಚನಾಕಾರರು ಅಥವಾ ಕೇರ್ತನಾಕಾರರೂ ಸಂಗೀತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕನಾಟಕ ಶಾಸೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವತರ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ-ಮೂರ್ತಿಗಳು ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾದ ಮುತ್ತುಸ್ವಾಮಿ ದಿಕ್ಕಿತರು, ತಾಗ್ರರಾಜರು ಹಾಗೂ ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ, ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪಾಣಿ ಕೇರ್ತನೆಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಗೆ ಬಳುವಳಿ ನೀಡಿದ ಸಂತರ ಸಂತ ಪುರಂದರ ದಾಸರು ಹಾಗೂ ಸಂತ ಶೈವ ಕನಕದಾಸರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ದಾಸ ಪರಂಪರೆಯ ಹಲವರ ಕೊಡುಗೆ ಅನನ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗಾಧ.

ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕೇರ್ತನಾಕಾರರು ತಮ್ಮ ಶೈವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕೆಲವು ಪಟನೆಗಳು, ಹಲವು ಸ್ಥಳಗಳು, ಕಲ್ಪವೋಮ್ಮೆ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಹಲವೋಮ್ಮೆ ಎದುರಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯ ನೀಡಿವೆ. ಸಂತರ ಸಂತ ಪುರಂದರ ದಾಸರ ಆಡಿಸಿದಳೆಂದೂ ಜಗದೋದಾರನ ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದ ತಾಣ ಹಾಗೂ

ಸೂರ್ಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ದೃಶ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲದೆ.

ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೊಡ್ಡಮಳ್ಳಾರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅಪಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ದಾಟ ಮೈಸೂರಿನತ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ ರಸ್ತೆಯ ವಿಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಿಲೋ ಏಂಟರ್ ಮುನ್ಸುವೇ ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಾಲಯವು ಕಾಣಲುತ್ತದೆ.

ಕೆಲ ಕಾಲ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕ್ಷಣಿ ನದಿಯ ಶಬದಲ್ಲಿರುವ ಈ ದೇಗುಲಕ್ಷ್ಯ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರಂದೂ ಹಾಗೂ ಹೋಮ-ಹವನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರಂದೂ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ, ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮಪುರೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಎಂದೂ ಜನನಿತಪಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಅಯೋಧ್ಯೆ ಎಂದೂ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹೇ, ದೇವಾಲಯ ಇರುವ

ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಂಗಳಾಪುರ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದೆಡೆ, ಶ್ರೀ ಅಪಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ನಿಂತಿರುವ ಮೂರ್ತಿಯು ಈ ದೇವಾಲಯದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಎನಿಸಿದೆ. ಸಾಲೀಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಈ ಚತುಭುಜದ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯ (ಶಂಖ) ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ಶಳಿಗಳ ಒಂದು ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಕಮಲ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಗದೆ ಹಿಡಿದಿರುವ ಶ್ರೀ ಅಪಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿಯ ಭಕ್ತರನ್ನು ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಅಂಬೆಗಾಲು ಇಡ್ಮಿರುವ ಬಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಮಟ್ಟ ವಿಗ್ರಹ ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಆಕರ್ಷಣ. ಬಲಗ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ಎಡಗ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಉರಿ ಮುನ್ಸುಡೆಯಿತ್ತಿರುವ ಈ ಮಟ್ಟ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡುಗರ ಮನಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಅಂಬೆಗಾಲು ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ನವನೀತ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ದೇವಾಲಯದ ವಿಶೇಷ

ಕ್ಷಣಿ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಮರಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ದೇವಾಲಯವಿರುವ ಈ ಉರಣ್ಣ ಹೊದಲು ಮರಳೂರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನಂತರ, ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮರಳೂರು ಎಂಬುದು ಮಳ್ಳಾರು ಆಯಿತಂತೆ. ನದಿಯ ತಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಡಿಪಾಯ ಅಥವಾ ತಲ್ಪಾಯವೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ.

ಶ್ರೀಶಾವಸ್ಥಾಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹವಿರುವ ವಿರಳಾತಿ ವಿರಳ ದೇಗುಲ ಇದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ದೇವಾಲಯ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಳೀಯರ ಮಾಹಿತಿ.

ದ್ವಾರಾ ಕ್ಯಾಲೀಯ ವಾಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ದೇಗುಲದ ವಿಶೇಷತೆಗಳಲ್ಲಿಂದು. ಇದು ಹಂತದ ರಾಜಗೋಪುರ ಕೂಡಾ ಈ ದೇವಾಲಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶ. ದಶಾವತಾರ ಮಹಾದ್ವಾರದಪ್ರೇ ಎತ್ತರದ ಕಲ್ಲಿನ ದೀಪ ಸ್ಥಂಭವು ಈ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ. ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳ ಹೊತ್ತ ಮರಂದರ

ಮಂಟಪ ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿನ
ವಿಶೇಷತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶೇಷತೆಯ
ಸಾಫ್ ಪಡೆದಿದೆ.

ಹನ್ನೊಂದನೇ ತತ್ವಾನದಲ್ಲಿ
ಚೋಳರ ವಂಶದ ರಾಜಾ ರಾಜೇಂದ್ರ
ಸಿಂಹ ಈ ದೇವಾಲಯದವನ್ನು
ನಿರ್ಮಿಸಿದನಂದೂ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಲಾ ಶಾಸನ
ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಾಕರ್ಷಕ
ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ವ್ಯಾಸ
ತೀರ್ಥರು ಪ್ರತಿವ್ಯಾಪಿಸಿದರೆಂದೂ ಹಾಗೂ
ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನು
ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು
ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆಂದೂ ಸ್ಥಾಯಿರು
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಾಯಿರ ಮಾತುಗಳ ಪ್ರಕಾರ,
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಭುವಿನಿಂದ ವ್ಯಾಸ
ತೀರ್ಥರು, ಮರಂದರದಾಸರವರೆಗೆ
ಮಹಾಮಹಿಮರು ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ
ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು
ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಚೋಳರ ದೊರೆ
ರಾಜಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಿಂಹನಿಂದ
ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರವರೆಗೆ ಈ
ದೇವಾಲಯದ ಅಭ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ
ಎಂಬುದು ಮತ್ತೊಂದರೆ ಗಮನಕ್ಕೆ
ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಪ್ರಮೇಯ-ಅರವಿಂದವಲ್ಲಿ

ಅಪ್ರಮೇಯ ಎಂದರೆ
ಅಳಯಲಾರದ್ದು ಎಂದರ್ಥ. ದೇವರನ್ನು
ಅಧವಾ ದೇವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅಳಿದು
ತೂಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂಬುದು ಅಸ್ತಿಕರ
ಪ್ರಶ್ನೆ ಶ್ರೀ ಅಪ್ರಮೇಯ
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಅಪರಾವತಾರ. ಶ್ರೀ
ಅಪ್ರಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ
ಸನ್ವಿಧಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಗಂಧದ
ಮರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಅಪ್ರಮೇಯ
ಸ್ವಾಮಿಯ ಉತ್ಸವ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಇದೆ.
ಅದೇ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ವರೂಪಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ
ಅರವಿಂದವಲ್ಲಿಯ ಸನ್ವಿಧಿಯೂ ಇದೆ.
ಸ್ವರದ್ಭೂತಿ ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣ

ಶ್ರೀ ಅಪ್ರಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿ
ದೇವಾಲಯದ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಆಕರ್ಷಕೆ
ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣ ಅಧವಾ ನವನೀತ
ಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ವಿಧಿ. ಕೃಷ್ಣ ವಣಾದಲ್ಲಿಯೇ
ಇರುವ ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ ಮೂರ್ತಿಯ
ಮುಖ ಪೊಣ ಚೆಂದ್ರನಂತೆ
ಕಂಗೋಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಪಳಪಳ

ಹೊಳೆಯುವ ವಿಶಾಲ ಕಣ್ಣಗಳು
ಆಯಸ್ಯಾಂತದಂತೆ ಆಕಷಿಸುತ್ತದೆ.
ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ
ಕಾಂಬರುವ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲು
ರೋಚಕ. ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾಭರಣದ
ಮಾಲೆ, ತೋಳನಲ್ಲಿ ತೋಳು ಬಂಧಿ,
ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ವಡ್‌ಬಾಣ, ಕಾಲಿಗೆ ಅಂದುಗೆ
ಎಲ್ಲವೂ ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ
ಸೊಂದಯ್ದವನ್ನು ವ್ಯಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಟ್ಟು
ಕೃಷ್ಣನ ಸೊಂದಯ್ದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷ ದೃಷ್ಟಿ
ಬೀಳದಿರಲಿ ಎಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ
ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮುಲಿ ಉಗುರು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ.
ಆದರೂ, ಬಳಗ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದಿರುವ
ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೂ ಎಡಗ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ನಲವೂರಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ
ಭಂಗಿಯ ನವನೀತ ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹ
ಎಂತಹವರ ಗಮನವನ್ನಾದರೂ
ಸಳೆಯುವ ಸಾಮಧ್ಯದ ಹೊಂದಿದೆ.
ಹೀಗಿರುವಾಗ, ತನ್ನ ಪರಮಭಕ್ತ
ಮರಂದರದಾಸರ ಗಮನಸೆಳೆಯಲು
ಆತನಿಗೆ ಕಷ್ಟವೇ?

ಮರಂದರ ದಾಸರು ಈ
ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀ
ಅಪ್ರಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ
ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು
ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿ ಪರವರ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
ಶ್ರೀ ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ ಕಂಡು ಆತನ
ಬಾಲ ಲೀಂಗಳ ವರ್ಣಿಸಿ ಶೀರ್ಣನೆಯನ್ನು
ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಮರಂದರದಾಸರ
ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿಂದಾದ
ಆಕಾಶಿಸಿದೆ ಶೋಧಾದ್ಯಾರ್ಥ ಜಗದೋದಾರನ ಕೃತಿ.
ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ,

ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.
ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ
ಮರಂದರದಾಸರು ಕುಳಿತು, ತಾವು
ರಚಿಸಿದ ಆಕಾಶಿಸಿದೆ ಶೋಧಾದ್ಯಾರ್ಥ
ಜಗದೋದಾರನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಾಡಿದ
ಸ್ಥಳ ಇದೀಗ ಮರಂದರ ಮಂಟಪ
ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ.

ಕನಾಟಕ, ಅಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶ,
ತೆಲಂಗಾಣ, ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳ
ಕನಾಟಕ ಶಾಸೀಯ ಸಂಗೀತ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥರು, ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಕರು,
ಸಂಗೀತದ ಕಲೆಕೆಯಲ್ಲಿ ತೂಡಿಗಿಯವ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತ ರಸಿಕರು
ಶ್ರೀ ಅಪ್ರಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ
ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಮರಂದರ ಮಂಟಪವನ್ನು
ಕಂಡು ಮಹಾನ್ ಕೀರ್ತನಾಕಾರ ಹಾಗೂ
ಸಂತರ ಸಂತ ಮರಂದರದಾಸರನ್ನು
ಸ್ತರಿಸಿ, ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರು
ಮಹಾನಗರದಿಂದ 63 ಕಿಲೋ ಮೈಟರ್
ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಗರ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ
93 ಕಿಲೋ ಮೈಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಈ
ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಇದೀಗ ದೇಶಾದ್ಯಂತ
ಭಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮದುವೆಯಾಗಿ ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳಿದರೂ
ಮಕ್ಕಳಾಗದ ದಂಪತ್ತಿಗಳು ಶ್ರೀ ಅಂಬಿಗಾಲು
ಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಕರುಣಿಸುವಂತೆ ಪರಕೆ ಹೊರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಘಲಿಸಿದಾಗ, ಮತ್ತೆ ದೇವರ
ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಅಧವಾ ಮರದ
ಮಟ್ಟ ಗಾತ್ರದ ತೊಟ್ಟಿಲು ಅಧವಾ
ಉಯ್ಯಾಲೆಯನ್ನು ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ
ಕಟ್ಟಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಪ್ರಮೇಯ ಸ್ವಾಮಿ
ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಶ್ರೀ
ಅಂಬಿಗಾಲು ಕೃಷ್ಣನ ಕಣ್ಣಿಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
ಮರಂದರ ಮಂಟಪವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ.
ಆಕಾಶಿಸಿದೆ ಶೋಧಾದ್ಯಾರ್ಥ ಜಗದೋದಾರನ ಈ
ಕೃತಿಯನ್ನು ಮರಂದರದಾಸರು ರಚಿಸಿದ್ದು
ಇಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಮನದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಾಗೆ
ಮೈ ದೊಮಾಂಬಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿ
ಚಲುವಳಿಯ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಸರಳ
ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ
ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಸಂಗೀತ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ ಸಂತರ ಸಂತ
ಮರಂದರದಾಸರ ಅರ್ಥಗಭಿರ್ವತ ತತ್ವ-
ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅನಾವರಣವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರರಂಗದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಟ,
ಹಾಸ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಂದ
ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ಟಿ.ಆರ್. ನರಸಿಂಹರಾಜು
ಅವರ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನೋತ್ತಪದ ಈ
ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು
ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಾಂಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿನೋದನ ಶೀಲಿಯ ನಟನೆಯಿಂದ ಬೇಕಿರೆಯ ಮೇಲೆ ನಗರೆಯ ಹೊನಲನ್ನು ಹರಿಸಿದ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರು ಅಭಿಜಾತ ಕಲಾವಿದರು. 'ಬೇಡರ ಕಣ್ಣಪ್' (1954)ನಿಂದ ಅರಂಭವಾದ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರು 'ನಗರೆಯ ಹಬ್ಬ' ಸುಮಾರು ಏರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಾಂಗವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅಕ್ಕರೆ ಅದು ನರಸಿಂಹರಾಜು ಯುಗವಾಗಿತ್ತು. 1954ರಿಂದ 1967ರವರೆಗೆ ತಯಾರಾದ 168 ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು ನಾರು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದರು. ಅದೂ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ.

ತಿಪಟ್ಟಾರು ರಾಮರಾಜು ನರಸಿಂಹರಾಜು ಸಹ ರಂಗಭೂಮಿಯಿಂದ ಬಂದವರು. ಚಿಕ್ಕಪರುಷಿನಿಂದಲೇ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಗೀತು ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು ಸಿ.ಬಿ.ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಚಂದ್ರಮಾಳೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ

ವರ್ಷ ಪೂರ್ವೀ ಹಾಸ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಶತಮಾನೋತ್ಪದ ಆಚರಣೆ

● ಡಾ.ಕೆ. ಮಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ

ಪಾತ್ರ ಅವರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿತು. ಅವರನ್ನು ನಗರನಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಾದೀರು. ಅವರೊಬ್ಬ ಮೋರ್ ಕಲಾವಿದ. ಅವರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪ್ರತಿ ಪಾತ್ರಕ್ಕೂ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ತಂದರು. ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಗರೆಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮುಖಭಾವ - ಆ ಹೆಚ್ಚು ಮೋರ್, ಅಸಹಾಯಕತೆ ಸೂಸುವ ಕಣ್ಣ, ಅದನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಾ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಸೂಸುವ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರೆಯ ಮೇಲೆ ನಗರೆಯ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು. ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರು ವಿಧಿ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪೇಚಾಟದ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ನಗರೆಯ ಹಲವಾರ್ಮ್ಮೆ ವಿಘಾದವನ್ನೂ ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವ ಪಾತ್ರದೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವವಾಗಿಸುವ ಕಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿತ್ತು. ಹಾಸ್ಯ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತಿಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುವ ಯಿಗಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದರು.

ಒಬ್ಬ ನಟ ಆದರಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯನಟ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಷ್ಟ ಕಾರಣ, ಒಂದು ಚಿತ್ರದಿಂದ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರುತ್ತಿನ್ನು. ಆತ ಸರಿ ತಾಗಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ. ಮತ್ತೊಂದು, ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿನ ಏಕತಾನತೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಸಾಳು. ಇವರದೆನ್ನಾಗಿ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಸುಂದರವಾದ ವರದಾನವಿರದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಉಬ್ಬ

ಹಲ್ಲನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡರು.
ಬಳುಕುವ ದೇಹ, ಮಂಬಿನ ಕಣ್ಣ ಮತ್ತು
ವಿಶ್ವವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಶೈಲಿಯಿಂದ
ಪ್ರತಿ ಪಾತ್ರವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವಂತೆ
ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ತಾಗಲೂ ಎಲ್ಲ
ವಯೋಮಾನದ ಚಿತ್ರರಸಿಕರಿಗೆ
ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರ ಹಾಸ್ಯ
ಸನ್ನವೇಗಳು ಮನರಂಜನೆಯ ಶಾಶ್ವತ
ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ನರಸಿಂಹರಾಜು
ಅವರಂಥ ನಟರು ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ
ಭಾಷೆಯ ನಟರಲ್ಲ, ಅವರು ಜಾಗತಿಕ
ಕಲಾವಿದ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.
ಅವರು ಒಂದು ಪಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ
ನಟರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು
ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ
ಸಮುದಾಯವನ್ನು ರಂಜಿಸಿದ ಚಾಲೀ
ಚಾಲೀನ್, ಬಸ್ವನ್ ಕೀಟನೋರವರ
ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದರು.
ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗೇಶ್, ಮಹಮೂದ್
ಅವರಿಗೂ ಅನ್ನಯವಾಗುವ ಮಾತಿದು.
ತಾಗಿನ ಯಾಬೋಬ್ ಕಲಾವಿದನೂ ಕನಸನ್ನು
ಸಹ ಕಾಳಾಗದಪ್ಪ ಗಾಧವಾದ
ಹಾಸ್ಯಪ್ರಕ್ಷೇಪ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ
ಅಹರವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಮನ್ವಾಂಕೆ
ದಕ್ಕಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರರಂಗ
ಇತಿಹಾಸವು ನರಸಿಂಹರಾಜು, ಬಾಳಣ್
ತಾಯ್ನಾಗೇಶ್ ಅವರಂಥವರನ್ನು
ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ಅಪೋಣ
ದಾಖಿಲೆಯಪ್ಪೆ

‘ಬೇಡರ ಕಣಿಪ್’ ಚಿತ್ರದಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು
ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚೆಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ
ನೀಡದಂತೆ ನಗಿಸಿದ ನರಸಿಂಹರಾಜು
ಅವರು ತಮಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ತೆರೆಗೆ
ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಟಿ ಎನ್ ಬಾಲಕ್ಕಪ್ಪ ಅವರ
ಜೋಡಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ರಂಜನೆಯ
ಲೋಕವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದ ತಾಗ ಇತಿಹಾಸ.
ಸುಮಾರು ಮಾರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ತಾ
ಜೋಡಿಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ
ಚಿತ್ರರಸಿಕರನ್ನು ಮೋಡಿ ಹಾಕಿ
ಧಿಯೇಟರ್‌ಗೆ ಎಳಿ ತಂದಿತು. ಒಬ್ಬರು
ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಎಂದು ಅನುಕರಿಸಲಿಲ್ಲ,
ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ
ಶೈಲಿಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಮೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆದರು.
ಪಾತ್ರ, ಸನ್ನವೇಶ ಮತ್ತು
ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ
ಅಧ್ಯೇಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿನಯಿಸಿ ಗೆದ್ದರು.

ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಕೆಲವು
ಅಂಶಗಳಿದ್ದವು. ಬಾಳಣ್ ಅಭಿಮಾನ

ಸ್ವಾಸ್ಥಿಯೋ ಸಾಫ್ಟಿಸುವ ಮೊದಲು
‘ಕಲಿತರೂ ಹೆಣ್ಣ’ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು.
ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರೂ ಸಹ
‘ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಹುಚ್ಚುರಾಯ’ ನಿರ್ಮಿಸಿ
ಕನ್ನಡದ ಮುದ್ರೆ ಮನರಂಜನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು
ಅರ್ಥಪೋಣ ಚಿತ್ರಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು
ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಜನಮಚ್ಚಿ
ನಗುವಂಥ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ
ಅದಮ್ಮ ಹಂಬಿಲ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು.
ಇಬ್ಬರೂ ‘ರಣಧಿರ ಕಂರೀರವ’ ಚಿತ್ರದ
ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು
ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಬಾಲಕ್ಕಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಮೊರೆತಪ್ಪ
ವೈವಿಧ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳು ನರಸಿಂಹರಾಜು
ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಅವರನ್ನು
ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ
ಅಳವಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು
ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಸುವ ನಟನ ಇಂಜೆ
ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರಿಂದಲೇ
ಆರಂಭವಾಯಿತೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.
ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಕಾಲೀನ
ನಾಯಿಕ ನಟರುಗಳಿಗಂತ ಅಪಾರ
ಬೇಡಿಕೆಯ ನಟರಾಗಿದ್ದರು.
ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರ ಕಾಲ್ ಷೀಟ್
ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಾದ ನಂತರ ನಾಯಿಕ-
ನಾಯಿಕಿಯರ ತಲಾಶ್ ನಡೆಯುತ್ತಿತೆಂಬ
ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅತ್ತೆ
ಅಧವಾ ಮಾವನಿಂದ
ತಿರಸ್ಯಾರಕ್ಕೊಳ್ಳಗಾಗುವ ಅಳಿಯ,
ಹಣ್ಣೊಂದನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು
ಪೇಚಾದುವ ಯಂವಕ, ನಾಯಿಕ ನಟನ
ಸಾಹಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾ ಪೇಚಿನ
ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಮಾಯಕ,
ಸಿನಿಮಾದ ಪರಾಕಾಷ್ಟ್ಯಯ ಫಟ್ಟದಲ್ಲಿ
ನಾಯಿಕನಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವಿಧಾನಗಳ
ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗುವ ಸ್ವೇಚ್ಛಿತ, ಹೀಗೆ
ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯ ಪಾತ್ರಗಳೇ
ಅವರಿಗೆ ಹಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.
ಆದರೆ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವ ಅಭಿನಯದಿಂದಲೇ
ಅವರು ಪಾತ್ರಗಳ ಏಕತಾನತೆಯನ್ನು
ಮುರಿಯಿತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದ್ಯುಲಾಗು,
ಒಂದು ಪದ್ಯು ಭಾವ,
ಅಸಹಾಯಕಿಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ
ವಿಧಾನದಿಂದಲೇ ಅವರು ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ
ಅಪೋಣ ಬಧಲಾವಣ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾ
ವಿಕಾರಾನತೆಯ ಪಾತ್ರಗಳ ನಡುವೆಯೂ
ಅವರು ‘ನಕ್ಕರೆ ಅದೇ ಸ್ಗರ್ಫ’ ಚಿತ್ರದ
‘ಚೊಹಿಮಿಯನ್’ ಗುಣದ, ಸುವಿವನ್ನು
ಮೋಗೊಗೆದು ಕುಡಿವ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ.

‘ನಾಡಿನ ಭಾಗ್ಯ’ ಚಿತ್ರದ
ನಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸೋತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿ
ತನ್ನ ಇಡೀ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ವಿಷವಿಟ್ಟು
ಆಶ್ವತಹಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸುವ
ರೈತನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ, ವರದಕ್ಕಿಂತೆಯ
ದೆಸೆಯಿಂದ ಸೋದರಿಯ ಮದುವೆಗೆ
ಬವಕೆ ಪಡುವ ‘ಮುದುವ ಮಾಡಿ
ನೋಡು’ ಚಿತ್ರದ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ
ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರ ಅಭಿನಯ
ಅವರಂಥ ನಟ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುರಾವೆ
ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನೀತಿ ಅನೀತಿಗಳ
ಗೊಡವೆಯಲ್ಲದೆ, ತನಗೆ ಸಿಗುವ ಸುಖಕ್ಕೆ
ಹಾತೋರೆವ ‘ಸದಾರಮೆ’ಯ
ಆದಿಮಾತ್ರ ಪಾತ್ರವನ್ನಂತೂ ಕನ್ನಡಿಗರು
ಮರೆಯುವಂತೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ
ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸವದ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ
ಅವರನ್ನು ಮುನ್ದುಡಿಸಿದ ಕಾರಣ ಅವರ
ಸಂಪೋಣ ಪ್ರತಿಭೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ
ಪರಿಚಯವಾದದ್ದೇ ಕಡಿಮೆ.

ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ
ವಿರುಗಳಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಅದರ
ಚೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಾವಿದರ ದಂಡು
ಸಹ ಆಗಮಿಸಿತು. ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ
ನರಸಿಂಹರಾಜು-ಬಾಲಕ್ಕಣವರು
ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೇ ಇತರ ಹಾಸ್ಯ
ಕಲಾವಿದರೂ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದ ವಿಶೇಷ.
ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ನರಸಿಂಹರಾಜು
ಅವರನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏರೀಸಲು
ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು
ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ ಕಲಾವಿದರ ದ್ವಿನಿ,
ಭಾವ, ನಟನೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ
ರಂಜಸುವ ಮಿಮಿಕ್ ಕಲಾವಿದರೂ
ಎಂದೂ ನರಸಿಂಹರಾಜು ಅವರನ್ನು
ಅನುಕರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು
ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ಸಹ
ದಾಖಲಾಗಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ. ಅವರೊಬ್ಬ
ಅನುಕರಿಸಲಾಗದ ಅಪ್ರತಿಮ ಕಲಾವಿದ
ಎಂಬುದಂತೂ ಸತ್ಯ.

ಜನರ ಭಾವ ಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ
ಅಮೋಫ್ ನಟನೆಯಿಂದ ಶಾಶ್ವತ
ಬಿಂಬವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ನರಸಿಂಹರಾಜು
ಅವರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮಹಾಕವಿ
ಶೇಕ್ಕಾಪಿಯರ್ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ
ಹೇಳಿಪುದಾದರ ತಾಜಾತನವನ್ನು
ನಿಸ್ರೇಜಗೊಳಿಸಲು, ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ
ಅನಂತ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು
ರಸಹಿನಗೊಳಿಸಲು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ
ಸಾಧ್ಯವಾಗುದು”.

ಜಾಲ್‌ಮಾರ್ಕೆ ಕೋರೆಯೂ ದೇಶದ ಬಿಬ್ಬ ಅಧಿತೀಯ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ

**ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ
ಹೆಸರಾಂತ ಕಟ್ಟಡ
ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರಿಗೆ ಒಬ್ಬಾದ
ಜಾಲ್‌ಮಾರ್ಕೆ ಕೋರೆಯೂ
ಅವರ ಸ್ನೇಹ ನಿಖಿತ.**

● ಕೆ.ಎಸ್.ಮೋಹನೇಶ್ವರ

ತನ್ನದ ಆದ ವಿಶೇಷ ವಿನ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಮನೆ, ವಿಧಾನಸೌಧ ಇವುಗಳು ಈ ನಗರದ ಭೂ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಕುಟಪೂರ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಇವೆಯಿಂದ ಗಗನ ಚಂಬಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬಂತೆ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ. ಆದರೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವು ನಗರದ ಭೂ ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ನೀಡುವಂತಹುದಾಗಿಲ್ಲ.

ನಗರದ ಪ್ರಥಾನ ಅಂಚೆ ಕಢೇರಿಯ ಬಳಿ, ಅಂಬೇಧ್ಕರ್ ವೀರಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುವ ವಿಶೇಷರ್ಹಯ್ಯ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಂಚೆ ಕಢೇರಿ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟಡ, ನಗರ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ (ಅತಾರ ಕಢೇರಿ) ಇವುಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಸಮಾಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರ

ವಿನ್ಯಾಸದ ರೂಪಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ಸದಾ ಸ್ವಿಸೆಂಬೆಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರೇ ಜಾಲ್‌ಮಾರ್ಕೆ ಕೋರೆಯೂ. ಇವರನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೊಸತನದ ಚಿಂತಕ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ವಿಶೇಷ ವಿನ್ಯಾಸಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಂದಿ ಕಟ್ಟಡವಾಗಿಸುವುದು.

ಜಾಲ್‌ಮಾರ್ಕೆ ಕೋರೆಯೂ ಅವರು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1 ರಂದು ಸಿಕಂದರಾಬಾದ್ ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಹಲವಾರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತೀಲ್ಪ ಶಾಸ್ತರ ಯೋಧಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮುಡಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಗೌರವಗಳು ಅವಾರ. Aga Khan Award, Premium Imperiale of Japan,

gold medal of UIA and RIBA, Royal Gold Medal of Royal Institute of Architecture, Britain ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು. ಇವರ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಸಂಸ್ಥೆ ಚಾಲ್ರ್‌ ಕೋರೆಯಾ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಫ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸ ಸಂಸ್ಕೃಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ. ಇವರಿಗೆ ನಾಡಿನ ಉನ್ನತ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಾದ ಪದ್ಮಭೂತ (1972) ಮತ್ತು ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ (2006) ನೀಡಿ ಗೌರವಸಲಾಗಿದೆ.

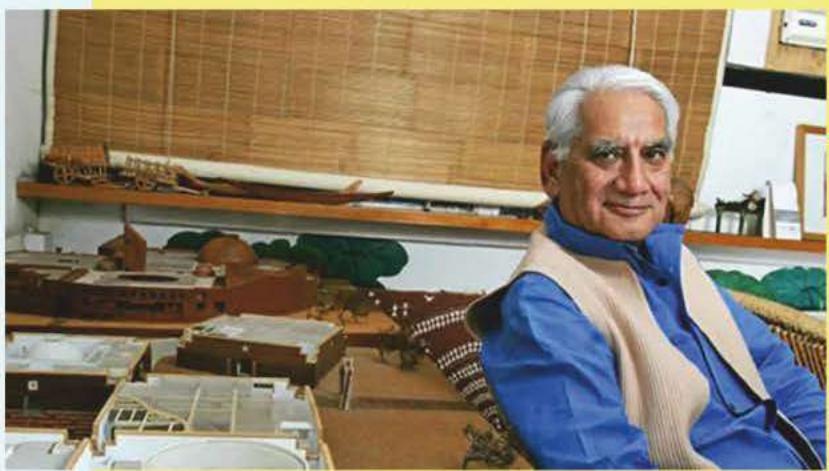
ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆ ಬಹಳಪ್ಪಿದೆ. ವಿಶೇಷಕ್ಕರಿಯ್ಯ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡವು 21 ಮಹಡಿಗಳಿಧ್ಯಾ ಅದರ ಎತರೆ 247 ಅಡಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಪ್ರೈಬರ್‌ ಮುತ್ತಿತ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ (Glass fibre reinforced concrete - GRC). ಕಟ್ಟಡದ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದರೆ ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊರಮೈಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಣ್ಣಗಳ ಲೇಪನವಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಅದ್ಯಂತು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹೊರಮೈಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೋರೆಯಾರವರ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸ ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹಡಿಯ ಅಂಗಳವೂ

ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದು. ಪ್ರತಿ ಮಹಡಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾದ ಸಣ್ಣ ಎತ್ತರದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿವೆ. ಇದೊಂದೇ ಸಾಕು ಈ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಯ ಅಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು.

ಇವರ ಪ್ರತಿ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಳವಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿನ್ಯಾಸ ಕೋರೆಮಂಗಲದಲ್ಲಿರುವ ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹುದೇ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಗರದ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನಿಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್‌ನ ಜವಹರಲಾಲ್ ಸಂಪರ್ಕ ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಳೇರಿ, ಅತಿಧಿಗ್ರಹ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಅಂಗಳದ ವಿನ್ಯಾಸ ಇದೇ ಇದೆ. ಇಂತಹುದೇ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದರೆ ಜಕ್ಕೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಅಡ್ವೆಸ್‌ ಸ್ಟೇನ್‌, ಜೀವನಾಬೀಮಾನಗರದಲ್ಲಿನ ಕೋನ್ ಶಿಪಾಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಾಸಗ್ರಹ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಅಂಗಳವಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ದೂರವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಇವರು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದರೆ ಬಿಳಾರಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಬ್‌. ಎಮ್‌.ಎಂ‌.ಎಂ ಕಟ್ಟಡ, ಬಾಗಲಕೋಟಿಯ ನವನಗರ ಕೂಡ ನೇರಿದೆ.

ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಚಾಲ್ರ್ ಕೋರೆಯಾರವರ ಕಟ್ಟಡದ ವಾಸ್ತುವಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಒಂದು ವಿನೋದನವೆನ್ನಬಹುದು. ಅದು 'ತೆರೆದ ಆಕಾಶ' ಅಂದರೆ 'Open Sky'. ಅವರ ಮಾತ್ರಗಳಲ್ಲೇ ಹೇಳಬೇಕಿಂದರೆ "ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆಗಲೇ, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸ್ನೇಹಿಕ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಕನಿಂದ ಉಸಿರಾದುವುದು". ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಒತ್ತುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರು ಎಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇವರ 'ಹೆಸ್ಟರು' ಕಟ್ಟಡಗಳು

- ಸಬರಮತಿ, ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿನ ಗಾಂಧಿ ಮೇಮರಿಯಲ್ ಕಟ್ಟಡ
- ಜೈ ಪುರದ ಜವಹರಲಾಲ್ ಕಲಾ ಕೇಂದ್ರ
- ನವ ದೇಶಲಿಯ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್
- ಹೊಲ್ತಾದ ಸಾಲ್‌ಲೆಕ್ ಸಿಟಿ
- ಅಮರಿಕದ ಮೆಕ್ ಗ್ಲೋರ್‌ರ್ ಇನ್‌ಟ್ರಾಕ್ ಅಥ ಬ್ರೈನ್ ರೀಸರ್ಚ್‌ ಎಂ.ಎ.ಟಿ
- ಹೊರಾಂಟೊ, ಕನಡದಲ್ಲಿನ ಇಸ್ಕೇಲಿ ಸೆಂಟರ್
- ಭೂಪಾಲ್ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಧಾನ ಭವನ
- ನವ ಮುಂಬೈನ ಉಪನಗರ ವಿನ್ಯಾಸ
- ನೃಯಾಕ್ರಣ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಭಾರತೀಯ ರಾಯಭಾರ ಕಟ್ಟಡ
- ದೇಶಲಿಯ ಜೀವ ವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಟ್ಟಡ.

"ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ. ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ."

ಹೀಗಾಗೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಗುರು-ಚೀಲಾ (ಶಿಷ್ಯ) ಸಂಬಂಧ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ-ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಜಾಳನದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನಾತೀತ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಷ್ಟವೇ ಮೂಕಿ ಹೀರುವ ಕಾಗದದಂತೆ ಜಾಳನವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸರ್ಪಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ನಗರಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ನಾಗರೀಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಏಶಿಷ್ಟ ಸೂಕ್ತಕಗಳಾಗಿವೆ. ಕಟ್ಟಡ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯ ಮಣಿಕ್ಷದ್ವ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಮಹಾನ್ ನಗರಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮಣಿಕ್ಷ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅಗತ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿವೆ. ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನಾಯಕರು, ಅಭಿರುಚಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸಿ ಮಾಡುವ ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾತ್ಮಕೆ".

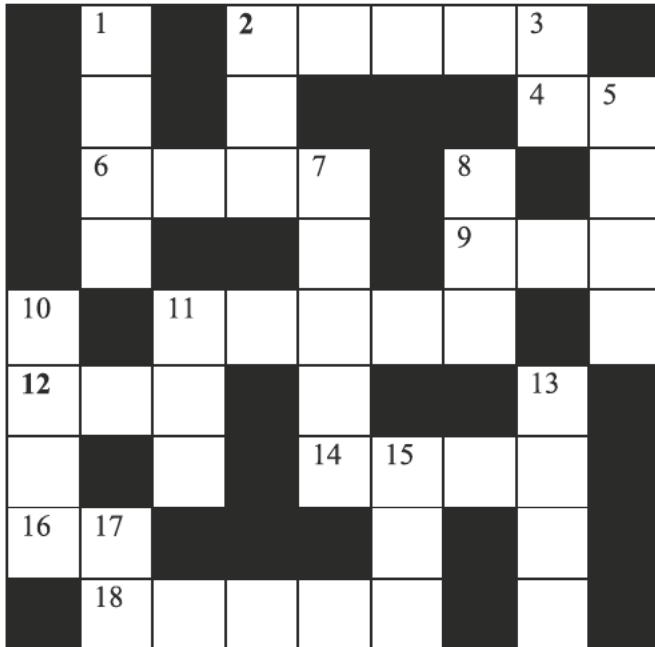
-ಚಾಲ್ರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕೊರೆಯಾ

ಇವರ ವಿಶೇಷತೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸದ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರು ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಅಂಗಳ ಇರಲ್ಲೇ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಧ್ಯಾದತೆಯುಳ್ಳವರು. ಅದೇ ರೀತಿ ವಾಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸದ ಜೊತೆಗೆ ಆದಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಡ್ಡಾಯ ಎಂಬ ತತ್ತ್ವ ಹೊಂದಿದ ಕೆಲವೇ ವಾಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಕರಲ್ಲಿ ಇವರೊಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು.

ಇವರ ಬಳಿ ವಾಸ್ತು ಶಾಸದ ಆಳಾಗಳನ್ನು ಕಲಿತ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಇವರೊಬ್ಬ ಸದಾಕಾಲ ಹೊಸತನ್ನು ಯೋಚಿಸುವ, ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜೀ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ಕೌಶಲತ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡ ವಿನ್ಯಾಸವಿರಲಿ, ಆದು ಇಲ್ಲಿನ ನೆಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತಿರುತ್ತದೆ. 1984 ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೆನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ Urban Design Research Institute ಇವರ ಕನಸಿನ ಕೂಸಾಗಿದೆ.

ಕೊರೆಯಾರವರ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದರೆ ಅವರು ನಿರ್ಮಾಣ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಗಾಜಿನ ಹೊದಿಕೆ ಇರುತ್ತಿರೆಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ನಗರಗಳ ಹವಾಮಾನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಗಾಜಿನ ಹೊದಿಕೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಆ ನಗರಗಳ ಒಂದು 'ಹೆಸ್ಟರು' ಅಂದರೆ Land Mark ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು 'Man of Land marks' ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೂನ್ 16, 2015ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

(ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರೇಚ್ ಸಿಟಿ ಎ ಟೆರಿಬಲ್ ಪ್ಲೇಸ್ : ಡಿ ಬುಕ್ ಸೋಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, 1985 ಇದರಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ)

ವಿದ್ಯಾ ವಿ. ಹಾಲಭಾವಿ

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ

2. ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಹೀಗೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (5)
4. ಜಲಪಾತೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ (2)
6. ಮುಜದಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ! (4)
9. ಆ ದಿವಸ ತಂದಿರುವ ಕಾಳುಕಡಿ (3)
11. ಇವರು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾದವರು (5)
12. ಬೇಸರ ಕೆಳೆಯಲು ನಾವು ಹೀಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತೇವೆ (3)
14. ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಕೋಟಿ (4)
16. ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುವುಮರುವಾಗಿದೆ (2)
18. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೋಸೆಗಾರಿಕೆ (5)

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ

1. ಮತಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೀಡಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ! (4)
2. ಕತ್ತೆ ಉಲ್ಲಾಸ ನಿಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ! (3)
3. ರೈಲುಬಂಡೆಯಲ್ಲನ ಬೋಗಿ (2)
5. ಧಾವಂತಕ್ಕೂಂದು ಪರ್ಯಾರ್ಥ ಪದ (4)
7. ಜನಪ್ರಿಯನಾದವನು ರಾಗಿ ಹಿಡಿದ್ದಾನ್ನಲ್ಲಾ (5)
8. ಪದ ಹೇಳಿ ಪಡೆದ ಡಿಗ್ರಿ (3)
10. ಸ್ವಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವುದು (4)
11. ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲಿದೆ (3)
13. ಗಳಿತದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಸಂಖ್ಯೆ ಬರಲು ಕಾರಣವಾದ ಮೂಲಸಂಖ್ಯೆ (4)
15. ದುರಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆನ್ನು (3)
17. ಜನನಿ ನುಡಿರುವ ಸತ್ಯ (2)

1. ಕಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯ 2. ಪ್ರಾಣಿ 3. ಬಾಣಿ 4. ಬೆಳೆ 5. ಬಾಣಿ 6. ಬಾಣಿ 7. ಬಾಣಿ 8. ಬಾಣಿ 9. ಬಾಣಿ 10. ಬಾಣಿ 11. ಬಾಣಿ 12. ಬಾಣಿ 13. ಬಾಣಿ 14. ಬಾಣಿ 15. ಬಾಣಿ 16. ಬಾಣಿ 17. ಬಾಣಿ 18. ಬಾಣಿ

ಹಿಂದಿ ಬಂಡಾಳ್ಳ

ಘಟನೆ

-: ಸೂಚನೆ :-

ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಆಸಕ್ತರು ವಾತಾವರಣ ಜನಪದಕ್ಕೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು, ಪ್ರಗತಿಪರ ರ್ಯಾತರ ಯೋಗಾರ್ಥಿ, ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಸಾರುವ ಗತ ವ್ಯೇಧವರ್ಗಗಳು, ವಿವಿಧ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧನ ಮಾಡಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಧಕರ ಪರಿಚಯ ಇಂತಹ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ನುಡಿ ತಂತ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಪ್ ಮಾಡಿದ ಕನಿಷ್ಠ 500 ಪದಗಳಿಂದ 750 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೇರದಂತೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮಾರಕವಾದ ಭಾಯಾಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ janapada2008@gmail.comಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಲೇಖನಗಳ ಆಯ್ದು ತೀವ್ರಾನ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಂಡಿಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲೇಖನದ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು ಸದ್ವಾಸನಾ ದಿನಾಚರಕೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶಿದ್ದರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಿಧಿಯನ್ನು ಹೋಧಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಅಗಸ್ಟ್ 20 ರಂದು ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದಿವಂಗತ ದೇವರಾಜು ಅರಸು ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನಾಚರಕೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಅವರು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅರಸು ಅವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಬಳಿಗಿನಲಾಗಿದ್ದ ಭಾವಚತ್ರಕೆ ಮಹ್ವ ನಮನ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥನ ಸಚಿವರಾದ ಕೆ.ಎ.ಜಾಜೀರ್, ೨೦ದುಳಿದ ವರ್ಗಾಗಳ ಕಲ್ಪಾಜ್ಞ ಇಲಾಖೆಯ

ಸಚಿವರಾದ ಶಿವರಾಜ್ ತಂಗಡಿಗಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರ ಗಣ್ಯರು ಉಪಸ್ಥಿತಿರಿದ್ದರು.

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 100 ದಿನಗಳು

ಕನಾಡಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲ್ಪಾಡ ಶುಭಾರಂಭ